

Sisältö

Luku 1 Johdanto	1-1
Kenen tulisi lukea tämä opas?	1-2
Presarioni käyttäminen — <i>AloitUS ja sen jälkeiset toimet</i>	1-2
Käytetyt symbolit ja kuvat	1-3
Kuvia tietokoneesta ja tietokoneen ominaisuudet ...	1-3
Missä on tietoa?	1-4
Turvallisuus	1-5
Turvallisuus ja mukavuus	1-5
Luku 2 Tietokoneen toiminta-asetusten määrittäminen	2-1
Presario 5000 -sarjan tietokone lyhyesti	2-2
Tietokoneen etuosa (5000-sarja)	2-2
Tietokoneen takaosa (5000-sarja)	2-2
Presario 7000 -sarjan tietokone lyhyesti	2-3
Tietokoneen etuosa (7000-sarja)	2-3
Tietokoneen takaosa (7000-sarja)	2-3

Kytke ja käytä	2-4
Tietokoneen toiminta-asetusten määrittäminen	2-4
Rekisteröiminen	2-5
Tietokoneen rekisteröiminen	2-5
Microsoft-tuotteen rekisteröintinumero	2-5
Kirjoittimen asennus	2-6
Kirjoittimen asentaminen	2-6
Television liittäminen tietokoneeseen	2-7
Verkkotietokoneet	2-8
Mikä kotiverkko on?	2-8
Verkon asetusten määrittäminen	2-9
Verkkoyhteyksikäytäntöjen asentaminen	2-9
Yhdistäminen verkkoasemaan	2-11
Suojaustiedostot	2-11
Kansioiden ja tiedostojen jakaminen	2-12
Kirjoittimen jakaminen	2-12
Internet-yhteyden jakaminen	2-12
Luku 3 Perustietoja Windowsista	3-1
Windows-työpöydän ominaisuudet	3-2
Windows-työpöydän tarkasteleminen	3-2
Käynnistä-valikon käyttäminen	3-3
Ohje	3-4
Online-ohjeen avaaminen	3-4

Luku 4 Tietokoneen käyttäminen	4-1
Näppäimistön käytön perusteet	4-2
Vakionäppäimistön näppäinten esittely	4-2
Näppäimistön kieliasetus	4-3
Näppäimistön painikkeet	4-4
CD/DVD-ohjauspainikkeiden käyttäminen	4-4
Internet-painikkeiden käyttäminen	4-5
Internet-yhteyden pikakäynnistyspainikkeiden käyttäminen	4-6
Ohjelmani-painikkeen määrittäminen	4-7
Äänenvoimakkuuden säätäminen	4-7
Ohjelmani-painikkeen uudelleen määrittäminen	4-8
Internet-painikkeiden mukauttaminen	4-9
Tietokoneen asettaminen torkkutilaan	4-10
Tietokoneen herättäminen	4-10
Tietokoneen merkkivalot	4-11
Langaton rullahiiri	4-12
Langattoman rullahiiren käyttöön ottaminen	4-12
Valintojen tekeminen ikkunassa	4-13
Ohjelmien ja tiedostojen avaaminen	4-13
Vierittäminen	4-13
Automaattinen vieritys	4-14
Kaiuttimet	4-15
Kaiuttimien kytkeminen toimintaan	4-15
Äänenvoimakkuuden säätäminen	4-15

Levyke-, kiintolevy-, CD-ROM-, CD-RW- ja DVD-ROM-asemat	4-16
Levykeaseman käyttäminen	4-16
Kiintolevyaseman käyttäminen	4-16
CD-levyn asettaminen CD-ROM-, CD-RW- tai DVD-ROM-asemaan	4-17
Levyn poistaminen asemasta	4-18
CD-äänilevyn soittaminen	4-18
DVD-ROM-elokuvan toistaminen	4-19
Omien CD-tallennusten tekeminen	4-20
Internet-videokamera	4-21
Logitech QuickCam Internetvideo-kamerankäyttäminen	4-21
Luku 5 Yhdistäminen Internetiin	5-1
Yhteyden avaaminen	5-2
56 K-modeemi	5-3
56 K-modemin määrittäminen	5-3
ITU V.90 56 K -vakiomodeemin käyttäminen	5-3
Internetissä surffaaminen	5-4
Haku Internetissä	5-5
Sisällönvalvonta	5-6
Internetin sisällön rajoittaminen	5-6

Sähköposti	5-7
Outlook Express -sähköpostin käyttöön ottaminen ...	5-7
Sähköpostiviestin kirjoittaminen	5-7
Sähköpostiosoitteiden rakenne	5-8
Sähköpostiviestin lähettäminen	
Outlook Express -ohjelmalla	5-9
Outlook Express -sähköpostiviestien lukeminen	5-9
Sähköpostin lisätoiminnot	5-10
Sähköpostiliitteen lähettäminen	
Microsoft Outlook Express -ohjelmalla	5-10
Sähköpostiliitteen avaaminen	5-11
Automaattisen sähköpostiviestin	
saapumisilmoituksen ottaminen	5-12
Luku 6 Yleiset toiminnot	6-1
Tulostuksen perusasiat	6-2
Tulostaminen valikon avulla	6-2
Pelit	6-3
Tietokoneeseen esiasennettujen	
pelien pelaaminen	6-3
Ohjelmat	6-4
Ohjelman asentaminen CD-levyltä,	
DVD-levyltä tai levykkeeltä	6-4
Internetistä ladatun ohjelman asentaminen	6-5

Luku 7 Laitteistopäivitykset	7-1
Sisäiset osat	7-2
Tietokoneen kotelon avaaminen	7-2
Osien päivittäminen	7-3
CD-ROM, CD-RW- ja DVD-ROM-asemien päivittäminen	7-3
Tietokoneen muistin päivittäminen	7-6
Kiintolevyn koon selvittäminen	7-7
Osien lisääminen	7-8
Uuden kiintolevyaseman lisääminen	7-8
Laajennuskortin lisääminen	7-9
Luku 8 Ohjeiden saaminen	8-1
Hyödyllisiä vihjeitä	8-2
BIOS (CMOS) -asetukset	8-2
Yhteyden ottaminen tekniseen tukeen	8-2
Palautusprosessi	8-3
Compaq QuickRestore -ohjelmistotyökalu	8-3
QuickRestore-työkalujen käyttäminen	8-4
Hätäpalautuslevykkeen luominen	8-5
Käyttäjän varmuuskopio	8-6
Käyttäjän varmuuskopio -osion suurentaminen	8-7
Käyttäjän palautus	8-8
Factory Restore	8-9
Compaq-CD-palautuslevyn toiminnoista poistuminen	8-10
Valikoiva palautus	8-11

Vianetsintä	8-12
Ääni	8-12
CD-ROM, CD-RW tai DVD-ROM	8-14
Levykeasema	8-15
Näyttö	8-18
Kiintolevy	8-20
Internet-käyttö	8-22
Näppäimistö ja johdoton rullahiiri	8-23
Muisti	8-25
Virta	8-26
Kirjoitin	8-28
Faksimodeemi	8-31
Pelit	8-33
Luku 9 Ennaltaehkäisevä kunnossapito	9-1
Mitä ennaltaehkäisevä kunnossapitoon?	9-2
Tiedostojen varmuuskopiointi	9-3
Microsoft Varmuuskopiointi -ohjelman käyttäminen	9-3
Tarpeettomien tiedostojen poistaminen	9-4
Kiintolevyn sisällön selvittäminen	9-4
Väliaikaisten Internet-tiedostojen koon suurentaminen	9-5
Sivuhistoria-tiedoston poistaminen	9-6
Roskakorin tyhjentäminen	9-7
Kiintolevyn toiminnan optimointi	9-8
ScanDisk-ohjelman käyttäminen	9-8
Levyn eheytysohjelman käyttäminen	9-8

Virustorjuntaohjelmisto	9-9
Virustorjuntaohjelmiston asentaminen	9-9
Virustorjuntaohjelmiston poistaminen	9-9
Virusten etsiminen	9-9
McAfee VirusScan -ohjelman päivittäminen	9-10
McAfee VirusScan -ohjelmiston päivittäminen	9-10
Virustorjunnan hätälevykkeen luominen	9-11
Compaq-tuki	9-12
Compaq-huoltoyhteys	9-12
Oireiden arviointi	9-13
Luku 10 Omien CD-tallennusten tekeminen	10-1
CD-RW-asema	10-2
CD-levyjien luominen CD-RW-aseman avulla	10-2
Adaptec Easy CD Creator	10-3
Adaptec Easy CD Creator -ohjelman asentaminen ..	10-3
Easy CD Creator -ohjelman käyttäminen	10-5
Easy CD Creator -ohjelman käynnistäminen	10-5
CD-ääni- ja CD-datalevyjien luominen	10-6
CD-äänilevyn luominen	10-6
CD-datalevyn luominen	10-7
Tietojen kopioiminen CD-levytä	
Easy CD Creator -ohjelmalla	10-8
CD-levyn monistaminen	10-8
Mikä on DirectCD?	10-9
Jewel Case Creator	10-13
Jewel Case Creator -ohjelman käyttäminen	10-13

Vianetsintä	10-16
Ohjeiden saaminen	10-16
Luku 11 Viranomaisten hyväksynät	11-1
Ilmoitukset ja määräykset	11-2
Yhdysvaltain tietoliikennekomission ilmoitus	11-2
Muutokset	11-3
Euroopan unionin ilmoitus (Vaatimustenmukaisuusvakuutus)	11-4
Tietoliikenneverkon hyväksynät	11-5
Tietoliikennelaitteiden hyväksynät	11-5
REN-luku	11-6
Turvallisuus- ja yhteensopivuuslausekkeet	11-8
Turvallisuus	11-8
Tärkeitä turvallisuusohjeita	11-8
Paristot	11-9
Energiayhteensopivuus	11-10
Energy Star -yhteensopivuus	11-10
Tietokoneen käyttäminen	11-11

Sanasto

Hakemisto

Johdanto

1

Tässä luvussa

Kenen tulisi lukea tämä opas?, 1-2

Käytetyt symbolit ja kuvat, 1-3

Missä on tietoa?, 1-4

Turvallisuus, 1-5

Onnittelut! Uuden Compaq Internet PC:n omistajana olet liittynyt-Presario-tietokoneiden käyttäjien alati kasvavaan joukkoon. Kun tietokone on asennettu ja Internet-yhteys on muodostettu, pääset tutkimaan tiedon, viihteen ja online-palvelujen laajaa kirjoa.

Tämän oppaan tehtävänä on auttaa sinua

- tutustumaan sellaisiin tietokoneen ominaisuuksiin, joita kannattaa kokeilla ensimmäisten päivien tai viikkojen kuluessa
- pitämään tietokone toimivana siinä olevine työkaluineen
- ratkaisemaan mahdollisesti ilmeneviä ongelmia.

Kenen tulisi lukea tämä opas?

Tämä opas on suunniteltu sekä aloittelijoille että kokeneille tietokoneen käyttäjille. Voit opiskella perusasioita tietokoneesta lukemalla sen kannesta kanteen tai etsiä tietoa tietyistä aiheista.

Tämän oppaan lopussa olevassa sanastossa on tietokonetermien lyhyitä, selkokiekisiä määritelmiä.

Tässä luvussa on ohjeita tämän oppaan käyttämisestä sekä viitteitä muihin tietolähteisiin.

Presarioni käyttäminen — Aloitua ja sen jälkeiset toimet

Tästä havainnollisesta-oppaasta löydät haluamasi tiedot mahdollisimman nopeasti. Sivun asettelusta näet yhdellä silmäyksellä, miten tiedot on järjestetty.

Installing Software

You may wish to purchase

Mikä?

site.

The installation process automatically begins when you insert the CD in the disc drive. If it doesn't, refer to the documentation that came with the software. If no

Miksi?

In the event of difficulties with the installation, contact the software manufacturer.

Tip

Installing Software from a CD or Diskette

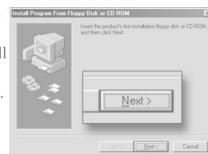
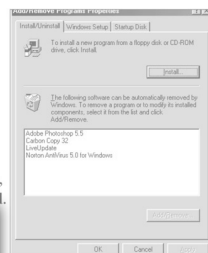
To install software from a diskette or CD that does not automatically install or come with installation instructions, complete the following steps:

1. Close all open programs.
2. From the Windows taskbar, click **Start**, point to **Settings**, and click **Control Panel**.

Miten?

Properties window displays.

4. Click **Install**.
5. Insert the CD or diskette into the proper drive and click **Next**. Microsoft Windows will find the CD or diskette and begin the installation process.

Ensimmäisessä sarakkeessa on pääotsikot. Siinä selostetaan **mikä** ja **miksi** se on tärkeä. Tässä sarakkeessa on lueteltu myös tärkeät varoitukset ja käytännölliset vihjeet. Tarvittaessa siinä on maininnat muista viitemateriaaleista.

Toisessa sarakkeessa on selostettu, **miten** jokin asia tehdään. Siinä on vaiheittaiset ohjeet.

Kolmannessa sarakkeessa on kuvia, jotka auttavat hahmottamaan tehtävää ja varmistumaan siitä, että toimit oikein. Monimutkaiset tai hyvin yksityiskohtaiset kuvat saattavat viedä molempien sarakkeiden alueen.

Käytetyt symbolit ja kuvat

Vaara- ja varoitus-merkinnät on tarkoitettu estämään käyttäjän loukkaantuminen, laitteiden vahingoittuminen sekä tietojen häviäminen tiedostoista.

Seuraavilla sanoilla ja symboleilla on erityismerkitys tässä oppaassa:

Varoitus

Ohjeiden laiminlyöminen saattaa johtaa tapaturmaan tai hengenvaaraan.

Tiesitkö tämän?

Taustan tai käsitteen ymmärtäminen saattaa auttaa ongelman ratkaisemisessa.

Vihje

Vihjeet sisältävät hyödyllisiä tietokoneen käyttövihjeitä.

Katso myös...

Jossakin muussa asiakirjassa tai tämän asiakirjan jollakin muulla sivulla on tähän liittyvää tietoa.

Varoitus: Ohjeiden laiminlyöminen saattaa johtaa laitteen vahingoittumiseen tai tietojen menettämiseen.

Kuvia tietokoneesta ja tietokoneen ominaisuudet

Tässä oppaassa olevat tietokoneen kuvat ja kuvatut ominaisuudet saattavat erota jonkin verran omasta Compaq Presario Internet PC:stäsi.

Missä on tietoa?

Tietoa on saatavilla useassa muodossa tulostettuina asiakirjoina ja Compaqin WWW-sivustossa. Käytä tätä opasta ensimmäisenä oljenkortena ja katso sitten seuraavia asiakirjoja:

- Pika-asennusopas
- Takuutodistus
- *Aloitutus: Microsoft Windows* -käyttöopas

Tiesitkö tämän?

Compaqin WWW-sivusto on käytettävissä kaikkialla maailmassa. Avaa Internetissä samoillessasi seuraava osoite, kun haluat tietoja tuotteista, palveluista ja muista asioista:

<http://www.compaq.fi>

Takuutodistus

Takuutiedot Compaqin osien korjaus- tai vaihtositoumuksesta takuuajan kuluessa sekä luettelo tärkeistä Compaqin puhelinnumeroista.

Pidä takuutodistus tallessa mahdollista myöhempää tarvetta varten.

Osien vaihtaminen

Internet PC:n Easy Access -rakenne mahdollistaa pääsyn sisäisiin komponentteihin, useimmiten ilman mitään työkaluja.

Turvallisuus

Tietokone on sähkölaite. Käsittele sitä varoen tapaturmien ja laitteen vahingoittumisen ehkäisemiseksi.

Varoitus

Voit pienentää sähköiskun ja laitteen vahingoittumisen vaaraa lukemalla Turvallisen ja mukavan työympäristön oppaan, ennen kuin teet mitään toimenpiteitä tietokoneen sisällä oleville osille.

Tiesitkö tämän?

Kytke tietokone (ja kaikki oheislaitteet) irti sähköpistokkeesta ukkosmyrskyn ajaksi.

Turvallisuus ja mukavuus

Compaqin *Turvallisen ja mukavan työympäristön opas* sisältää tietoja siitä, miten

- työympäristö järjestetään mahdollisimman mukavaksi
- tietokonetta käytettäessä säilytetään hyvä istuma-asento ja käsien asento sekä hyvät ja terveelliset työtavat
- maadoitettua pistoketta käytetään sähköiskujen ja tulipalon ehkäisemiseksi
- staattisuus poistetaan ennen sivupaneelin irrottamista.

Tietokoneen toiminta-asetusten määrittäminen

2

Tässä luvussa

Presario 5000 -sarjan tietokone lyhyesti, 2-2

Presario 7000 -sarjan tietokone lyhyesti, 2-3

Kytke ja käytä, 2-4

Rekisteröiminen, 2-5

Kirjoittimen asennus, 2-6

Television liittäminen tietokoneeseen, 2-7

Verkkotietokoneet, 2-8

Verkon asetusten määrittäminen, 2-9

Internet PC -tietokone on erittäin helppokäyttöinen — toiminta-asetusten määrittämisestä aina uusien osien päivitykseen. Tämä luku esittelee tietokoneen sisäisiä ja ulkoisia toimintoja. Luvussa käydään myös läpi tietokoneen rekisteröiminen ja Internet-palveluntarjoajan tiliasetusten määrittäminen. Oppaan muissa luvuissa keskitytään Compaq Presario -tietokoneen käyttöominaisuuksiin.

Huomautus: Oppaassa esitetyt kuvat ja ominaisuudet saattavat poiketa tietokoneesi ominaisuuksista.

Presario 5000 -sarjan tietokone lyhyesti

Ennen kuin aloitat, haluat ehkä tutustua Compaq Presario 5000 -sarjan tietokoneen osiin.

Vihje

Tietokoneen joidenkin osien liittimet ovat värillisiä. Liittimien värit vastaavat tietokoneen takana olevien porttien värejä.

Varmista aina, että noudatat värikoodausta: liittimet liitetään samanvärisiin portteihin.

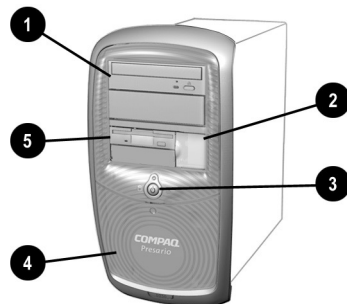

Vihje

Katso jäljempänä tässä luvussa olevaa kohtaa Television liittäminen tietokoneeseen.

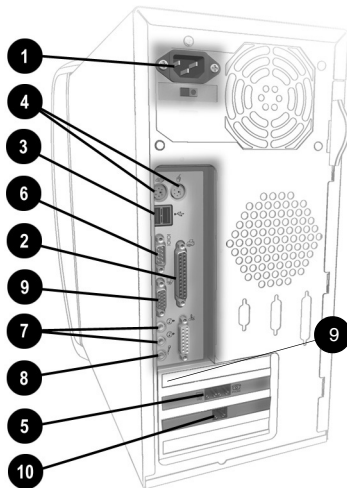
Tietokoneen etuosa (5000-sarja)

- 1 CD-ROM-, CD-RW- tai DVD-ROM-asema
- 2 Kaksi USB-liitintä USB-laitteiden, kuten peliohjainten, ohjainsauvojen ja videokameroiden, liitäntää varten
- 3 Virtapainike
- 4 CD-levyjen säilytyspaikka viidelle CD-levylle
- 5 Levykeasema

Tietokoneen takaosa (5000-sarja)

- 1 Virtajohdon portti
- 2 Rinnakkaisportti oheislaitteiden, kuten kirjoitinten, liitäntää varten
- 3 USB-portti Internet-näppäimistön tai muiden USB-laitteiden liitäntää varten
- 4 PS2-portti näppäimistön, hiiren tai hiiren vastaanottimen liitäntää varten
- 5 Modeemin portti puhelinlinjan liitäntää varten
- 6 Sarjaportti oheislaitteiden liitäntää varten
- 7 Ääniportit (äänitulo = keskellä; äänilähtö = ylhäällä)
- 8 Mikrofoniportti
- 9 Näyttöportti (vain tietyt mallit)
- 10 Ethernet-portti Ethernet-verkon käyttöä varten (jos käytettävissä)

Joissakin malleissa on TV-lähtö-toiminto. S-VHS-liitin on VGA-näytön liittimen vieressä.

Huomautus: Liittimet saattavat vaihdella mallin mukaan.

Presario 7000 -sarjan tietokone lyhyesti

Ennen kuin aloitat, haluat ehkä tutustua Compaq Presario 7000 -sarjan tietokoneen osiin.

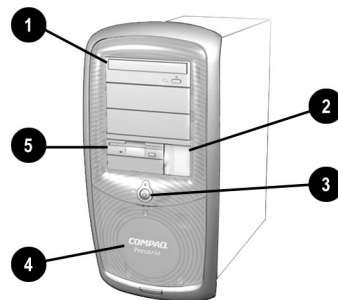
Vihje

Tietokoneen joidenkin osien liittimet ovat värillisiä. Liittimien värit vastaavat tietokoneen takana olevien porttien värejä.

Joissakin malleissa on TV-lähtö-toiminto. S-VHS-liitin on VGA-näytön liittimen vieressä.

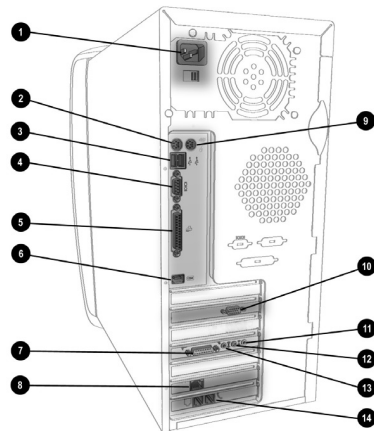
Tietokoneen etuosa (7000-sarja)

- 1 CD-ROM-, CD-RW- tai DVD-ROM-asema
- 2 Kaksois-USB- ja 1394-portti (vaihtelee mallin mukaan) oheislaitteiden, kuten ristiohjainten, sauvaohjainten ja videokameroiden, liitäntää varten
- 3 Virtapainike
- 4 CD-levyjen säilytyspaikka viidelle CD-levylle
- 5 Levykeasema

Tietokoneen takaosa (7000-sarja)

- 1 Virtajohdon portti
- 2 PS2-portti näppäimistön, hiiren tai vastaanottimen liitäntää varten
- 3 USB-portti Internet-näppäimistön tai muiden USB-laitteiden liitäntää varten
- 4 Sarjaportti
- 5 Rinnakkaisportti
- 6 Nopeayhteyksinen 1394-portti
- 7 Peli-/MIDI-portti
- 8 Ethernet-portti (jos käytettävissä)
- 9 PS2-portti hiiren liitäntää varten
- 10 SVGA-liitin näytön kytkentää varten
- 11 Äänen lähtöliitin kaiuttimien kytkentää varten (vaaleanvihreä)
- 12 Äänen tuloliitin äänilaitteiden kytkentää varten (vaaleansininen)
- 13 Mikrofonin portti (vaaleanpunainen)
- 14 Modeemin portti

Huomautus: Soundblaster LIVE -äänikorttiin kuuluu 2 lisäporttia: digitaalinen SPDIF-lähtö (keltainen) ja ylimääräinen äänilähtö (musta).

Huomautus: Liittimet saattavat vaihdella mallin mukaan.

Kytke ja käytä

Jos johto on irronnut tai haluat siirtää tietokoneen toiseen paikkaan, tämän kappaleen avulla pääset nopeasti jatkamaan.

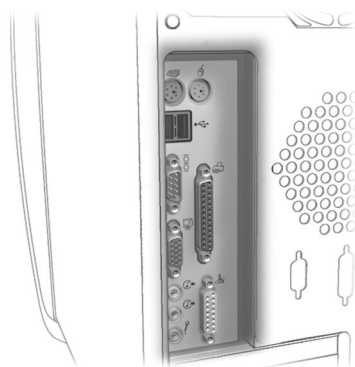
Katso myös...

Tietokoneen mukana tullut Pika-asennusopas auttaa tietokoneen toiminta-asetusten määrittämisessä.

Tietokoneen toiminta-asetusten määrittäminen

Huomautus: Liitä kirjoitin vasta sen jälkeen, kun tietokoneen toiminta-asetukset on määritetty.

1. Liitä näyttö värikoodien, kuvakkeiden ja näytönvalmistajan ohjeiden mukaan.
2. Liitä kaiuttimen johto ja mikrofoni johto (jos käytettävissä).
3. Liitä virtajohto.
4. Liitä näppäimistö takimmaiseen USB-porttiin ja hiiri PS2-porttiin (vihreä).
5. Kytke puhelinjohto modeemilinjan porttiin ja puhelinpistokkeeseen.
6. Kytke näytön ja tietokoneen virtajohdot pistorasiaan.
7. Kytke virta näyttöön ja käynnistä tietokone painamalla **virtapainiketta 1**.

Huomautus: Jos määrität tietokoneen toiminta-asetuksia ensimmäistä kertaa, seuraa näyttöön tulevia ohjeita ja rekisteröi sekä käyttöympäristö että tietokone. Kaksi seuraavaa kappaletta kuvaavat rekisteröimisprosessia.

Rekisteröiminen

Ensimmäisen kerran kun käynnistät tietokoneen, näyttöön tulee ohjattu rekisteröimistöiminto. Tämän jälkeen näyttöön avautuu Windows-työpöytä. On tärkeää, että rekisteröit Microsoftin Windows-käyttöjärjestelmän.

Tiesitkö tämän?

Tuotteen rekisteröiminen aktivoi mahdolliset takuut tallentamalla tuotteen sarjanumerot valmistajan tietokantaan. Aina kun asennat uuden ohjelman tai laitteen, rekisteröi se, niin että valmistaja aktivoi tuotteen takuun.

Tietokoneen rekisteröiminen

Kun rekisteröit Windows-käyttöympäristön Microsoftin tuotteeksi, seuraa näyttöön tulevia ohjeita. Kun olet kirjoittanut asianmukaiset tiedot ikkunaan, siirry seuraavaan ikkunaan valitsemalla **Seuraava**.

Kun rekisteröidyt Microsoftin asiakkaaksi, voit saada teknistä tukea Windows-käyttöympäristöön liittyvissä asioissa, ohjelmapäivityksiä ja ilmoituksia uusista Microsoftin tuotteista.

Microsoft-tuotteen rekisteröintinumero

Jos tarvitset joskus Microsoft Product Key -numeroa, löydät sen tietokoneen takapuolella olevasta Microsoftin aitoustodistustarrasta (COA).

Tarraa painettua numeroa tarvitaan, kun Windows-käyttöjärjestelmää käytetään ensimmäistä kertaa. Sitä tarvitaan myös aina, kun ohjelmiston alkuperäiset asetukset palautetaan.

Kirjoittimen asennus

Kun olet määrittänyt tietokoneen toiminta-asetukset ja rekisteröinyt tuotteen, voit asentaa kirjoittimen.

Kirjoittimella voit tulostaa sähköpostiasiakirjoja ja WWW-sivujen sisältöä.

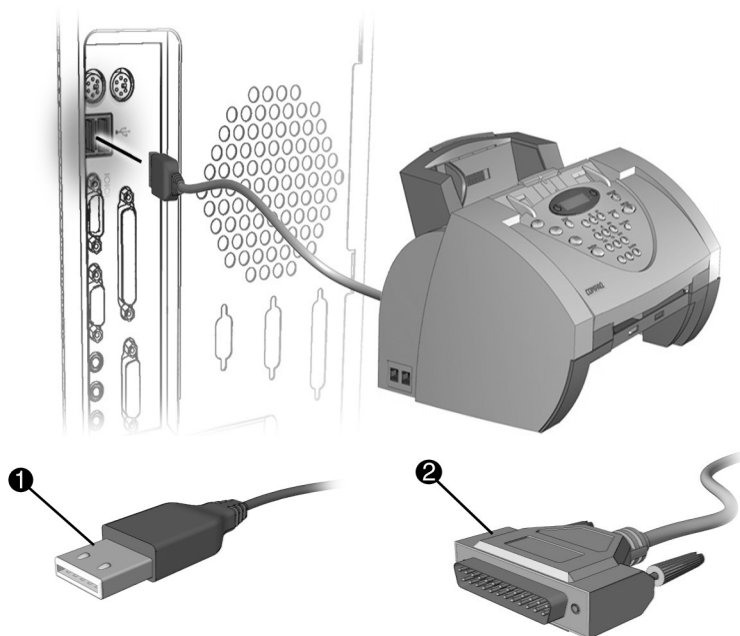

Tiesitkö tämän?

Useimmissa uusissa tietokoneissa on USB-sarjaportti sellaista uutta kirjoitinta varten, joka käyttää uusinta tekniikkaa. Vanhempia kirjoittimia, jotka liitetään rinnakkaisporttiin, ei voi liittää USB-porttiin. Kirjoittimesi kytkemiseen saatetaan käyttää USB-liitäntää **1** (rinnakkaisliitännän **2** sijaan).

Kirjoittimen asentaminen

1. Tee ensin edellisillä sivuilla esitetyt kappaleet Kytke ja käytä ja Rekisteröiminen.
2. Määritä kirjoittimen asetukset valmistajan ohjeiden mukaan.
3. Kytke kirjoitin tietokoneen takaosassa olevaan liitimeen kuvien mukaan.
4. Käynnistä tietokone, jollei sitä ole vielä käynnistetty.
5. Kytke virta kirjoittimeen.
6. Seuraa näyttöön tulevia ohjeita. Jos ohjelma kehottaa, pane asemaan levyke, joka sisältää kirjoittimen ohjelmiston.

Huomautus: Liittimien sijaintipaikka ja malli voi vaihdella mallin mukaan.

Television liittäminen tietokoneeseen

Joissakin Presario-malleissa on TV-lähtö-ominaisuus.

Liittämistä varten tarvitaan S-VHS-kaapeli. S-VHS-liitin on VGA-näytön liittimen vieressä tietokoneen takapuolella.

TV-lähdön käyttöönotto:

1. Liitä S-Video-kaapeli tietokoneen TV-lähtökorttiin ja televisioon.
2. Sulje kaikki sovellukset ja käynnistä laite uudelleen.
3. Napsauta hiiren oikealla painikkeella työpöytää ja valitse **Ominaisuudet**.
4. Valitse **Asetukset**-välilehti.
5. Valitse **Lisäominaisuudet**. Tämä avaa NVIDIA TNT2 -ominaisuudet.
6. Napsauta **Tulostin**-välilehteä.
7. Valitse **TV**. Vaihda tämän jälkeen asetukset kotimaasi mukaiseksi.
8. Muuta videolähtöasetus automaattisen valinnan asetuksesta **S-Video-lähtö**-asetukseksi. TV:n liittäminen mukaan automaattinen valinta voidaan jättää päälle.
9. Napsauta **Käytä**. Vaihda tämän jälkeen TV-asetus napsauttamalla **OK**.
10. Hyväksy lähtö napsauttamalla **Kyllä**.

Verkkotietokoneet

Yksinkertaisimmillaan verkko tarkoittaa kahta tai useampaa toisiinsa kytkettyä tietokonetta. Jokaisessa tietokoneessa täytyy olla verkkosovitinkortti asennettuna. Verkkokortit kytketään toisiinsa tietoliikennekaapelilla.

Verkkoja luodaan, jotta yhdellä tietokoneella voisi käyttää laitetta - esimerkiksi värikirjoitinta - joka on liitetty toiseen tietokoneeseen.

Mikä kotiverkko on?

Kotiverkon avulla voidaan jakaa yksi Internet-yhteys tai tiedostoja usean tietokoneen kesken.

Kotiverkko voi olla niin yksinkertainen tai monimutkainen kuin haluat. Se voi olla kaksi toisiinsa kytkettyä tietokonetta, jotka jakavat tiedostoja ja Internet-yhteyden, tai se voi olla laajennettu monimutkaiseksi verkostoksi, jossa on samanaikaisesti useita tietokoneita eri sijainneissa.

Kotiverkon hyötyjä ovat seuraavat:

- samanaikaiset Internet-yhteydet
- useat tietokoneet voivat jakaa yhden kirjoittimen, modeemin, skannerin ja muita laitteita
- tiedostojen ja sovellusten jakaminen
- mahdollisuus usean pelaajan peleihin.

Kaikki kotiverkot ovat yhteensopivia seuraavien Internet-yhteystapojen kanssa:

- analoginen, puhelinlinjamodeemi (56 K ITU V.90)
- digitaalinen xDSL-modeemi
- kaapelimodeemi
- ISDN-modeemi.

Internet Presario -tietokoneeseen asennettu modeemi on 56 K-data-/faksimodeemi.

Verkon asetusten määrittäminen

Voit määrittää verkon
asetukset seuraavasti:

- Asenna
verkkoyhteyksikäytännöt
ja -palvelut.
- Yhdistä verkkoasema.
- Jaa kirjoittimet ja kansiot.

Helpoin tapa on kuitenkin
käyttää verkkoasennuksen
ohjattua toimintoa, joka on
toimitettu verkkolaitteen
mukana.

Tiesitkö tämän?

*Verkkoympäristö-kuvake ei
näy Windows-työpöydällä,
ennen kuin
verkkoyhteyksikäytännöt on
asennettu.*

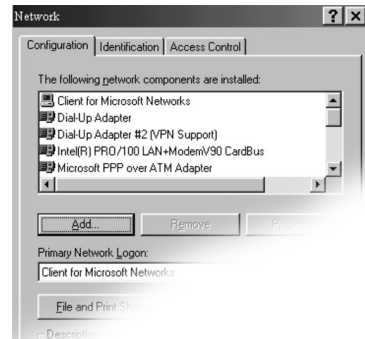
Tiesitkö tämän?

*Yhteyksikäytäntö (protokolla)
on kieli, jolla tietokoneet
viestivät verkossa.
Tietokoneilla täytyy olla sama
yhteyksikäytäntö, että ne voivat
viestiä keskenään.*

Verkkoyhteyksikäytäntöjen täytyy olla asennettuna tietokoneeseen. Jos
ne kuitenkin poistetaan vahingossa, ne voidaan asentaa uudelleen ja
verkko voidaan määrittää uudelleen seuraavien ohjeiden mukaan:

Verkkoyhteyksikäytäntöjen asentaminen

1. Jos verkkoa ei ole vielä
asennettu, valitse Windows-
työpöydältä **Käynnistä -
Asetukset - Ohjauspaneeli**.
2. Kaksoisnapsauta
Verkko-kuvaketta.
3. Kun saat ilmoituksen **Verkko ei
ole valmis. Haluatko jatkaa?**,
napsauta **Kyllä**-painiketta.
4. Verkko-ikkunan **Kokoonpano**-
välilehti tulee näyttöön seuraavasti:
 - a. Napsauta **Lisää**-painiketta.
 - b. Valitse **Asiakas** ja **Lisää**.
 - c. Valitse **Microsoft**.
 - d. Valitse **Microsoft-verkkojen asiakas** ja napsauta **OK**-
painiketta.
 - e. Valitse **Tiedostojen ja kirjoittimien jakaminen...** ja valitse
molemmat valintaruudut.
 - f. Napsauta **OK**-painiketta. Verkko-ikkunassa näkyy
Kokoonpano-välilehti. Napsauta **Lisää**-painiketta.
5. Näyttöön tulee Valitse verkon osatyyppi -ikkuna:
 - a. Valitse **Protokolla**.
 - b. Valitse **Lisää**.
 - c. Valitse **Microsoft**.
 - d. Valitse **Lisää**.

- e. Valitse **Microsoft**.
 - f. Valitse **TCP/IP**.
 - g. Napsauta **OK**-painiketta.
6. Valitse Verkko-ikkunasta **Tunnistus**-välilehti ja toimi seuraavasti:
- a. Kirjoita tietokoneelle nimi. Nimen pitää olla uusi – erilainen kuin mikään muu verkon koneen nimi. Nimessä saa olla enintään 15 merkkiä, jotka voivat olla kirjaimia, numeroita ja seuraavia erikoismerkkejä:
! @ # \$ % ^ & () - _ ' { } ~
Älä käytä välilyöntejä Tietokoneen nimi -ruudussa.
 - b. Kirjoita työryhmän nimi. Jos haluat kaikkien tietokoneiden olevan yhteiskäytössä, kaikilla verkossa olevilla tietokoneilla on oltava sama työryhmänimi. Nimessä saa olla enintään 15 merkkiä, jotka voivat olla kirjaimia, numeroita sekä seuraavia erikoismerkkejä:
! @ # \$ % ^ & () - _ ' { } ~
Älä käytä välilyöntejä Työryhmän nimi -ruudussa.
 - c. Napsauta **OK**-painiketta. Näyttöön tulee **Järjestelmäasetusten muutos** -valintaikkuna. Käynnistä tietokone uudelleen napsauttamalla **Kyllä**-painiketta. Näyttöön tulee Microsoft-verkko-valintaikkuna.
7. Toimi seuraavasti:
- a. Kirjoita käyttäjänimi. Käyttäjänimen tulee olla helposti muistettava, sillä sitä käytetään aina verkkoon kirjauduttaessa.
 - b. Kirjoita salasana.
 - c. Valitse **OK**.
8. Sulje Ohjauspaneeli.
9. Lisää seuraava tietokone verkkoon toistamalla edellä kuvatut vaiheet.

Yhdistäminen verkkoasemaan

Hakemistoon yhdistäminen tarkoittaa pysyvän yhteyden muodostamista toiseen tietokoneeseen.

Muodosta yhteys valitsemalla Windowsin Resurssienhallinnan tehtävärivistä Työkalut ja napsauttamalla **Yhdistä verkkoasemaan** -vaihtoehtoa. Yhdistä asema haluamaasi polkuun.

Lisätietoja aseman yhdistämisestä on *Microsoft Windowsin aloitusoppaassa*, joka on toimitettu tietokoneen mukana.

Suojaustiedostot

Microsoft-verkossa tiedostoja voi jakaa kansiotasolla eli kansiota täytyy jakaa kaikki tiedostot tai ei yhtään tiedostoa. Et voi jakaa joitakin kansion tiedostoja ja pitää joitakin yksityisinä.

Jos haluat jakaa tiedostoja verkossa, kannattaa luoda näille tiedostoille oma kansio ja jakaa ainoastaan tämä kansio. Näin voit jakaa tiedostoja samalla kun pidät kaikki ohjelmat ja luottamukselliset tiedot turvassa kiintolevyllä.

Vihje

Jos haluat avata toisessa tietokoneessa olevan jaetun tiedoston automaattisesti aina, kun käynnistät tietokoneen ja kirjaudut verkkoon, sinun täytyy yhdistää tietokoneesi ensin verkkoasemaan.

Tiesitkö tämän?

Voit estää muiden verkon käyttäjien pääsyn tietokoneessasi oleviin luottamuksellisiin tiedostoihin määrittämällä kansiolle käyttöoikeustason siten, että muutat jaettujen tiedostojen ominaisuuksia.

Tiesitkö tämän?

Kun vähintään kaksi käyttäjää on samanaikaisessa yhteydessä, he jakavat yhteyden kaistanleveyden. Tämä tarkoittaa, että tiedostojen lataaminen voi kestää tavallista kauemmin.

Kansioiden ja tiedostojen jakaminen

Kansioiden jakaminen voi olla hyödyllistä, jos käytössä on suuri tietomäärä, jonka haluat jakaa toisen käyttäjän kanssa. Muista kuitenkin, että jokainen tiedostot jakava henkilö voi lisätä, poistaa ja muokata tietoja.

Lisätietoja jaetuista kansioista ja tiedostoista on Microsoft Windows -oppaissa, jotka on toimitettu tietokoneen mukana.

Kirjoittimen jakaminen

Yksi verkkokäytön etu on mahdollisuus jakaa kalliita laitteita, kuten kirjoittimia.

Kun kirjoitin on määritetty jaettavaksi, kaikki verkon tietokoneet voivat käyttää sitä. Lisätietoja kirjoittimen määrittämisestä jaettavaksi ja yhteyden muodostamisesta siihen on tietokoneen mukana tulleissa Microsoft Windows -oppaissa.

Internet-yhteyden jakaminen

Kotiverkossa useat perheen jäsenet voivat surffata Internetissä eri tietokoneilla käyttämällä yhtä ISP-tiliä. Tämä on mahdollista siten, että määritetään tietokone, joka on fyysisesti yhdistetty Internetiin Internet-yhteyden jakavana tietokoneena. Sen yhteys mahdollistaa kaikkien muiden verkon tietokoneiden (joita kutsutaan asiakaskoneiksi) yhteyden Internetiin.

Perustietoja Windowsista

3

Tässä luvussa

Windows-työpöydän ominaisuudet, 3-2

Ohje, 3-4

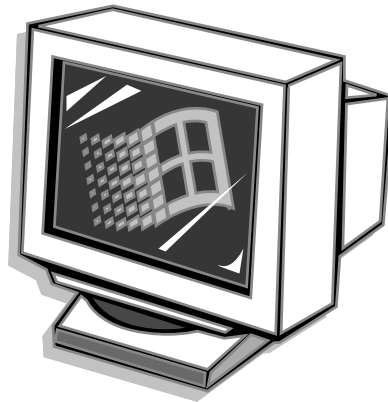
Katso myös...

Katso lisätietoja Windows-työpöydästä tietokoneen mukana tulleesta Microsoft Windowsin aloitusoppaasta.

Microsoft Windows on tietokoneesi käyttöjärjestelmä. Tämä tarkoittaa sitä, että Windows ohjaa ja hallitsee tietokonetta kääntämällä hiiren ja näppäimistön komennot sellaiselle kielelle, jota tietokone ymmärtää.

Windows-työpöytä on oma työtilasi. Windows-työpöydältä voit antaa tietokoneelle tehtävien suorittamisohjeita: Tällaisia tehtäviä ovat muun muassa tiedostojen avaaminen tai kopioiminen, Internet-yhteyden muodostaminen, sähköpostin lukeminen jne.

Tässä luvussa on Windows-työpöydän vakiotoimintojen käyttöohjeita.

Windows-työpöydän ominaisuudet

Vaikka tiettyihin laitteisiin ja ohjelmistoihin pohjautuvat tietokoneet ovat erilaisia, Windows-työpöydällä on monia vakio-ominaisuuksia.

Tässä osassa esitellään työpöydän tärkeimmät osat:

- kuvakkeet
- tehtäväpalkki
- Käynnistä-valikko
- Ohje

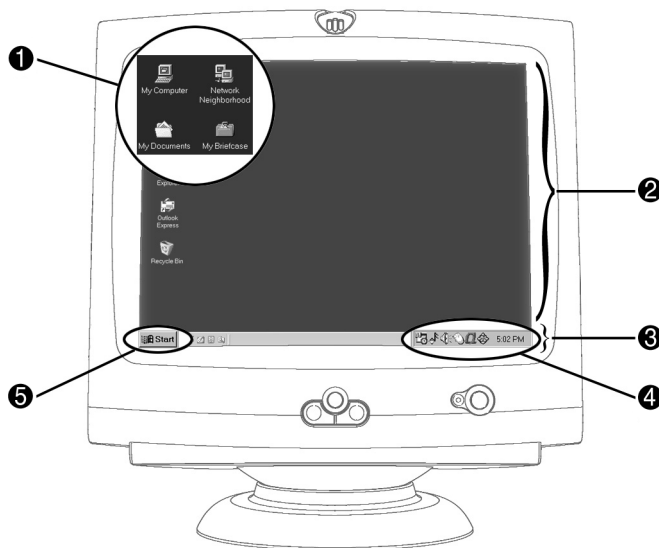
Tiesitkö tämän?

Aina, kun käynnistät ohjelman, kyseisen ohjelman painike tulee näkyviin Windows-tehtäväpalkkiin ③. Painiketta napsauttamalla siirryt kyseiseen ohjelmaan.

Windows-työpöydän tarkasteleminen

Kun käynnistät tietokoneen, Microsoft Windows käynnistyy automaattisesti. Ensimmäinen ikkuna, jonka näet käynnistymisprosessin päätyttyä on Windows-työpöytä, alue, jossa työskentelet.

Huomautus: Ohjelmat ja kuvakkeet vaihtelevat malleittain.

Windows-työpöydällä ② on useita pieniä kuvia ① (joita kutsutaan kuvakkeiksi). Kuvake edustaa ohjelmaa, levyasemaa, tiedostoa tai kansiota ja sillä on helppo avata usein käytettävät ohjelmat tai asiakirjat.

Työpöydän alareunassa on harmaa palkki, jota kutsutaan Windowsin tehtäväpalkiksi ③. Tehtäväpalkissa on **Käynnistä**-painike ⑤, pikakäynnistysalue (jonka kautta pääsee helposti käyttämään Internet Explorer-, Outlook Express-, Show Desktop- ja Windows-mediasoitin-ohjelmia), jokaisen aktiivisen ohjelman painikkeet ja tilanäyttö (systray) ④. Tehtäväpalkista voi valita toimintoja tai ominaisuuksia, ja se näkyy aina työpöydällä.

Ilmaisinalueessa ④ on joidenkin tietokoneen käynnistyksen yhteydessä automaattisesti latautuvien järjestelmäohjelmien kuvakkeet. Myös järjestelmän kello näkyy ilmaisinalueella.

Kun napsautat **Käynnistä**-painiketta, näyttöön tulee valikko, josta voi valita tehtäviä, kuten

- ohjelman käynnistämisen
- asiakirjan etsimisen tai avaamisen
- tietokoneen asetusten muuttamisen
- tietokoneen sammuttamisen

Tiesitkö tämän?

*Tietokone tulisi aina sammuttaa valitsemalla Käynnistä-valikosta **Sammuta**. Muussa tapauksessa näyttöön tulee virheilmoitus, kun tietokone seuraavan kerran käynnistetään.*

Käynnistä-valikon käyttäminen

Seuraavassa taulukossa on lueteltu joitakin yleisiä Käynnistä-valikon vaihtoehtoja sekä kuvattu kunkin vaihtoehdon suorittama toiminto. Käynnistä-valikon vaihtoehdot vaihtelevat tietokoneen mallin mukaan.

Käynnistä-valikon vaihtoehdot		Toiminnot
	Ohjelmat	Näyttää tietokoneella olevien ohjelmien luettelon.
	Suosikit	Avaa suosikkitiedostot ja -WWW-sivut.
	Asiakirjat	Näyttää viimeksi avoinna olleiden asiakirjojen luettelon. Asiakirjat voi avata uudelleen tästä.
	Asetukset	Mahdollistaa Windows-työpöydän tai tietokoneen asetusten muokkaamisen.
	Etsi	Mahdollistaa määritetyssä asemassa sijaitsevien tiedostojen tai kansioiden etsimisen.
	Ohje	Näyttää vastauksia Microsoft Windowsia koskeviin kysymyksiin.
	Suorita	Avaa ohjelmia ja WWW-sivuja.
	Kirjaudu ulos	Kirjaa tämänhetkisen käyttäjän ulos, jotta toinen käyttäjä voi kirjautua sisään.
	Sammuta	Sammuttaa tietokoneen tai käynnistää sen uudelleen.

Ohje

Microsoft Windowsin mukana toimitetaan online-käyttöopas, jossa on vastauksia käyttöjärjestelmän toimintaa koskeviin kysymyksiin.

Tiesitkö tämän?

Jos et tunne Microsoft Windowsin ominaisuuksia, Microsoftin online-ohjetiedostossa on useita opetusohjelmia.

*Microsoftin WWW-sivustossa, joka sijaitsee osoitteessa **www.microsoft.com**, on lukuisia työkaluja sekä tietoa seuraavista aiheista:*

- *Windows*
- *Internet Explorer -selain*
- *Microsoft Knowledge Base -tietokanta*

Online-ohjeen avaaminen

1. Napsauta **Käynnistä**-painiketta.
2. Valitse **Ohje**. Näyttöön tulee Ohje-valintaikkuna.
3. Kirjoita hakusana **Etsi**-kenttään ja napsauta **Siirry**.

Tietokoneen käyttäminen

4

Tässä luvussa

Näppäimistön käytön perusteet, 4-2

Näppäimistön painikkeet, 4-4

Langaton rullahiiri, 4-12

Kaiuttimet, 4-15

Levyke-, kiintolevy-, CD-ROM-, CD-RW- ja DVD-ROM-asemat, 4-16

Internet-videokamera, 4-21

Tässä luvussa on tietoja seuraavista tietokoneen jännittävistä ja helppokäyttöisistä toiminnoista:

- **Näppäimistö** — Tutustu näppäimistöön ja kaikkiin sen ominaisuuksiin, muun muassa yhden painikkeen Internet-yhteydestä!
- **Rullahiiri** — Katso, kuinka helppoa rullahiiren käyttäminen on ja säästä aikaa opettelemalla näppäinkomentoja.
- **Kaiuttimet** — Nauti tietokoneen korkealaatuisesta äänestä.
- **Kiintolevy-, CD-ROM-, CD-RW- ja DVD-ROM-asemat** — Eri asemia käyttämällä voit kuunnella CD-levyjä tai katsoa elokuvia.
- **Internet-videokamera** — Internet-videokameran monet mahdollisuudet.

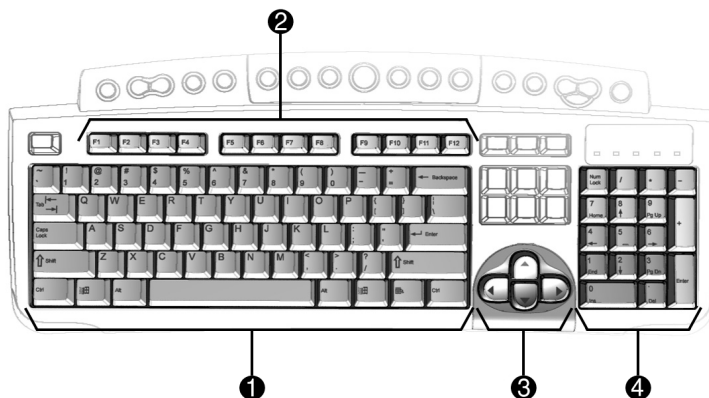
Näppäimistön käytön perusteet

Vakionäppäinten toiminnot ovat seuraavat:

- **Kirjoitusnäppäimet** ovat samantapaiset kuin kirjoituskoneen näppäimet.
- **Toimintonäppäimiä** ovat näppäimet **F1–F12**. Kaksi näistä näppäimistä on aktiivisia, vaikka mikään ohjelma ei olisi käynnissä. **F1**-näppäimellä saat Windowsiin liittyviä ohjeita. **F3**-näppäimellä voit etsiä tiedostoja tai kansioita.
- **Nuolinäppäimiä** voidaan käyttää peleissä ja asiakirjan tai WWW-sivun selaamisessa. Näillä näppäimillä siirrytään vasemmalle, oikealle, ylös ja alas silloin, kun halutaan käyttää hiiren sijasta näppäimistöä.
- **Numeronäppäimet** toimivat laskimen näppäinten tapaan.

Vakionäppäimistön näppäinten esittely

Joillakin näppäimillä on erikoistoimintoja käytettäessä joko yksittäin tai yhdessä muiden näppäinten kanssa. Toiminnot vaihtelevat käytettävien ohjelmien mukaan.

❶ Kirjoitusnäppäimet	❸ Nuolinäppäimet
❷ Toimintonäppäimet	❹ Numeronäppäimet

Huomautus: Näppäimistön ulkoasu voi vaihdella.

Näppäimistön kieliasetus

Näppäimistölläsi on oletuskieliasetus. Jos haluat muuttaa näppäimistön kieliasetusta:

1. Valitse Windowsin tehtäväpalkista **Käynnistä - Asetukset - Ohjauspaneeli**.
2. Kaksoisnapsauta **Näppäimistö**-kuvaketta.
3. Napsauta **Kieli**-välilehteä ja valitse kieli Kieli-ruudun valikosta tai napsauta **Lisää**-painiketta, jos haluat valita jonkin muun kielen.
4. Valitse **Aseta oletukseksi** ja ota asetus käyttöön valitsemalla **Käytä**.
5. Asetuksen muutos astuu voimaan, kun Windows käynnistetään seuraavan kerran.

Näppäimistön painikkeet

Näppäimistön painikkeilla voidaan avata Internet-yhteys helposti ja nopeasti, käyttää suosikkiohjelmaa tai kuunnella CD-levyä. Niillä voi myös katsoa elokuvaa tai lähettää sähköpostia.

CD/DVD-ohjauspainikkeilla CD-levyn tai DVD-elokuvan toistaminen käy helposti yhdellä painikkeen painalluksella.

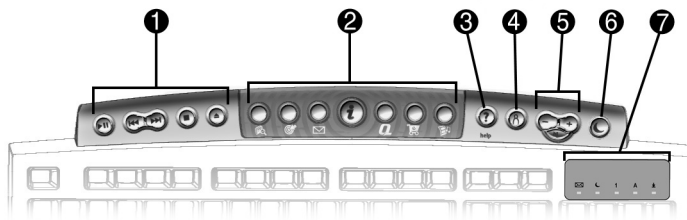
Monien CD-levyjien toisto alkaa automaattisesti, kun ne pannaan asemaan. Katso ohjeita CD-levyn toistamisesta tämän luvun kohdasta CD-äänilevyn toistaminen.

Katso myös...

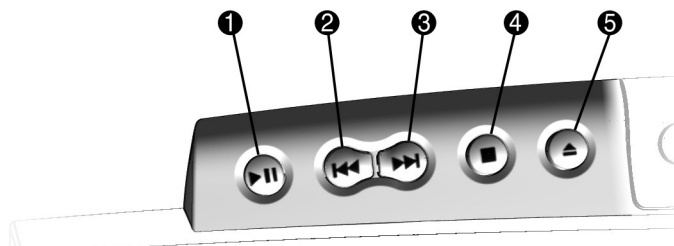
Katso ohjeita äänenvoimakkuuden säätämisestä CD- tai DVD-levyn toistamisen aikana tämän luvun kohdasta Äänenvoimakkuuden säätäminen.

Näppäimistön painikkeet näkyvät seuraavassa kuvassa. Niiden ominaisuudet on kuvattu tarkemmin seuraavilla sivuilla.

❶ CD/DVD-ohjauspainikkeet	❺ Äänenvoimakkuuden mykistyspainike
❷ Internet-painikkeet	❻ Torkkupainike
❸ Ohjeen pikakäynnistyspainike	❼ LED-merkkivalot
❹ Internet-yhteyden pikakäynnistyspainike	

CD/DVD-ohjauspainikkeiden käyttäminen

❶ Toista/Tauko -painikkeella käynnistetään tai pysäytetään CD- tai DVD-levy väliaikaisesti.	❹ Seis -painike pysäyttää CD- tai DVD-levyn toiston sekä kelaustoiminnot.
❷ Taaksepäin/edellinen raita palaa edellisen raidan alkuun.	❺ Avauspainike poistaa tai lataa CD- tai DVD-levyn.
❸ Eteenpäin/seuraava raita siirtyy seuraavan raidan alkuun.	

Huomautus: Painikkeet saattavat vaihdella mallin mukaan.

Näppäimistön painikkeilla voit avata nopeasti Internet-yhteyden, lukea sähköpostia tai katsoa uusimmat viihdeutiset.

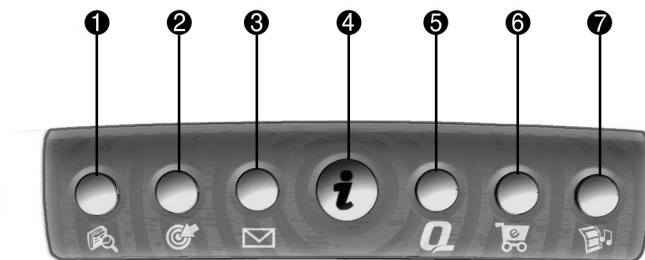
Internet-painikkeiden toiminnot saattavat vaihdella sen mukaan, mitä Internet-palveluntarjoajaa (ISP) käytät.

Tiesitkö tämän?

Ennen kuin olet asentanut Internet-palveluntarjoajan (ISP) palvelupaketin, kaikki Internet-painikkeet avaavat ISP-asennusprosessia ohjaavan ikkunan.

Internet-painikkeiden käyttäminen

Huomautus: Painikkeiden toiminnot saattavat vaihdella mallin ja alueen mukaan.

Nro	Kuvaus
❶	Etsintä avaa WWW-sivuston, josta voit helposti etsiä uutisia ja tietoa Internetistä. Etsi aiheita, kuten uutisia ja tietoja, ostoksia, kuvia, musiikkia ja videoita. Oletushakukone on Alta Vista.
❷	Suosikkisivusto -painike käynnistää Internet-toimintokeskuksen. Oletuksena avautuu online-suosikkisivusto, jossa on erilaisia keskusteluryhmiä, kotisivuja, valokuvakansioita, web-äänituotteita jne.
❸	Sähköposti -painikkeella voit lähettää ja lukea sähköpostiasi yhdellä painikkeen painalluksella.
❹	Internet-pikapainike on päivittäinen sisäänkäyntisi Internetiin. Se avaa mukautetun WWW-sivun, jolla on paikallisia säätietoja, uutisia sekä urheilu- ja talousuutisia.
❺	Presarioni -painikkeella saat nopeasti yhteyden Compaqiin, kun haluat hyödyntää tietokonetta ja Internetiä mahdollisimman tehokkaasti.
❻	Web-kauppa -painikkeella voi luoda nopeasti yhteyden suosituille kauppapaikkasivuille.
❼	Musiikkikeskus -painikkeella pääset musiikki- ja viihdesivuille.

Web **pikakäynnistys-** painikkeilla voit käynnistää suosikkiohjelmasi, avata WWW-suosikkisivun tai -asiakirjan. Näitä ovat **Ohje ?**- ja **Ohjelmani** -painikkeet.

Ohje ? -painikkeen napsauttaminen avaa Huolto ja tuki -kansion seuraaville ohjelmille:

- Compaq-vianmäärittäsohjelma
- Compaq Quick Restore -palautusohjelma
- Microsoft System Restore -järjestelmänpalautus -ohjelma

Internet-yhteyden pikakäynnistyspainikkeiden käyttäminen

Nro	Kuvaus
①	Ohje -painikkeen napsauttaminen avaa Windows-työpöydällä olevan Huolto ja tuki -kansion.
②	Ohjelmani -painikkeen voi ohjelmoida käynnistämään suosikkiohjelmiston, -www-sivun tai -asiakirjan.

Huomautus: Painikkeet ja niiden toiminnot saattavat vaihdella mallin ja alueen mukaan.

Huolto ja tuki -kansiossa on tietoa Windowsista ja kaikista Internet Presario -järjestelmän mahdollisuuksista. Näiden avulla saat tietokoneestasi kaiken mahdollisen hyödyn.

Voit avata saman kansion kaksoisnapsauttamalla Compaqin työpöydän Ohje-kuvaketta.

Kun **Ohjelmani** -painike on määritetty, sen painaminen käynnistää automaattisesti valitun ohjelman tai avaa valitun WWW-sivuston tai asiakirjan.

Äänenvoimakkuuden säätö -painikkeella säädetään tietokoneen äänenvoimakkuutta. Ääni vaimennetaan **Vaimenna** -painikkeella. Todella helppoa!

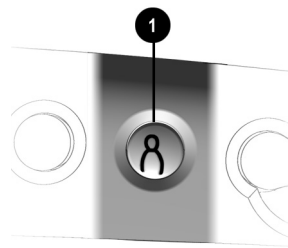

Vihje

Äänenvoimakkuutta voi säätää myös napsauttamalla Windows-tehtäväpalkin oikeassa reunassa olevassa järjestelmän tilanäytössä sijaitsevaa Kaiutin -kuvaketta.

Ohjelmani-painikkeen määrittäminen

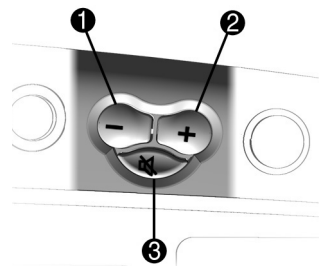
1. Paina **Ohjelmani** -painiketta **1**. Näytölle avautuu ikkuna.
2. Valitse ohjelma tai WWW-sivusto.
3. Napsauta **Seuraava**-painiketta.
4. Valitse **Ohjelma** tai **Asiakirja**.
5. Valitse ohjelma tai asiakirja, jonka haluat määrittää **Ohjelmani** -painikkeeseen.
6. Vahvista valinta napsauttamalla **OK**-painiketta.
7. Napsauta **OK**-painiketta.

Äänenvoimakkuuden säätäminen

CD- tai DVD-levyä kuunneltaessa tai katseltaessa äänenvoimakkuutta säädetään seuraavilla painikkeilla:

- Pienennä äänenvoimakkuutta painamalla **miinus**-painiketta **-** **1**.
- Suurenna äänenvoimakkuutta painamalla **plus**-painiketta **+** **2**.
- Vaimenna ääni painamalla **vaimennuspainiketta** **3**.

Jos olet jo määrittänyt **Ohjelmani** -painikkeen, voit kytkeä sen tällä tavoin uudelleen eri ohjelmaan, asiakirjaan tai WWW-sivustoon niin usein kuin haluat.

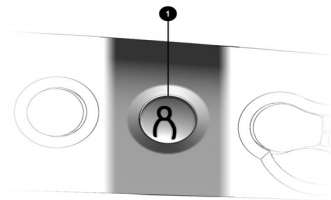

Vihje

*Kun **Ohjelmani** -painike on määritetty, sen painaminen käynnistää automaattisesti valitun ohjelman tai avaa valitun WWW-sivuston tai asiakirjan.*

Ohjelmani-painikkeen uudelleen määrittäminen

1. Napsauta Windows-työpöydältä **Käynnistä**-painiketta.
2. Valitse **Asetukset - Ohjauspaneeli**. Näyttöön tulee Ohjaus-paneeli-ikkuna.
3. Kaksoisnapsauta **Määritä Easy Access -painike** -kuvaketta. Näyttöön tulee Compaqin Easy Access -painikkeiden asetukset -ikkuna.
4. Paina **Ohjelmani** -painiketta.
5. Valitse **Käynnistä uusi ohjelma** tai **Käynnistä uusi WWW-sivusto**.
6. Napsauta **Seuraava**-painiketta.
7. Valitse ohjelma, asiakirja tai WWW-sivusto, jonka haluat määrittää **Ohjelmani** -painikkeeseen.
8. Vahvista valinta napsauttamalla **OK**-painiketta.
9. Ota valinta käyttöön napsauttamalla **OK**-painiketta.

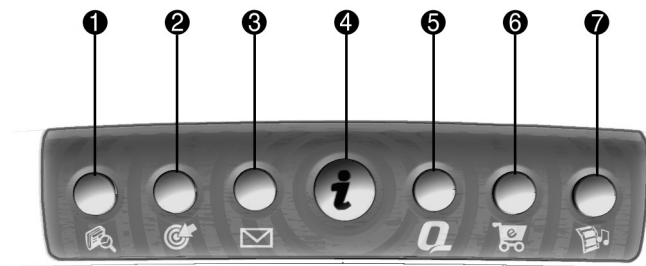

Toisilla Internet-painikkeilla on oletustoiminto ja toisille voidaan määrittää toiminto, kuten suosikkisivuston avaaminen tai sähköpostin lukeminen. Kun painikkeille on määritetty toiminto, toiminto voidaan muuttaa määrittämällä painike uudelleen.

Internet-painikkeiden mukauttaminen

1. Napsauta Windows-työpöydältä **Käynnistä**-painiketta.
2. Valitse **Asetukset - Ohjauspaneeli**. Näyttöön tulee Ohjauspaneeli-ikkuna.
3. Kaksoisnapsauta **Easy Access -painikkeet** -kuvaketta. Näyttöön tulee Compaqin Easy Access -painikkeiden asetukset -valintaikkuna, josta voi valita ohjelmoitavan painikkeen.
4. Paina ohjelmoitavaa Internet-painiketta.

Tämä avaa WWW-sivuston, jossa on ohjeita Internet-painikkeen uudelleen määrittämisestä.

1 Etsi	5 Presarioni
2 Suosikkisivusto	6 Web-kauppa
3 Sähköposti	7 Musiikkikeskus
4 Internet-pikapainike	

Jos lähdet pois tietokoneen äärestä mutta haluat jättää virran päälle, voit antaa tietokoneen siirtyä torkkutilaan. Näin voit antaa ohjelmien olla käynnissä samalla, kun asetat tietokoneen energiaa säästävään virransäästötilaan. Voit myös käynnistää tietokoneen uudelleen nopeasti. Jotkin ohjelmat (kuten DVD-ohjelmia aktiivisesti suorittava DVD) saattavat kuitenkin poistaa torkkutilan käytöstä.

Vihje

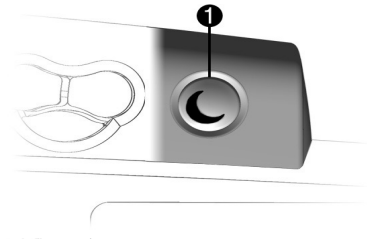
Tietokone herätetään torkkutilasta liikuttamalla hiirtä, napsauttamalla hiiren painiketta tai painamalla jotakin näppäimistön painiketta.

Tietokoneen asettaminen torkkutilaan

Kun painat näppäimistön **Torkku** ☾ -painiketta ❶, tietokone siirtyy torkkutilaan. Tietokone siirtyy torkkutilaan automaattisesti, jos mitään toimintoja ei käytetä 20 minuuttiin.

Tietokoneen herättäminen

Kun painat näppäimistön **Torkku** ☾ -painiketta ❶, tietokone herää torkkutilasta.

Näppäimistön merkkivalot näyttävät nopeasti tietokoneen ja näppäimistön asetukset.

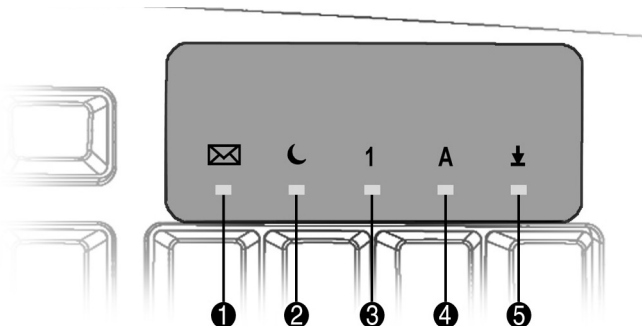

Vihje

Post Office -protokolla (POP) on yleisesti käytetty sanomanvälityspankissa. Tämän protokollan eniten käytetty sovellus on POP3. POP3 on hakuprotokolla, jota käytetään sähköpostiviestien hakemiseen POP-palvelimelta. POP-palvelimen vastaanottamat sähköpostiviestit toimitetaan palvelimen postilaatikkoon, jossa ne odottavat hakemista.

Tietokoneen merkkivalot

Tietokoneen merkkivalot näkyvät seuraavassa kuvassa ja alla on kaikkien valojen toimintojen kuvaukset.

Nro	Kuvaus
1	Sähköposti ilmaisee, että postia on tullut. Katso alla olevia ohjeita. Huomautus: Tämä valo toimii vain POP3-Internet-palvelinten kanssa. Jotkut Internet-palvelut eivät tue tätä toimintoa.
2	Torkku ilmaisee, että tietokone on torkkutilassa.
3	Num Lock ilmaisee, että numeronäppäimistön näppäimillä voi kirjoittaa numeroita.
4	Caps lock ilmaisee, että kaikki kirjoitettu teksti näkyy isoina kirjaimina.
5	Vierityksen lukitus ilmaisee, että vieritystoiminto on lukittu. Tällöin asiakirjaa voi selata siirtämättä kohdistinta.

Langaton rullahiiri

(joissakin malleissa)

Tietokoneen mukana toimitetaan langaton rullahiiri, jonka asetukset täytyy määrittää ennen käyttöönottoa. Langatonta hiirtä ei ole kytketty tietokoneeseen johdolla, mikä poistaa johdon aiheuttamat ongelmat: tarttumisen, jumiutumisen ja liikkumisen rajoittamisen.

Vihje

*Tärkeitä turvallisuustietoja:
Lue Comfort Guidelines -
ohjeet (englanninkieliset)
ennen hiiren käyttöä. Ohjeet
ovat Logitechin Internet-
sivuilla osoitteessa
www.logitech.com.*

Langattoman rullahiiren käyttöön ottaminen

Asenna paristot

1. Poista paristolokeron kansi.
2. Asenna paristot. Katso ohjeet paristolokeron sisällä olevasta kuvasta.
3. Aseta kansi paikalleen.

Vastaanottimen kytkeminen

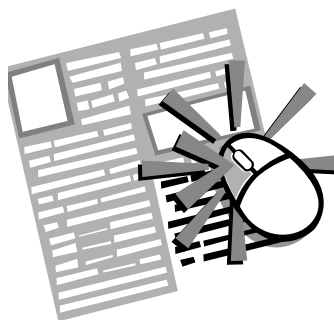
Langattoman rullahiiren vastaanotin voidaan kytkeä USB-porttiin tai rinnakkaisporttiin. Katkaise tietokoneesta virta ennen hiiren asentamista. Jos yhdistät vastaanottimen USB-porttiin, irrota ensin PS/2-sovitin.

Yhteyden muodostaminen hiiren ja vastaanottimen välille

Paina vastaanottimen yhdistämisspainiketta ja hiiren alla olevaa yhdistämisspainiketta.

Rullahiiri ohjaa kohdistinta Windowsin työpöydällä. Hiirellä voi siirtyä helposti ja nopeasti asiakirjassa tai WWW-sivulla paikasta toiseen.

Sen sijaan, että käyttäisit sivujen näyttämiseen vierityspalkkia, säästä aikaa liikuttamalla hiiren rullaa eteen- tai taaksepäin asiakirjan tai WWW-sivun alueella.

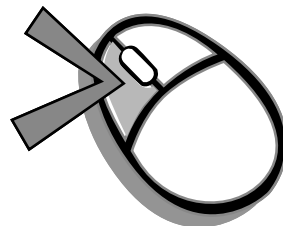

Vihje

Jotkin hiiren toiminnot eivät välttämättä toimi kaikissa ohjelmissa.

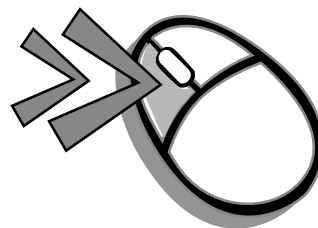
Valintojen tekeminen ikkunassa

Paina nopeasti kerran hiiren vasenta painiketta ja vapauta se. Kuulet yhden napsauksen.

Ohjelmien ja tiedostojen avaaminen

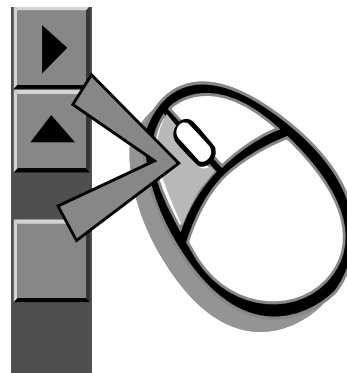
Kaksoisnapsautapainamalla ja vapauttamalla nopeasti hiiren vasenta painiketta kaksi kertaa.

Vierittäminen

Pidä hiiren vasenta painiketta painettuna, kun kohdistin on vierityspalkilla.

Aseta teksti haluamallesi kohdalle pitämällä vierityspalkin kahvaa (vierityspalkin alueella oleva laatikko) painettuna. Tai siirry rivi kerrallaan ylös- tai alaspäin napsauttamalla nuolipainikkeita.

Automaattisen vierityksen avulla voit liikkua asiakirjassa eteen- tai taaksepäin siten, että hiirtä tai hiiren rullaa ei tarvitse liikuttaa jatkuvasti.

Tiesitkö tämän?

Rullahiiri voidaan mukauttaa vasenkätiselle käyttäjälle. Hiiren ominaisuudet - valintaikkunassa. (Avaa Ohjauspaneeli ja napsauta hiiren oikeanpuoleisella painikkeella hiiren kuvaketta.)

Automaattinen vieritys

1. Avaa ohjelma ja aloita automaattinen vieritys painamalla vieritysrullaa.
2. Siirrä hiirtä vieritettävään suuntaan kerran (pystyyn, vaakaan tai vinottain). Mitä kauemmaksi siirrät osoitinta aloituskohdasta, sitä nopeammaksi vieritys tulee.
3. Pysäytä automaattinen vieritys napsauttamalla mitä tahansa hiiripainiketta.

Huomautus: Perustoimintojen lisäksi Presario-tietokoneen mukana toimitetussa hiiressä on useita ominaisuuksia, jotka voit aktivoida asentamalla CD-levyllä olevan ohjelmiston.

Kaiuttimet

Kaiutinasetukset määräytyvät käytettävän mallin mukaan. Useimpien Compaq Presario -pöytäkoneiden mukana toimitetaan kuitenkin JBL Platinum -sarjan kaiuttimet. Kaiuttimet voi asettaa vapaasti pöydälle tai asentaa joidenkin näyttöjen sivuun. Katso lisätietoja kaiuttimien mukana toimitetuista ohjeista.

Noudata kaiuttimia asentaessasi näytön Pika-asennusoppaan ohjeita. Jos ostit kaiuttimet erikseen, noudata niiden mukana toimitettuja ohjeita.

Tiesitkö tämän?

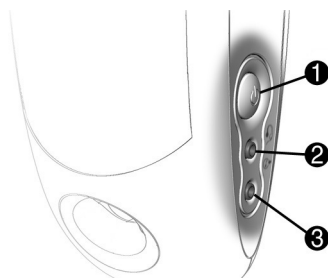
Digitaalisia, kannettavia MP3-soittimia voi kuunnella liittämällä ne kaiuttimen oikealla sivulla (JBL Platinum -sarjan kaiuttimissa) olevaan äänitulo porttiin. Muita kannettavia soittimia ovat

- CD-soitin
- kasettisoittimet
- AM/FM-stereo.

Nämä laitteet liitetään useimmista kodinkoneliikkeistä ja tietokonemyyjiltä saatavalla stereokaapelilla (3,5 x 3,5 mm:n pistoke).

Kaiuttimien kytkeminen toimintaan

Kytke kaiuttimet käyttöön tai pois käytöstä painamalla kaiuttimen oikealla sivulla olevaa **virtapainiketta**.

Nro	Kuvaus
①	Virtapainike – tällä painikkeella on helppo katkaista kaiuttimista virta, kun niitä ei käytetä, tai vaimentaa ääni. Paina virtapainiketta ja vapauta se – valo ilmaisee, milloin virta on kytkettynä.
②	Kuulokeliitin – tähän voidaan liittää useimmat stereokuulokkeet.
③	Äänituloportti – edistysellinen ominaisuus, jolla saat nopeasti liitettyä kaiuttimiin digitaalisen MP3-soittimen tai minkä tahansa muun kannettavan äänilaitteen. Näin voit toistaa ääntä suoraan kaiuttimien kautta.

Huomautus: Kaiuttimet ottavat virran näytöstä, vaikka näytön virta olisi katkaistu. Näin voit käyttää kannettavaa soitinta käynnistämättä tietokonetta.

Äänenvoimakkuuden säätäminen

- Jos äänenvoimakkuus on liian alhainen, säädä sitä korkeammaksi liitetyn digitaalisen soittimen **äänenvoimakkuuden** säätimellä.
- Vaihtoehtoisesti voit käyttää Windowsin Mediasoittimen **äänenvoimakkuuden** säätöä. Avaa Mediasoitin valitsemalla tehtäväpalkista **Käynnistä - Ohjelmat - Apuohjelmat - Multimedia** ja valitsemalla **Äänenvoimakkuuden säätö**.

Huomautus: Joissakin malleissa äänenvoimakkuuden säätöpainike on kaiuttimen sivussa.

Levyke-, kiintolevy-, CD-ROM-, CD-RW- ja DVD-ROM- asemat

Tietokoneessa voi olla mallin mukaan yksi tai useampia asemia:

- levykeasema
- kiintolevyasema
- CD-ROM-asema
- CD-RW-asema
- DVD-ROM-asema

Kullakin asemalla on erilaiset tietojen tallennuskapasiteetit.

Levykeasemalla tallennetaan tiedostoja levykkeille. Kun tiedot on kopioitu levykkeelle, ne säilyvät siellä, kunnes ne poistetaan tai niiden päälle kirjoitetaan muita tietoja.

Muista asemista on kerrottu seuraavilla sivuilla.

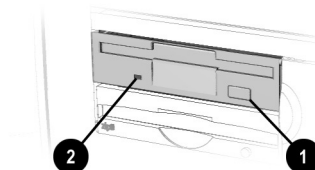
Levykeaseman käyttäminen

1. Aseta levyke asemaan pitämällä sitä etikettipuoli ylöspäin nuolen osoittaessa asemaa kohti ja työnnä se varovasti sisään.

2. Poista levyke painamalla levykeaseman **Avauspainiketta ①**.

▲ **Varoitus:** Odota, kunnes levykeaseman toiminta on päättynyt (merkkivalo ② sammuu), ennen kuin poistat levykkeen. Levykkeen poistaminen silloin, kun asema on lukemassa levykettä tai tallentamassa sille tietoja, voi vahingoittaa levykettä tai sille tallennettuja tietoja.

Kiintolevyaseman käyttäminen

Kiintolevyille tallentuu tietokoneen sisäisiä järjestelmätiedostoja, ohjelmia ja datatiedostoja. Kun asennat ohjelmia, lataat tiedostoja Internetistä, vastaanotat sähköpostia ja liitetiedostoja tai luot uusia tiedostoja, ne tallentuvat tietokoneen kiintolevyille. Käytettävissä oleva tallennustila täyttyy vähitellen. Tilaa voi vapauttaa poistamalla tietokoneelle tallennettuja tiedostoja tai ohjelmia.

CD-ROM-asemalla voi lukea tietoja CD-levyiltä tai kuunnella CD-musiikkilevyjä.

CD-RW-asemalla voi lukea tietoja levyiltä ja kirjoittaa tietoja levyille.

DVD-ROM-asemalla voi katsoa elokuvia, kuunnella musiikkia tai lukea CD-levyjen tietoja.

Jos CD-levyn lukeminen ei onnistu, varmista, että asema on suljettu.

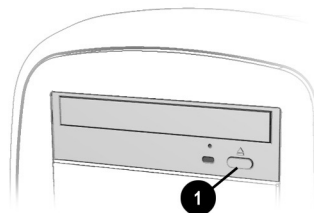
Vihje

Voit myös asettaa äänenvoimakkuuden näppäimistön plus- ja miinusnäppäimillä. DVD-, CD-RW- tai CD-ROM-asemassa voi olla 3,5 mm:n kuulokeliitin.

CD-levyn asettaminen CD-ROM-, CD-RW- tai DVD-ROM-asemaan (asemien määrä ja ulkoasu voivat vaihdella malleittain)

Huomautus: Tietokoneen on oltava käynnissä ennen levyn asemaan panemista tai sieltä poistamista.

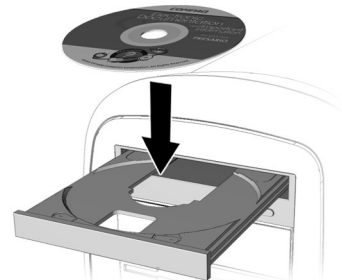
1. Avaa asema painamalla **Avauspainiketta** ▲ ❶.

2. Ota levy varovasti kotelosta pitämällä kiinni ainoastaan levyn reunoista, jotta et koskettaisi itse levyn pintaa.

3. Laita levy etikettipuoli ylöspäin kelkan pyöreälle alueelle. Jos keltassa on tuet, työnnä levy varovasti niiden alle, jotta se menee oikein asemaan.

4. Sulje asema painamalla **Avauspainiketta** ▲ ❶.

CD-ROM-asema lukee CD-, CD-R- ja CD-RW-levyjä. DVD-ROM-asema lukee kaikkia CD-levyjä sekä DVD-levyjä.

Katso myös...

Katso ohjeita äänenvoimakkuuden säätämisestä tämän luvun kohdasta Äänenvoimakkuuden säätäminen.

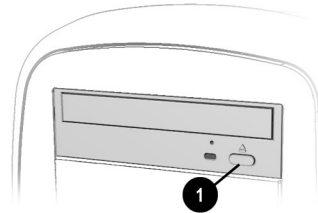

Tiesitkö tämän?

Jos CD-ROM- tai DVD-ROM-asema ei toista levyä, tarkista, että levy on kunnolla asemassa etikettipuoli ylöspäin. DVD-ROM-asemassa toiston aloittaminen kestää pitempään, koska aseman on määritettävä toistettavan tietovälineen tyyppi.

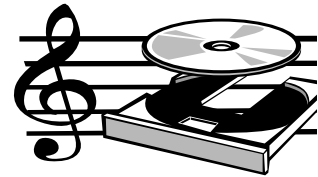
Levyn poistaminen asemasta

1. Avaa asema painamalla **Avauspainiketta** ▲ ❶.
2. Ota CD- tai DVD-levy varovasti asemasta.
3. Sulje asema painamalla aseman etuosassa olevaa **Avauspainiketta** ▲.
4. Säilytä levyä sen omassa kotelossa tai tietokoneen etuosassa olevassa säilytyslokerossa.

CD-äänilevyn soittaminen

1. Aseta levy CD-ROM- tai DVD-ROM-asemaan etikettipuoli ylöspäin.
2. Jos levy ei ala soida muutaman sekunnin kuluessa, paina näppäimistön **Toista/Tauko** ►|| -painiketta.
3. Tee tarvittaessa seuraavat toimenpiteen Internet-näppäimistöä käyttäen:
 - Keskeytä toisto napsauttamalla **Tauko** || -painiketta.
 - Siirry eteen- tai taaksepäin napsauttamalla **Seuraava** ►► ja **Edellinen** ◀◀ -painikkeita.
 - Kun haluat lopettaa CD-levyn soittamisen, napsauta **Seis** ■ -painiketta.
 - Ota levy asemasta painamalla aseman **Avauspainiketta** ▲.

DVD-elokuvia voi toistaa vain DVD-ROM-asemasta. Kun olet katsonut elokuvan, pane DVD-levy suojakoteloon.

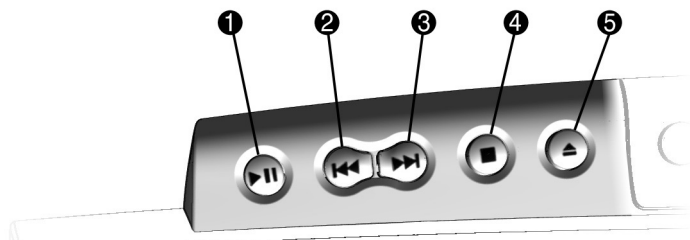

Vihje

*Elokuvan toiston voi aloittaa kaksoisnapsauttamalla Windows-työpöydän **DVD-soittimen** kuvaketta.*

DVD-ROM-elokuvan toistaminen

1. Sulje parhaan suorituskyvyn saavuttamiseksi kaikki käynnissä olevat ohjelmat ja aseta vasta sen jälkeen DVD-ROM-levy asemaan. Toisto alkaa automaattisesti.
2. Jos toisto ei ala automaattisesti, avaa Windowsin tehtäväpalkin **Käynnistä**-valikko.
3. Valitse Ohjelmat - Compaq Win DVD.
4. Valitse **DVD Player** ja napsauta **Toista** ► -painiketta.
5. Voit käynnistää toiston myös näppäimistön CD/DVD-ohjauspainikkeilla.

1 Toista/Tauko -painikkeella käynnistetään tai pysäytetään CD- tai DVD-levy väliaikaisesti.	4 Seis -painike pysäyttää CD- tai DVD-levyn toiston sekä kelaustoiminnot.
2 Taaksepäin/Edellinen raita palaa edellisen raidan alkuun.	5 Avauspainike poistaa tai lataa CD- tai DVD-levyn.
3 Eteenpäin/Seuraava raita siirtyy seuraavan raidan alkuun.	

CD-RW-asemalla voit tehdä omia CD-tallennuksiasi. Saatavilla on kahdenlaisia levyjä: CD-R- ja CD-RW-levyjä.

CD-R-levyjä voi toistaa useimmilla uusilla CD-soittimilla, CD-ROM- ja DVD-ROM-asemilla. CD-R-levyille voi kirjoittaa vain kerran. CD-RW-levyille voi kuitenkin kirjoittaa useilla tallennuskeroilla, kunnes levy määritetään lopullisesti valmiiksi.

CD-RW-levyille voi tehdä varmuuskopioita omista CD-levyistä tai kiintolevyn tiedostoista. Näitä levyjä voidaan käyttää uudelleen ja aiempien tietojen päälle voi kirjoittaa useita kertoja.

Adaptec Easy CD Creator -ohjelma on helppokäyttöinen. Kun viet kohdistimen jonkin toiminnon päälle, toiminnon kuvaus tulee näyttoon.

Omien CD-tallennusten tekeminen

CD-tallennuksia tehdään Adaptec Easy CD Creator -ohjelmalla (ei kaikissa malleissa). Alla on esitetty CD-RW-aseman eri käyttötapoja:

Tietoväline	Käyttötavat
Ääni	Luo omia, suosikkikappaleitasi ja MP3-tiedostoja sisältäviä CD-musiikkilevyjä.
Data	Tallenna dataa, kuten kiintolevy tiedostoja tai kansioita CD-levylle. Tämä ominaisuus on hyödyllinen, kun tärkeistä tiedostoista halutaan tehdä varmuuskopioita tai kun tietoja halutaan jakaa muille ihmisille.
Suora CD	Kirjoita tiedostoja suoraan CD-R- tai CD-RW-levylle samaan tapaan kuin levykkeelle. Vedä tiedostot asemasta toiseen Microsoft Resurssienhallinnassa avaamatta Easy CD Creator -ohjelmaa.
CD-levyn kopioiminen	Tee kopio koko CD-levystä tai datatiedostoista.
Jewel Case Creator	Tee mukautettuja CD-kotelon kansia ja CD-levyn etikettejä (etikettejä on saatavana erikseen).

Katso lisätietoja tämän oppaan luvusta 10.

Internet- videokamera

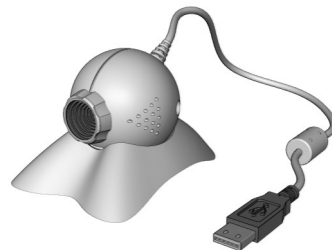
Logitech QuickCam Internetvideokamerassa on monia hyödyllisiä ominaisuuksia:

- kuvien kaappaus yhdellä kosketuksella
- valokuvien ja videokuvan lähettäminen sähköpostitse on yhtä helppoa kuin tekstin lähettäminen
- ystävien ja sukulaisten tapaamiset videokeskustelun välityksellä
- videokuvan tallentaminen ja tulostaminen tai lähettäminen Internetin kautta helppokäyttöisellä ohjelmalla
- nopea omien videoiden tekeminen
- yhden napsautuksen Web camming -toiminto, jolla elämän kohokohdat saa online-muotoon.

Logitech QuickCam Internetvideo-kamerankäyttäminen (tietyissä malleissa)

Logitech-kameran asentaminen käy muutamassa minuutissa. Katso tarkempia käyttöohjeita kameran mukana toimitetuista Logitechin oppaista.

Huomautus: Lataa kameran ohjelmisto ennen sen liittämistä tietokoneeseen.

Mallit voivat vaihdella

Yhdistäminen Internetiin

5

Tässä luvussa

56 K-modeemi, 5-3

Internetissä
surffaaminen, 5-4

Haku Internetissä, 5-5

Sisällönvalvonta, 5-6

Sähköposti, 5-7

Sähköpostin
lisätoiminnot, 5-10

Internet on yksi viime vuosien mielenkiintoisimpia kehitystapahtumia. Internetillä tarkoitetaan pohjimmiltaan maailmanlaajuisia laajaa tietokoneverkkoa. Internet on nykyään melkein kaikkien ulottuvilla, myös hintatasoltaan. Internetin avulla voit lähettää ystäville sähköpostia, etsiä tietoa WWW:stä, hoitaa pankki- ja investointiasiat suoraan kotoa sekä tutustua lukuisiin Internet-palveluihin. Presario Internet PC on täydellisesti varustettu Internetin käyttöä varten.

Yhteyden avaaminen

Kuinka se toimii? Ota yhteys Internet-palveluntarjoajaan, joka toimii porttinasi verkkopalveluihin. Tämän jälkeen voit yhdistyä verkkoon MS Internet Explorer -selaimella ja MS Outlook Express -postitusohjelmalla.

Compaqin valitsema Internet-palveluntarjoaja helpottaa työskentelyäsi. Kun otat ensimmäisen kerran yhteyden verkkoon ja palveluntarjoajaan, varmista, että tietokoneesi on käynnissä ja liitetty puhelinlinjaan, kuten luvussa 2 on esitetty.

Paina näppäimistön Internet-näppäintä **i**. Voit myös napsauttaa työpöydän Internet-palveluntarjoajan kuvaketta. Kuvake vaihtelee maittain.

Kuvake avaa ohjatun asennustoiminnon, joka opastaa sinut ISP-palveluntilausprosessin läpi. Tässä luvussa perehdytään modeemin määrittämiseen ja Internetin käyttöön.

56 K-modeemi

Internet PC sisältää 56K-data/faksimodeemin.

56 K-modemin määrittäminen

1. Napsauta Windows-tehtäväpalkin **Käynnistä**-painiketta. Näyttöön tulee Käynnistä-valikko.
2. Valitse **Asetukset - Ohjauspaneeli**. Näyttöön tulee Ohjauspaneeli-ikkuna.
3. Kaksoisnapsauta **Modeemit** -kuvaketta. Tietokoneeseen kytketyn modeemin nimi näkyy Modeemin ominaisuudet -ikkunassa.

ITU V.90 56 K -vakiomodeemin käyttäminen

ITU V.90 -vakiomodeemin tiedonsiirron nopeus on 56 kilobittiä sekunnissa (kB/s). Imuroinnin latausnopeus on nopeampi kuin puhuroinnin. Imuroinnin teoreettinen enimmäisnopeus on 56 kB/s, kun puhuroinnin enimmäisnopeus on korkeintaan 33,6 kB/s. Vaikka modeemin vastaanoton enimmäisnopeus on jopa 56 kB/s, suurimmat saavutettavissa olevat vastaanottonopeudet eivät kuitenkaan saavuta tätä nopeutta. Modeemin nopeus vaihtelee puhelinlinjan olosuhteiden mukaan.

Internetissä surffaaminen

Kun olet saanut yhteyden Internet-palveluntarjoajaan, voit aloittaa Internetissä surffaamisen.

Vihje

Näet aikaisemmin avaamasi WWW-sivut painikerivin Sivuhistoria-painikkeen avulla.

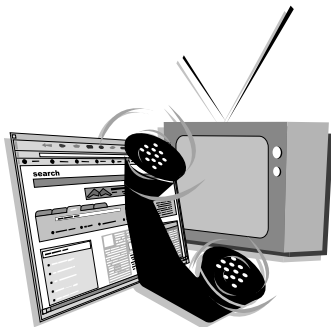
WWW-sivuja katsellaan WWW-selaimella, kuten Microsoft Internet Explorer- tai Netscape Navigator -selaimella. WWW-selain on ohjelma, jonka avulla voit etsiä tietoja Internetistä ja tarkastella niitä.

WWW-selainten yhteisiä ominaisuuksia:

- Kotisivu – Internetin selaamisen aloituspiste
- Kirjanmerkit/Suosikit – luettelo Internet-osoitteista, joissa käyt usein
- Sivuhistorialuettelo – luettelo WWW-sivuista, joilla olet käynyt

Internetissä surffaamisen aloittaminen:

1. Napsauta työpöydän **Internet Explorer** -kuvaketta ja seuraa näyttöön tulevia ohjeita.
2. Kun yhteys on valmis, työpöydän oikeaan alakulmaan syttyy kaksi vihreää merkkivaloa. Nämä merkkivalot osoittavat, että olet saanut yhteyden ja puhelinlinja on auki.

Internet Explorer -selain avaa aloitussivun. Voit napsauttaa sivulla olevia valintoja, joiden kautta pääset uusille sivuille. Voit siirtyä edelliselle tai seuraavalle sivulle painikerivin **Edellinen-** ja **Seuraava-**painikkeen avulla.

Haku Internetissä

Yksi tapa löytää etsimäsi Internetistä on käyttää hakukonetta.

Hakukone kokoaa verkossa hajallaan olevaa tietoa kaikkialta maailmasta ja luetteloi tiedot siten, että niitä on helppo tarkastella ja tulostaa.

Tiesitkö tämän?

Internetiä ei omista kukaan. Se on vain käsite, joka tarkoittaa maailmanlaajuisia tietokoneverkkoja.

Vihje

*Kirjoita osoitepalkkiin sen WWW-sivun nimi, johon haluat yhteyden. Jos painat tämän jälkeen **CTRL+ENTER**-näppäinyhdistelmää, teksti <http://www> lisätään osoitteeseen automaattisesti.*

1. Paina Internet-näppäimistön **Etsi** -näppäintä. Näyttöön tulee hakusivu.
2. Kirjoita hakusana hakuruutuun.
3. Napsauta **Etsi** -painiketta. Hakukone näyttää luettelon WWW-sivuista, joilta hakusana löytyy.

WWW-osoitteen kirjoittaminen

Sanoma- tai aikakauslehdissä WWW-sivu esitetään seuraavassa muodossa: www.compaq.com.

Jos haluat avata sivun, jota ei ole tallennettu Suosikit-kansioon, sinun täytyy kirjoittaa osoite.

Tee tämä napsauttamalla Internet Explorer -selaimen osoitepalkkia ja kirjoittamalla siihen tarkka osoite. Selain käynnistää sivun etsinnän, kun painat <ENTER>-näppäintä tai valitset osoitepalkin oikeassa reunassa olevan käynnistyspainikkeen.

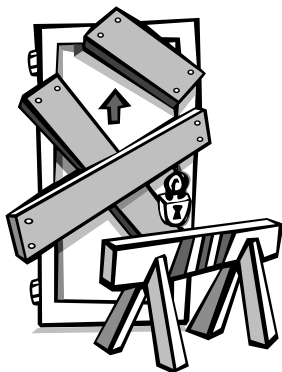
Suosikkisivujen tallentaminen

Voit tallentaa Suosikit-kansioon haluamasi mielenkiintoisen sivun, jonka haluat avata myöhemmin uudelleen. Valitse valikkorivin **Suosikit** ja sen jälkeen **Lisää Suosikit-kansioon**. Voit tallentaa sivun osoitteen mihin tahansa valikon kansioon.

Kun haluat avata yhden Suosikit-kansion sivuista, napsauta painikerivin **Suosikit**-painiketta. Vasemmalla olevassa paneelissa näkyvät aikaisemmin tallennetut sivut.

Sisällönvalvonta

Internetissä voit päästä käsiksi hyvin monenlaiseen tietoon. Osa tarjonnasta ei kuitenkaan ole sopivaa kaikille selaajille.

Sisällönvalvonnalla voit

- kontrolloida Internetin käyttöä
- asettaa salasanan
- määrittää luettelon WWW-sivuista, joita tietokoneen käyttäjät eivät voi tarkastella
- määrittää, mitä tietokoneen käyttäjät voivat tarkastella joko sinun luvallasi tai ilman sitä

Internetin sisällön rajoittaminen

1. Valitse Windows-tehtäväpalkista **Käynnistä - Asetukset - Ohjauspaneeli** ja sitten **Internet-asetukset**.
2. Napsauta **Sisältö**-välilehteä.
3. Valitse Sisällönvalvonta-kentästä **Ota käyttöön**. Esiin tulee Sisällönvalvonta-ikkuna.
4. Napsauta luettelon aihetta ja vedä liukusäädin haluamasi rajan kohdalle.
5. Toista toimenpide jokaiselle aiheelle, jota haluat rajoittaa, ja valitse **OK**.
6. Näyttöön tulee Määritä valvojan salasana -ikkuna. Kirjoita salasana ja vahvista se kirjoittamalla se uudelleen.
7. Napsauta **OK**-painiketta ja napsauta viesti-ikkunan **OK**-painiketta.

Sähköposti

Sähköposti (e-mail) muistuttaa paljon tavallista kotiisi tai toimistoon tulevaa postia – sähköposti on vain paljon nopeampi.

Voit lähettää ystäville, perheenjäsenille ja työtovereille kirjeitä, kuvia, postikortteja, jopa musiikki- ja videoleikkeitä – pikana.

Outlook Express on tämän tietokoneen mukana tuleva sähköpostiohjelma. Muita sähköpostiohjelmia ovat mm. AOL ja Hotmail.

Vihje

Jos saat virheilmoituksen, jossa sanotaan, että sähköpostiviestiäsi ei voi lähettää, tarkista osoite, sen oikeinkirjoitus ja välilyönnit ja yritä lähettää viesti uudelleen.

Outlook Express -sähköpostin käyttöön ottaminen

1. Paina Internet-näppäimistön **pikasähköpostinäppäintä**

2. Napsauta työkalurivin **Lähetä ja vastaanota** -painiketta. Näyttöön tulee valintaikkuna, joka pyytää kirjoittamaan salasanan.
3. Kirjoita salasana.
4. Valitse **Muista salasana** -asetus, niin salasanaa ei tarvitse kirjoittaa joka kerta, kun avaat Internet-yhteyden.
5. Napsauta **OK**-painiketta. Sähköposti on nyt käyttövalmis.

Sähköpostiviestin kirjoittaminen

Valitsemastasi sähköpostiohjelmasta riippumatta sähköpostiviestin luominen on kuin lomakkeen täyttämistä. Kun kirjoitat sähköpostiviestiä, siihen täytyy täyttää seuraavat kohdat:

Ominaisuus	Kuvaus
Vastaanottaja:	Vastaanottajan sähköpostiosoite
Aihe:	Muutaman sanan yhteenveto viestin sisällöstä
Kopio:	Henkilö tai henkilöt, jotka vastaanottavat viestin kopion
Viesti:	Viestin sisältö

Voit myös lähettää piilokopion. Muut viestin vastaanottajat eivät näe piilokopion vastaanottajaa viestin vastaanottajien tiedoissa.

Jos haluat lähettää ja vastaanottaa sähköpostia, tarvitset sähköpostiosoitteen, jotta Internet-palveluntarjoaja tietää, mistä viestit poimitaan ja mihin ne toimitetaan.

Tiesitkö tämän?

Sähköpostin tarkentimet ilmoittavat organisaation käyttämän palvelimen tyypin. Yleisimpiä sähköpostin tarkentimia ja niiden kuvaukset:

Tarkennin	Kuvaus
.org	organisaatio
.com	kaupallinen (commercial)
.net	kaupallinen
.edu	koulutus (education)

Sähköpostiosoitteiden rakenne

Jotkin Internet-palveluntarjoajat antavat valita sähköpostiosoitteen itse, mutta useat vaativat seuraavan kaavan:

- oma nimi
- @
- Internet-palveluntarjoajan palvelimen nimi

Internet-palveluntarjoajan palvelinten nimet voivat olla melko pitkiä ja monimutkaisia, mutta periaate on, että @-merkin oikealla puolella on vain Internet-palveluntarjoajan palvelimen nimi ja vasemmalla puolella käyttäjänimi. Esimerkki:

Internet-palveluntarjoajasi auttaa sinua valitsemaan oman Internet-käyttäjänimen ja -osoitteen.

Nyt kun olet muodostanut yhteyden Internet-palveluntarjoajaan, ottanut käyttöön Outlook Express -ohjelman ja sinulla on Internet-osoite, on aika kirjoittaa ensimmäinen sähköpostiviesti.

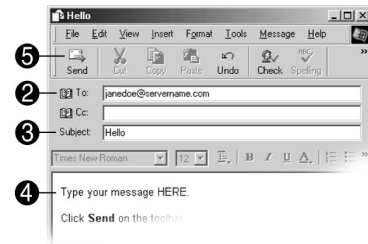

Vihje

Sähköpostiosoitteet kirjoitetaan erikoisella tavalla. Varmista, että kirjoittamassasi sähköpostiosoitteessa ei ole välilyöntejä ja että palvelimen nimen jälkeen on piste. Myös ajatusviivoja ja alaviivoja voidaan käyttää. Myös isoja kirjaimia saatetaan vaatia. Kysy sähköpostin vastaanottajalta sähköpostiosoitteen tarkka kirjoitustapa.

Sähköpostiviestin lähettäminen Outlook Express -ohjelmalla

1. Paina Internet-näppäimistön **pikasähköpostinäppäintä** .
2. Napsauta **Uusi sähköpostiviesti** -kuvaketta .
3. Kirjoita vastaanottajan sähköpostiosoite **Vastaanottaja....**-kenttään .
4. Kirjoita sähköpostiviestin aihe **Aihe** -kenttään .
5. Kirjoita viesti viesti-ikkunaan .
6. Napsauta **Lähetä**-painiketta .

Outlook Express -sähköpostiviestien lukeminen

1. Paina Internet-näppäimistön **pikasähköpostinäppäintä** .
2. Napsauta **Saapuneet**-kuvaketta. Uudet viestit näkyvät lihavoituna.
3. Avaa viestin teksti kaksoisnapsauttamalla viestiä.
4. Sulje sähköposti napsauttamalla näytön oikean yläkulman **Sulje** -painiketta tai poista viesti painamalla näppäimistön **DEL**-näppäintä. Voit myös siirtää viestin (ja arkistoida sen) eri kansioon.

Sähköpostin lisätoiminnot

Sähköpostin avulla tiedostojen lähettäminen Internetin kautta on helppoa ja yksinkertaista. Liitä tiedosto sähköpostiviestiin seuraavalla tavalla.

Tiesitkö tämän?

Kun liität tiedoston sähköpostiviestiin, tietokone luo siitä kopion. Alkuperäisen tiedoston sijaintipaikka ei muutu.

Vihje

Voit myös liittää tiedoston napsauttamalla sähköpostiviestin Liite-painiketta sen sijaan, että avaisit Tiedosto-valikon.

Sähköpostiliitteen lähettäminen Microsoft Outlook Express -ohjelmalla

1. Kun olet kirjoittanut sähköpostiviestin Outlook Express -ohjelmalla, valitse **Lisää** ja sen jälkeen **Liitetiedosto**. Näyttöön tulee **Lisää liite** -valintaikkuna.

2. Etsi tiedosto, jonka haluat liittää sähköpostiviestiin. Valitse tarvittaessa oikea levyasema napsauttamalla **Kohde**-ruudun vieressä olevaa alanuolta.
3. Valitse tiedosto, jonka haluat liittää sähköpostiviestiin.
4. Napsauta **Liite**-painiketta. **Lisää liite** -valintaikkuna sulkeutuu, ja tiedosto lisätään sähköpostiviestiin liitetiedostoksi.

Huomautus: Vältä suurten tiedostojen liittämistä sähköpostiviesteihin. Esimerkiksi yli yhden megatavun suuruisen liitetiedoston lähettäminen saattaa kestää useita minutteja.

Voit vastaanottaa liitteitä sisältäviä sähköpostiviestejä. Jos sähköpostiviesti sisältää liitetiedoston, sähköpostiviestin vieressä näkyy **paperiliittimen** kuvake.

Tiesitkö tämän?

Kun avaat liitetiedoston, liitteen sisältämä sähköpostiviesti näkyy pienennettynä Windowsin tehtäväpalkissa. Voit palata takaisin viestiin napsauttamalla tehtäväpalkin kuvaketta.

Sähköpostiliitteen avaaminen

Avaa sähköpostiliite avaamalla sähköpostiviesti ja kaksoisnapsauttamalla painikerivin **paperiliittimen** kuvaketta. Kun tiedosto on auki, voit toimia seuraavasti:

- **Tarkastella tiedostoa.** Ellet halua tallentaa, muokata tai tulostaa tiedostoa, napsauta tarkastelun jälkeen **Sulje** -painiketta. Tiedosto sulkeutuu ja ohjelma palautuu liitteen sisältävään sähköpostiviestiin.
- **Tallentaa tiedoston.** Voit tallentaa avoinna olevan liitetiedoston. Voit halutessasi tallentaa liitteen ilman tiedoston aukaisemista valitsemalla **Tiedosto** ja sen jälkeen **Tallenna liitteet** ja määrittämällä haluamasi levyaseman tai kansion Liitteiden tallentaminen -valintaikkunassa. Voit tarvittaessa määrittää uuden tiedostonimen **Tiedostonimi**-ruutuun.
- **Tulostaa tiedoston.** Voit tulostaa avoinna olevan liitetiedoston. Voit halutessasi tulostaa liitteen ilman tiedoston avaamista valitsemalla **Tiedosto** ja sen jälkeen **Tulosta**. Valitse sitten Tulosta-valintaikkunasta **Tulosta kaikki linkitetyt tiedostot**.

Automaattisen sähköpostiviestin saapumisilmoituksen ottaminen

Presarion näppäimistössä on merkkivalo, joka ilmoittaa uusista sähköpostiviesteistä. Internet-aika-asetuksista voit määrittää ajan, jolloin Internet-yhteys avataan ja sähköpostilaatikkosi tila tarkastetaan.

Voit muuttaa sähköpostilaatikon tilantarkistusasetuksia seuraavasti:

1. Valitse **Käynnistä - Asetukset - Ohjauspaneeli**.
2. Kaksoisnapsauta **Digital Dashboard** -kuvaketta.
3. Varmista, että **Yleisasetukset**-välilehden **Ota Digital Dashboard käyttöön** -valintaruutu on valittuna.
4. Varmista, että **Internet-aika**-välilehden **Ota Internet-aika käyttöön** -valintaruutu on valittuna ja tarkista aika-asetukset.

Tärkeää: yhteyden hintaan saatetaan lisätä lisäkuluja.

5. Varmista, että **Uusi sähköpostiviesti** -välilehden **Ota käyttöön sähköpostiviestin saapumisilmoitus** -valintaruutu on valittuna.
6. Kirjoita **Modeemiyhteysasetukset**-välilehdelle tarvittavat tiedot, joiden avulla tietokone voi muodostaa Internet-yhteyden automaattisesti.

Voit ottaa sekä saapuneen sähköpostin ilmoitustoiminnon että Internet-aika-toiminnon pois käytöstä poistamalla valintamerkin asianmukaisesta valintaruudusta.

Yleiset toiminnot

Tässä luvussa

Tulostuksen perusasiat,
6-2

Pelit, 6-3

Ohjelmat, 6-4

Tämä luku sisältää ohjeita Internet
PC -tietokoneen yleisistä
toiminnoista.

Tulostuksen perusasiat

Jotta voisit tulostaa asiakirjatiedoston tai WWW-sivuston sivuja, sinun täytyy kytkeä kirjoitin ja asentaa tarvittava ohjelma. Nämä toiminnot on käyty yksityiskohtaisesti läpi oppaan luvussa Tietokoneen toiminta-asetusten määrittäminen.

Voit halutessasi katsoa, miltä asiakirja näyttää tulostettuna, valitsemalla Tiedosto-valikosta **Esikatselu**-komennon. Tämä vaihtoehto on useimmissa ohjelmissa.

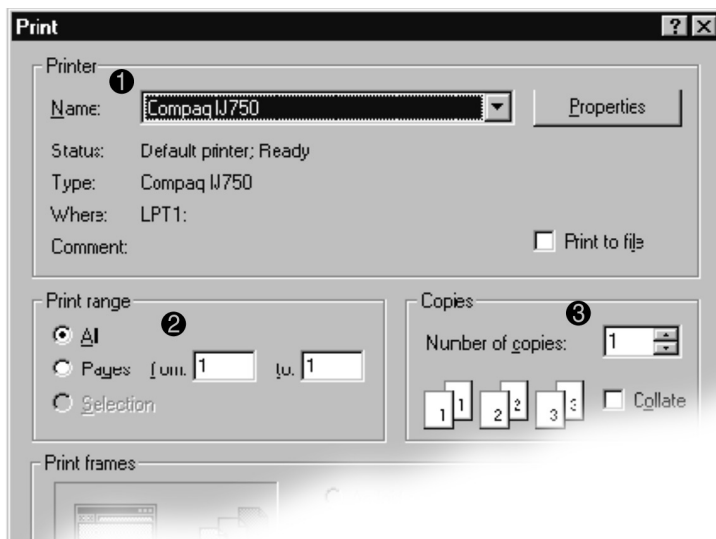

Katso myös...

Saat lisätietoja kirjoittimesta valmistajan ohjemateriaalista.

Tulostaminen valikon avulla

1. Valitse valikkorivin **Tiedosto**-valikko.
2. Napsauta **Tulosta**-painiketta. Näyttöön tulee Tulosta-valintaikkuna.
3. Valitse haluamasi tulostusasetukset.
 - Vahvista kirjoitin, johon tulostustyö lähetetään ❶.
 - Valitse tulostettavat sivut ❷.
 - Kaikki
 - Nykyinen sivu
 - Sivut (esimerkiksi 1–4)
 - Vahvista tulostettavien kopioiden lukumäärä ❸.
 - Valitse alueen kaikki sivut, parittomat sivut tai parilliset sivut ❹.

4. Napsauta **OK**-painiketta.

Huomautus: Toiminnon asetukset vaihtelevat asennetun kirjoittimen mukaan.

Pelit

Uusi Internet PC ei ole yksinomaan tehokas työkalu Internetissä surfailua ja ohjelmien suorittamista varten. Voit pelata sillä myös pelejä. Tietokoneeseen on esiasennettu useita Windows-pelejä ja voit ostaa tai ladata pelejä Internetistä vielä lisää. Voit pelata pelejä online-tilassa eri puolilta maailmaa kotoisin olevien pelaajien kanssa.

Ennen kuin ostat pelin, tarkista tietokoneen vaatimukset (pelin pakkauksesta), niin että tietokoneesi toiminta-asetukset vastaavat pelin tarpeita.

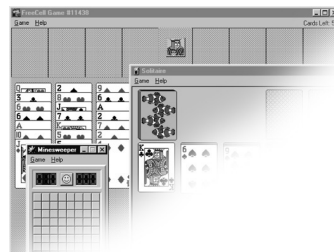

Tiesitkö tämän?

Käytä aina samaa levyasemaa (CD-ROM tai DVD-ROM) pelin asentamiseen ja pelaamiseen. Jos pelin asentamisessa tai pelaamisessa esiintyy ongelmia, ota yhteys pelin valmistajaan tai tarkista mahdolliset päivitykset valmistajan WWW-sivulta.

Tietokoneeseen esiasennettujen pelien pelaaminen

1. Napsauta Windows-tehtäväpalkin **Käynnistä**-painiketta.
2. Valitse **Ohjelmat** ja **Pelit**.
3. Napsauta haluamasi pelin kuvaketta.

Ohjelmat

Voit joutua hankkimaan ja asentamaan lisää ohjelmia. Ohjelma voidaan asentaa CD-levyltä, DVD-levyltä, levykkeeltä tai se voidaan ladata WWW-sivustolta.

Vihje

Varmista kiintolevyn koko ja vapaan levytilan määrä, ennen kuin lataat tai asennat ohjelmia. Lisätietoja annetaan tämän oppaan kohdassa Kiintolevyn koon selvittäminen.

Jos asennuksessa on ongelmia, ota yhteys ohjelman valmistajaan.

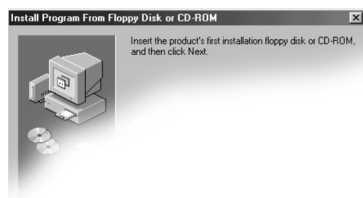
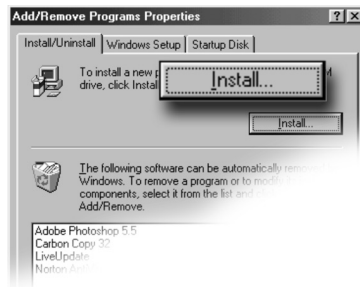
Vihje

Kun valitset ohjelmia tietokoneeseen, varmista ohjelman pakkauksesta, että ohjelma on yhteensopiva käyttämäsi Microsoft Windows -version kanssa ja tietokoneen muisti, suoritin ja vapaa levytila vastaavat vaatimuksia.

Ohjelman asentaminen CD-levyltä, DVD-levyltä tai levykkeeltä

Asennusprosessi alkaa automaattisesti, kun panet CD-levyn CD-asemaan. Jos asennusprosessi ei ala automaattisesti, katso ohjeita ohjelman mukana tulleesta ohjemateriaalista. Jos ohjeita ei ole, asenna ohjelma CD-levyltä tai levykkeeltä seuraavasti.

1. Sulje kaikki avoinna olevat ohjelmat.
2. Valitse Windows-tehtäväpalkista **Käynnistä - Asetukset - Ohjauspaneeli**.
3. Kaksoisnapsauta **Lisää/poista sovellus** -kuvaketta. Lisää/poista sovellus: ominaisuudet -ikkuna tulee näkyviin.
4. Valitse **Asenna**.
5. Laita CD-levy tai levyke asianmukaiseen asemaan ja napsauta **Seuraava**-painiketta. Microsoft Windows aloittaa asennuksen.

Jos lataat ohjelman Internetistä, katso asennusohjeet kyseiseltä WWW-sivulta. Jollei asennusohjeita ole saatavilla, toimi seuraavasti.

Vihje

Ennen kuin lataat mitään tiedostoja Internetistä, varmista, että koputustoiminto ei ole käytössä ja että viruksentorjuntaohjelma on käynnissä.

Tiesitkö tämän?

Jos lataamisprosessi keskeytyy, aloita lataaminen uudelleen alusta.

Katso myös...

Lisätietoja viruksentorjuntaohjelmasta saat tämän oppaan luvusta Ennaltaehkäisevä kunnossapito.

Tiesitkö tämän?

Jotkin ohjelmat ladataan pakattuina. Useimmilla pakkaustekniikkaa käyttävillä WWW-sivuilla on linkkejä, joiden kautta voit ladata apuohjelman, kuten WinZip-ohjelman. Apuohjelmalla voit sitten purkaa pakatut tiedostot.

Internetistä ladatun ohjelman asentaminen

1. Ennen kuin aloitat lataamisen, huomioi kiintolevyn sijainti, johon tiedostot tallennetaan. Varmista myös, että tietokoneessa on tarpeeksi vapaata levytilaa. Lisätietoja levytilan tarkistamisesta on tämän oppaan luvussa Laitteistopäivitykset.
2. Kun lataus on valmis, katkaise Internet-yhteys.
3. Sulje kaikki muut avoinna olevat ohjelmat.
4. Valitse Windows-tehtäväpalkista **Käynnistä - Asetukset - Ohjauspaneeli**. Näyttöön tulee Ohjauspaneeli-ikkuna.
5. Kaksoisnapsauta **Lisää/poista sovellus** -kuvaketta. Lisää/poista sovellus: ominaisuudet -ikkuna tulee näkyviin.
6. Napsauta **Asenna**-painiketta. Näyttöön tulee ohjattu asennusohjelma.
7. Napsauta **Seuraava**-painiketta. Suorita asennusohjelma -valintaikkuna tulee näkyviin.
8. Napsauta **Selaa**-painiketta. Selaa-valintaikkuna tulee näkyviin.
9. Etsi ja valitse ladattavan ohjelman *Setup.exe*- tai *Install.exe*-tiedosto.
10. Aloita asennus napsauttamalla **Avaa**-painiketta.

Laitteisto- päivitykset

7

Tässä luvussa

Sisäiset osat, 7-2

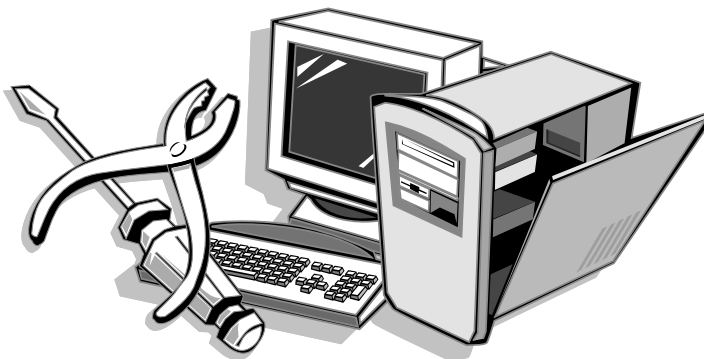
Osien päivittäminen, 7-3

Osien lisääminen, 7-8

Compaq Internet -tietokoneen päivittäminen on helppoa. Easy Access -pikapainikepaneelin avulla tietokoneen sisäisiin osiin pääsee nopeasti ja helposti käsiksi. Tässä luvussa annetaan asennusohjeet useimmille laitteiston osille.

Huomautus: Jos haluat vaihtaa emolevyn tai suorittimen, ota yhteyttä Compaqin tuotetietokeskukseen soittamalla takuutodistuksessa mainittuun puhelinnumeroon.

Ota huomioon turvallisuuskysymykset. Lue tämän oppaan Johdanto-luvun **Vaara-** ja **Varoitus-**lausekkeet, ennen kuin ryhdyt päivittämään laitteistoa. Kun noudatat näissä lausekkeissa mainittuja ohjeita, tapaturmavaara ja laitteiden vahingoittumisriski pienenee huomattavasti.

Sisäiset osat

Tietokoneessa on Easy Access-paneeli. Sen avulla sisäisiin osiin pääsee helposti käsiksi.

Varoitus

Vältä tapaturmat irrottamalla tietokone sähköverkosta ennen toimenpiteitä.

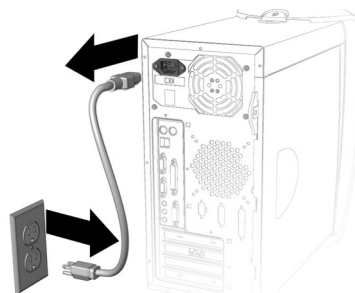

Varoitus

Estä staattisen sähkön aiheuttamat pysyvät vauriot maadoittamalla itsesi ja laitteet, ennen kuin asennat tietokoneeseen sisäisiä laitteita. Voit purkaa staattiset sähkölataukset koskemalla tietokoneen runkoa, ennen kuin kosket sisäisiin laitteisiin.

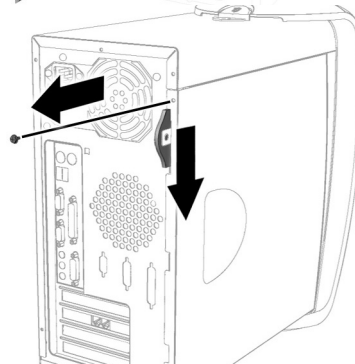
Tietokoneen kotelon avaaminen

1. Sammuta tietokone painamalla **virtapainiketta**.
2. Irrota virtajohto pistorasiasta ja tietokoneesta.

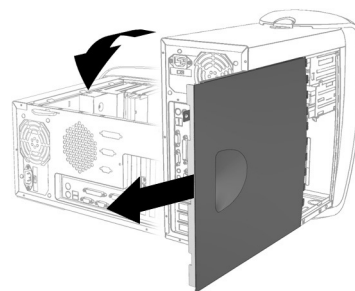
3. Irrota tietokoneen sivupaneelin kiinnitysruuvi.

4. Etsi ruuvin alapuolella oleva vipu, vedä sitä alaspäin ja pidä sitä ala-asennossa.

5. Ota kiinni kahvasta ja irrota sivupaneeli rungosta vetämällä.

6. Käännä tietokone kyljelleen avattu kylki ylöspäin.

Osien päivittäminen

CD-ROM-, CD-RW- ja DVD-ROM- asemia kutsutaan usein optisiksi asemiksi, koska niissä käytetään valoa tietojen kirjoittamiseen CD- tai DVD-levyille ja tietojen lukemiseen CD- tai DVD-levyiltä. Näille levyille voi tallentaa suuria määriä tietoa.

CD-ROM-asemalla voi lukea tietoja CD-levyltä. CD-levylle sopii 600 Mt tietoa.

CD-RW-asemalla voi lukea tietoja levyiltä ja kirjoittaa tietoja levyille. CD-RW-asemalla voit tallentaa myös videokuvaa ja ääntä.

DVD-ROM-asemalla voit katsella elokuvia ja kuunnella DVD-levyille tallennettua musiikkia. Asema lukee myös CD-levyjä.

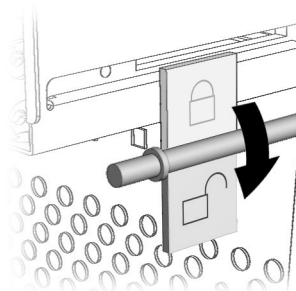

Tiesitkö tämän?

Lukitusvipua ei tarvitse laittaa yläasentoon uuden aseman tai uusien asemien asentamisen jälkeen.

CD-ROM, CD-RW- ja DVD-ROM-asemien päivittäminen

1. Suorita kohdassa Tietokoneen kotelon avaaminen mainitut toimenpiteet.
2. Etsi kotelon sisällä oleva aseman luukun lukitusvipu.
3. Avaa ylemmän etupaneelin luukku kääntämällä lukitusvipu ala-asentoon.

4. Avaa alempi luukku painamalla alemmassa etupaneelissa olevaa syvennystä.

Vihje

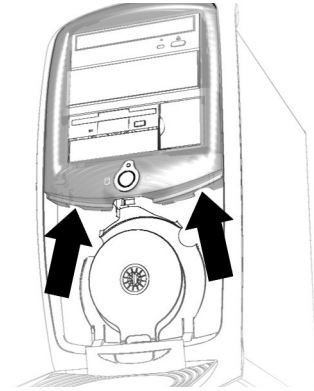
Ylemmässä etupaneelissa on aukot, joiden avulla luukun avaaminen on helppoa.

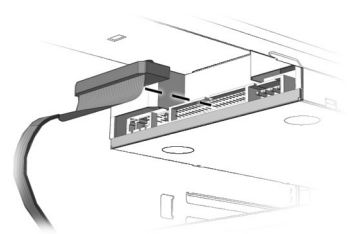
Vihje

Aseman tiedonsiirtokaapelissa olevan värillisen vetoliuskan avulla tunnistat kyseisen kaapelin.

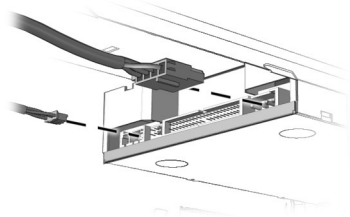
5. Tartu ylemmän etupaneelin luukun alareunaan ja irrota luukku koukuistaan.

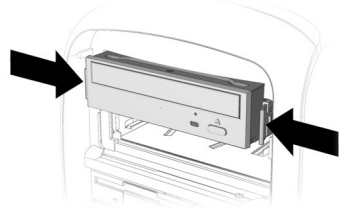
6. Yhdistä datakaapeli asemaan.

7. Yhdistä ääni- ja virtakaapelit asemaan.

8. Paina aseman kiskoja molemmilta puolilta ja vedä asema rungon sisältä tietokoneen etupuolella.

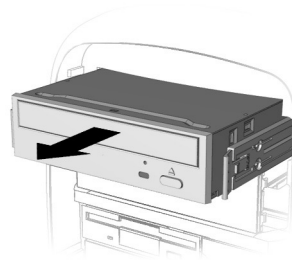

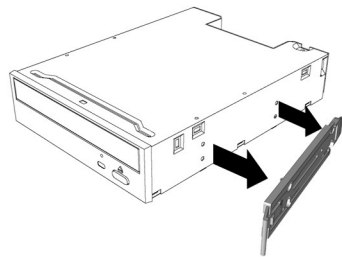
Vihje

Aseman kiskot napsahtavat, kun ne kiinnittyvät tai irtoavat asemasta tai asemista. Säilytä tietokoneen mukana toimitetut kiskot. Niitä käytetään myös uusien asemien kanssa.

9. Vedä asema rungon sisältä tietokoneen etupuolelle.

10. Poista kiskot aseman molemmilta puolilta ja laita kiskot uuteen asemaan.
11. Suorita toimenpiteet päinvastaisessa järjestyksessä, jos haluat vaihtaa CD-ROM, CD-RW- tai DVD-ROM-aseman.

Muisti on tietokoneen työtila. Tiedot ja ohjeet tallennetaan tilapäisesti tietokoneen muistiin. Tehokkaimmistaakaan suorittamista ja nopeimmista kiintolevyistä ei ole juurikaan hyötyä, ellei tarjolla ole työtilaa, jossa ohjelmistotiedot ja datatiedot ovat nopeasti käytettävissä.

Muistimoduuleita on olemassa useita eri tyyppisiä. Tässä tietokoneessa käytetään SDRAM-muistia.

Tiesitkö tämän?

Jos näyttö on tyhjä muistin vaihtamisen jälkeen, muisti on asennettu väärin. Asenna muistimoduuli uudelleen toistamalla asennusohjeen vaiheet.

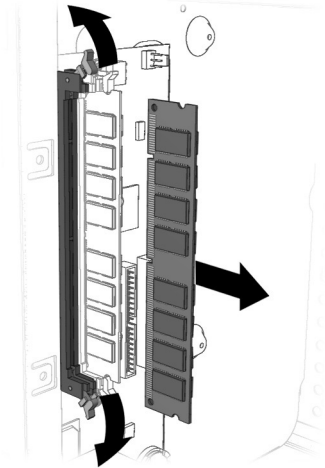

Vihje

Käytä samanlaisia muistimoduuleja (tyyppi ja nopeus) kuin tietokoneessa alunperin asennettuna olleet muistimoduulit.

Tietokoneen muistin päivittäminen

1. Suorita kohdassa Tietokoneen kotelon avaaminen mainitut toimenpiteet.
2. Vedä ulospäin muistimoduulin molemmissa päissä olevista vapautussalvoista.
3. Nosta muistimoduuli pois emolevyn korttipaikasta.
4. Vaihda muistimoduuli suorittamalla yllä kuvatut toimenpiteet käänteisessä järjestyksessä.
5. Napsauta salvat tiukasti paikalleen.

Tällä tavalla saat selville kiintolevyn koon ja kuinka paljon sillä on vapaata levytilaa.

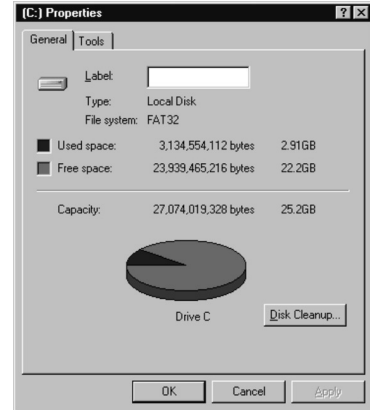

Tiesitkö tämän?

Kiintolevyn koko pitäisi tarkistaa aina ennen ohjelmistojen lataamista tai asentamista. Jos kiintolevyllä ei ole riittävästi vapaata tilaa, näytölle tulee virheilmoitus eikä ohjelmaa ladata tietokoneeseen.

Kiintolevyn koon selvittäminen

1. Kaksoisnapsauta Windows-työpöydän **Oma tietokone** -kuvaketta. Näyttöön tulee Oma tietokone -ikkuna.
2. Napsauta hiiren kakkospainikkeella **Kiintolevy** -kuvaketta (C-asema).
3. Valitse ponnahdusvalikosta **Ominaisuudet**. Näyttöön tulee Ominaisuudet-ikkuna. Kiintolevyn koko ja vapaan levytilan määrä näkyy **Yleistä**-välilehdellä.

TÄRKEÄ HUOMAUTUS: Kiintolevy voidaan jakaa kahdeksi levyasemaksi (C-asema ja D-asema). D-asemassa on tärkeitä käyttöjärjestelmän varmistustiedostoja ja vianmääritysohjelman tiedostot. Nämä kaksi asemaa muodostavat yhdessä kiintolevyn kokonaiskapasiteetin. Ota molempien asemien koot huomioon, kun määrität kiintolevyn koon.

Osien lisääminen

Kiintolevylle tallennetaan tietoja periaatteessa pysyvästi. Tee alkuperäisen kiintolevyn tärkeistä tiedostoista varmuuskopiot D-levylle tai levykkeelle, ennen kuin lisäät uuden kiintolevyn.

Vihje

Pidä kiinnitysruuvi tallessa, sillä sitä käytetään myös korvaavan kiintolevyn kiinnittämiseen.

Tiesitkö tämän?

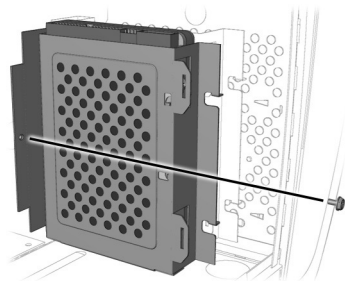
Kiintolevyn tiedonsiirtokaapelissa olevan värillisen vetoliuskan avulla tunnistat kyseisen kaapelin.

Uuden kiintolevyaseman lisääminen

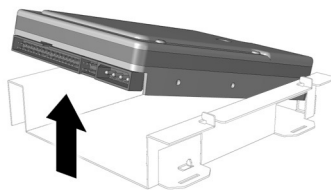
1. Suorita kohdassa Tietokoneen kotelon avaaminen mainitut toimenpiteet.
2. Poista ruuvi toisesta kiintolevyn kiinnityskehikosta.

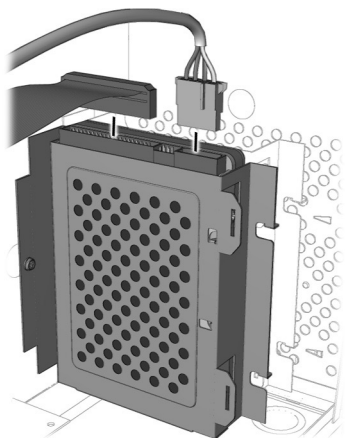
Varoitus: Kiintolevyaseman pudottaminen saattaa vaurioittaa luku- ja kirjoituspäätä, mikä saattaa johtaa pääntoimimattomuuteen tai tietojen menetykseen.

3. Kiinnitä lisäkiintolevyn kiinnityskehikon kielekkeet kiintolevyn kiinnityskehikon koukkuihin.

4. Kiinnitä kiintolevyn kiinnityskehikko tietokoneen rungon seinään kiinnitysruuvilla.
5. Yhdistä kiintolevyn data- ja virtakaapeli.

Laajennuskortti on piirikortti, joka sopii tietokoneen lisäkorttipaikkaan, ja sillä voidaan lisätä tietty toiminto tietokoneeseen: modeemi, äänikortti, verkkokortti tai SCSI-sovitin.

Tässä kohdassa annetaan ohjeita siitä, miten laajennuskortteja voidaan päivittää tai vaihtaa.

Laajennuskortteihin saattavat kuulua myös AGP- ja PCI-korttipaikkoihin asennettavia näytönohjain-, ääni- tai verkkokortteja tai muita laajennuskortteja.

Tiesitkö tämän?

Laajennuspaikkojen lukumäärä ja tyyppi saattavat vaihdella malleittain.

Vihje

Varmista, että laajennuskortti on tiukasti kiinni rungon takaosassa olevassa korttipaikassa.

Laajennuskortin lisääminen

1. Suorita kohdassa Tietokoneen kotelon avaaminen mainitut toimenpiteet.
2. Aseta laajennuskortti suoraan emolevyn korttipaikan ja tietokoneen rungon korttipaikan suhteen ja laita kortti varovasti ja tiukasti korttipaikkaan.

3. Kiinnitä kortti tiukasti runkoon kiinnitysruuvilla.
4. Vaihda laajennuskortti suorittamalla yllä kuvatut toimenpiteet käänteisessä järjestyksessä.

Ohjeiden saaminen

8

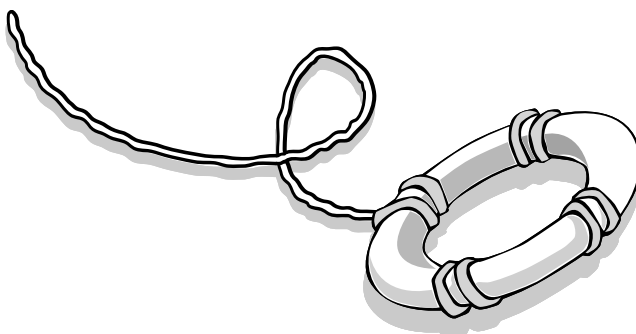
Tässä luvussa

Hyödyllisiä vihjeitä, 8-2

Palautusprosessi, 8-3

Vianetsintä, 8-12

Tässä osassa on tietoja yleisimpien tietokoneeseen liittyvien ongelmien tunnistamisesta ja selvittämisestä. Monet tietokoneongelmat voi määrittää ja ratkaista helposti itse ilman yhteydenottoa huoltohenkilöstöön.

Hyödyllisiä vihjeitä

Tiesitkö tämän?

Compaqin asiakastuen puhelinnumerot ovat samassa kirjassessa kuin Compaq-takuuehdot.

Katso myös...

Katso lisätietoja kirjoittimen tai näytön vianetsintään liittyvissä kysymyksissä laitteiden mukana toimitetuista oppaista.

Jos tietokoneessa, näytössä tai ohjelmistoissa ilmenee ongelmia, käy läpi seuraava tarkistusluettelo ennen toimenpiteisiin ryhtymistä:

- Tarkista, että tietokoneen ja näytön kaapeli on kytketty asianmukaisesti toimivaan, maadoitettuun pistorasiaan.
- Tarkista, että tietokoneeseen on kytketty virta ja että tietokoneen etupaneelissa sijaitseva virran merkkivalo palaa.
- Tarkista, että näyttöön on kytketty virta ja että näytön etupaneelissa sijaitseva virran merkkivalo palaa.
- Lisää kirkkautta ja kontrastia, jos näyttö on himmeä.
- Tarkista, että kaikki kaapelit on kytketty asianmukaisesti.
- Poista levyke levykeasemasta, ennen kuin käynnistät tietokoneen.
- Etsi ja korjaa pieniä vikoja suorittamalla Windowsin vianmääritysohjelma.

BIOS (CMOS) -asetukset

Määritä BIOS-asetukset seuraavasti:

Kun tietokone käynnistyy, paina **F10**-näppäintä, kun kohdistin on näytön oikeassa yläkulmassa ja sana COMPAQ näkyy punaisella mustaa taustaa vasten (ennen Windowsin käynnistymistä).

Yhteyden ottaminen tekniseen tukeen

Jos et pysty ratkaisemaan ongelmaa luettuasi tämän luvun ja katsottuasi ohjeita Compaqin WWW-sivustosta, ota yhteyttä tekniseen tukeen, jonka numero on takuutodistuksessa.

Palautus- prosessi

Tiesitkö tämän?

Kaikki kiintolevyllä viimeksi otetun varmuuskopion jälkeen lisätyt tiedot menetetään, kun tietokone palautetaan oletustilaan.

Compaq QuickRestore -ohjelmistotyökalu

Tietokone ei aina toimi kunnolla uusien ohjelmien tai ohjainten asentamisen jälkeen, tai jos käyttöjärjestelmästä on vahingossa poistettu tärkeitä tiedostoja.

Compaq Presario -tietokoneessa on valikoima QuickRestore-ohjelmistotyökaluja, joilla voit palauttaa koneen normaalitilaan, jos ohjelmisto-ongelmia ilmenee.

- Voit tallentaa nykyisen järjestelmän varmuuskopion ja palauttaa myöhemmin käyttöön täsmälleen samat asetukset. Järjestelmän varmuuskopio kannattaa tallentaa erityisesti sen jälkeen, kun olet määrittänyt henkilökohtaiset asetukset.
- Voit palauttaa Compaqin grafiikka- ja äänikorttien ohjaimia, modeemeja jne.
- Voit palauttaa tietokoneen tehdasasetukset.

Tätä varten kiintolevy on jaettu kahteen osioon. Osiossa C:\ ovat käyttöjärjestelmä, asennetut sovellukset ja käyttäjän henkilökohtaiset asiakirjat.

Osiossa D:\ ovat tietokoneen palauttamisessa tarvittavat tiedostot. Käynnistämisen jälkeen näkyviin tulee valikko, jossa on eri palautusvaihtoehdot. Tiettyjä palautusvaihtoehtoja varten tarvitset CD-palautuslevyn, joka on toimitettu pakkauksen mukana. Seuraa näyttöön tulevia ohjeita.

Tärkeää: Älä poista mitään tiedostoja osiosta D:\, jos haluat käyttää parannettuja Compaq-ohjelmistopalautustyökaluja. Osioon D: ei myöskään kannata tallentaa omia tiedostoja tai ohjelmia.

QuickRestore-työkalujen käyttäminen

Kiintolevyllä olevilla QuickRestore-työkaluilla voidaan yhdessä CD-palautuslevyn kanssa asentaa ohjelmisto uudelleen siihen tilaan, jossa se oli tietokoneen ostohetkellä. Tietokone voidaan myös palauttaa siihen tilaan, jossa se oli, kun käyttäjän varmuuskopiot tallennettiin viimeksi Käyttäjän varmuuskopio -toiminnolla.

Kun tietokone käynnistetään CD-palautuslevyn ollessa levyasemassa, käytettävissä ovat seuraavat vaihtoehdot:

- **Hätälevyke**-vaihtoehto luo hätäpalautuslevykkeen, johon tallennetaan hätätilanteen varalta tietokoneen alkuperäiset järjestelmätiedot. Levyke on välttämätön, jos haluat asentaa järjestelmän uuteen kiintolevyasemaan tai jos tämänhetkinen kiintolevyasema on tyhjä ja siinä ei ole osioita. Et voi käynnistää järjestelmää tällä levykkeellä.
- **Käyttäjän varmuuskopio** -vaihtoehto luo varmuuskopion tämänhetkisestä C-aseman Windows-kokoonpanosta. Varmuuskopio tallennetaan D-aseman *USER.PQI*-tiedostoihin.
- **Käyttäjän palautus** -toiminto pakkaa tiedot D-aseman *USER.PQI*-tiedostoista ja palauttaa C-aseman asetukset, jotka on tallennettu varmuuskopioon viimeksi suoritettulla Käyttäjän varmuuskopio -toiminnolla.
- **Factory Restore** -vaihtoehto palauttaa tietokoneen tehdasasetukset. Sinun täytyy syöttää uudelleen tuotteen rekisteröintitiedot ja voit saada kehoitteen asettaa hätälevykkeen asemaan.
- **Valikoiva palautus** -vaihtoehdolla voit valita uudelleenasetennettavat Compaq-ohjaimet tai sovellukset alustamatta kiintolevyä.
- **Lopetus**-vaihtoehdolla poistut CD-palautuslevystä.

Vihje

Ennen kuin suoritat palautuksen tai otat varmuuskopion, luo hätälevyke.

Hätäpalautuslevykkeen luominen

1. Pane Compaqin CD-palautuslevy CD-ROM-, CD-RW-, tai DVD-ROM-asemaan.
2. Sammuta tietokone napsauttamalla **Käynnistä**-painiketta ja sen jälkeen **Sammuta**-painiketta. Näyttöön tulee Sammuta Windows -kohoikkuna.
3. Valitse **Sammuttaa tietokoneen** -vaihtoehto.
4. Napsauta **OK**-painiketta. Järjestelmästä katkaistaan virta.
5. Käynnistä tietokone painamalla etupaneelissa olevaa virtapainiketta. Järjestelmä käynnistyy, ja näyttöön tulee Compaqin CD-palautuslevyn valikko.
6. Valitse Compaqin CD-palautuslevyn valikosta **1** (Luo hätälevyke) painamalla näppäimistön näppäintä **1**.
7. Ohjelma pyytää panemaan asemaan tyhjän, alustetun, 3½-tuumaisen levykkeen. Pane levyke levyasemaan ja paina **ENTER**-näppäintä.
8. Kun CD-palautuslevy on luonut hätäpalautuslevykkeen, poista levyke asemasta. Liitä levykkeeseen nimitarra ja talleta se huolellisesti mahdollista myöhempää tarvetta varten.

Huomautus: Levy kannattaa nimetä selkeästi, esimerkiksi Compaq-hätäpalautuslevyke, jotta se on helppo tunnistaa, jos järjestelmässä ilmenee ongelmia.
9. Palaa Compaqin CD-palautuslevyn valikkoon painamalla **ENTER**-näppäintä.
10. Poistu Compaqin CD-palautuslevyn valikosta valitsemalla **5** (Lopetus) painamalla näppäintä **5**.
11. CD-kelkka avautuu automaattisesti, ja ohjelma pyytää poistamaan Compaqin CD-palautuslevyn asemasta. Poista CD-levy CD-ROM-, CD-RW- tai DVD-ROM-asemasta.
12. Käynnistä tietokone uudelleen painamalla **ENTER**-näppäintä.

Käyttäjän varmuuskopio

-toiminnolla voit tehdä varmuuskopiot kaikista kiintolevyllä olevista tiedoista ja tiedostoista ja tallentaa ne aseman eri osioon myöhempää käyttöä varten.

Käyttäjän varmuuskopio

-toiminnolla voit estää tietojen ja tiedostojen menettämisen.

Käyttäjän varmuuskopio

1. Pane Compaqin CD-palautuslevy CD-ROM-, CD-RW-, tai DVD-ROM-asemaan.
2. Sammuta tietokone napsauttamalla **Käynnistä**-painiketta ja sen jälkeen **Sammuta**-painiketta. Näyttöön tulee Sammuta Windows -kohoikkuna.
3. Valitse **Sammuttaa tietokoneen** -vaihtoehto.
4. Napsauta **OK**-painiketta. Järjestelmästä katkaistaan virta.
5. Käynnistä tietokone painamalla etupaneelissa olevaa **virtapainiketta**. Järjestelmä käynnistyy, ja näyttöön tulee Compaqin CD-palautuslevyn valikko.
6. Valitse Compaqin CD-palautuslevyn valikosta vaihtoehto **2** (Käyttäjän varmuuskopio) painamalla näppäintä **2**. Varmuuskopiointiin kuluu useita minutteja.

Huomautus: Jos Käyttäjän varmuuskopio -toiminnon tallentama varmuuskopio ei mahdu kyseiseen kiintolevyn osioon, ohjelma kehottaa kasvattamaan osion levytilaa. Vastaa **Kyllä**, jos haluat suorittaa Käyttäjän varmuuskopio -toiminnon loppuun. Ota huomioon, että C-aseman koko pienenee vastaavasti.

7. CD-kelkka avautuu automaattisesti, ja ohjelma pyytää poistamaan Compaqin CD-palautuslevyn asemasta. Poista CD-levy CD-ROM-, CD-RW- tai DVD-ROM-asemasta.
8. Käynnistä tietokone uudelleen painamalla **ENTER**-näppäintä.

Jos Käyttäjän varmuuskopio -toiminnon tallentama varmuuskopio ei mahdu kyseiseen kiintolevyn osioon, ohjelma kehottaa kasvattamaan osion levytilaa.

Käyttäjän varmuuskopio -osion suurentaminen

Varoitus: SystemSave-osion suurentaminen saattaa kestää useita minuutteja. Älä paina mitään näppäintä äläkä sammuta tietokonetta osion suurentamisen aikana. Tämän varotoimenpiteen noudattamatta jättäminen voi aiheuttaa tärkeiden tiedostojen vaurioitumisen tai täydellisen menettämisen.

Näyttöön tulee viesti, jossa kysytään, haluatko muuttaa SystemSave-osion kokoa. **Muuta SystemSave-osion kokoa** -vaihtoehto on oletusvaihtoehtona. Suurennä osion kokoa napsauttamalla **OK**-painiketta. Huomaa, että C-aseman koko pienenee, kun SystemSave-osion koko suurenee.

Tietokone aloittaa automaattisesti osion suurentamisen ja suorittaa sitten Käyttäjän varmuuskopio -toiminnon loppuun.

Käyttäjän palautus -toiminto palauttaa kiintolevyn siihen tilaan, jossa se oli, kun Käyttäjän varmuuskopio -toiminto suoritettiin viimeksi.

Käyttäjän palautus -toimintoa ei suoriteta yhtä usein kuin Käyttäjän varmuuskopio -toimintoa. Suorita toiminto vain, kun sinun täytyy palauttaa järjestelmä tilaan, jossa se oli, kun Käyttäjän varmuuskopio -toiminto suoritettiin edellisen kerran.

Käyttäjän palautus

Huomautus: Käyttäjän varmuuskopio -toiminto täytyy suorittaa ainakin kerran, jotta tämä toiminto on käytettävissä.

1. Pane Compaqin CD-palautuslevy CD-ROM-, CD-RW-, tai DVD-ROM-asemaan.
2. Sammuta tietokone napsauttamalla **Käynnistä**-painiketta ja sen jälkeen **Sammuta**-painiketta. Näyttöön tulee Sammuta Windows -kohoikkuna.
3. Valitse **Sammuttaa tietokoneen** -vaihtoehto.
4. Napsauta **OK**-painiketta. Järjestelmästä katkaistaan virta.
5. Käynnistä tietokone painamalla etupaneelissa olevaa **virtapainiketta**. Järjestelmä käynnistyy, ja näyttöön tulee Compaqin CD-palautuslevyn valikko.

Huomautus: Jos valikon vaihtoehdon 3 kohdalla lukee No User Information found (käyttäjätietoja ei löydy), se tarkoittaa, että Käyttäjän varmuuskopio -toimintoa ei ole vielä suoritettu. Et voi suorittaa Käyttäjän palautus -toimintoa, jollei Käyttäjän varmuuskopio -toimintoa ole suoritettu ainakin kerran.

6. Valitse Compaqin CD-palautuslevyn valikosta **3** (Käyttäjän varmuuskopio) painamalla näppäintä **3**.

Varoitus: Kaikki viimeisimmän Käyttäjän varmuuskopio -toiminnon jälkeen asennetut tai luodut tiedostot, ohjelmat ja tiedot poistetaan, kun painat **ENTER**-näppäintä.

7. Jatka painamalla **ENTER**. Käyttäjän palautus -toimintoon kuluu useita minutteja.
8. CD-kelkka avautuu automaattisesti, ja ohjelma pyytää poistamaan Compaqin CD-palautuslevyn asemasta. Poista CD-levy CD-ROM-, CD-RW- tai DVD-ROM-asemasta.
9. Käynnistä tietokone uudelleen painamalla **ENTER**-näppäintä.

Factory Restore
(tehdasasetuksien palautus)
palauttaa tietokoneen
ohjelmiston alkuperäiset
tehdasasetukset. Se alustaa
kiintolevyaseman uudelleen
ja poistaa kaikki tiedot
tietokoneesta.

Factory Restore

Varoitus: Factory Restore (tehdasasetusten palautus) -toiminto poistaa kaikki tietokoneen kiintolevylle tallennetut tiedot. Kaikki tallennetut henkilökohtaiset tiedostot, ohjelmat ja muut tiedot menetetään. Tallenna tiedot levykkeille tai ulkoiseen laitteeseen, ennen kuin palautat tehdasasetukset Factory Restore -toiminnolla, niin et menetä tietoja.

1. Pane Compaqin CD-palautuslevy CD-ROM-, CD-RW-, tai DVD-ROM-asemaan.
2. Sammuta tietokone napsauttamalla **Käynnistä**-painiketta ja sen jälkeen **Sammuta**-painiketta. Näyttöön tulee Sammuta Windows -valintaikkuna.
3. Valitse **Sammuttaa tietokoneen**.
4. Napsauta **OK**-painiketta. Järjestelmästä katkaistaan virta.
5. Käynnistä tietokone painamalla etupaneelissa olevaa **virtapainiketta**. Järjestelmä käynnistyy, ja näyttöön tulee Compaqin CD-palautuslevyn valikko.

Huomautus: Jos valinnan 4 kohdalla lukee No Factory Image found (tehdasasetuksia ei löydy), palauttamiseen täytyy käyttää QuickRestore-CD-levyjä.

Varoitus: Jos kiintolevyllä olevia tiedostoja, ohjelmia ja muita tietoja ei ole tallennettu muualle, ne menetetään, kun painat **ENTER**-näppäintä.

6. Näyttöön tulee varoitus siitä, että palautuksen jatkaminen hävittää kiintolevyllä olevat tiedot. Paina **ENTER**-näppäintä, jos haluat jatkaa. Tehdasasetuksien palauttamiseen kuluu useita minuutteja.
7. CD-kelkka avautuu automaattisesti, ja ohjelma pyytää poistamaan Compaqin CD-palautuslevyn asemasta. Poista CD-levy CD-ROM-, CD-RW- tai DVD-ROM-asemasta.
8. Jatka painamalla **ENTER**-näppäintä.
9. Kun tehdasasetukset on palautettu, ohjelma saattaa pyytää käynnistystietoja Windowsin uudelleenasennusta varten.
10. Palauta tietokoneen alkuperäiset tehdasasetukset seuraamalla näyttöön tulevia kehoitteita.

Compaq-CD-palautuslevyn toiminnoista poistuminen

Tietokone on käynnistettävä uudelleen, jos CD-palautuslevy on ladattu mutta mitään vaihtoehtoa ei suoriteta loppuun. Lopeta CD-palautuslevyn toimintojen suorittaminen seuraavasti:

1. Valitse Compaq-CD-palautuslevyn valikosta 5 (Lopetus) painamalla näppäintä 5.
2. CD-kelkka avautuu automaattisesti, ja ohjelma pyytää poistamaan Compaqin CD-palautuslevyn asemasta. Poista CD-levy CD-ROM-, CD-RW- tai DVD-ROM-asemasta.
3. Käynnistä tietokone uudelleen painamalla **ENTER**-näppäintä.

Valikoivalla palautuksella voit valita, mitkä Compaqin ohjaimet tai sovellukset asennat uudelleen alustamatta kiintolevyä.

Valikoiva palautus

1. Kaksoisnapsauta Compaq-ohje ja -tuki -kuvaketta Windows-työpöydällä. Näyttöön tulee Compaqin tietokeskuksen (Compaq Knowledge Center) WWW-sivu.
2. Valitse **Palauta Presarioni** näytön oikeanpuoleisesta sarakkeesta.
3. Napsauta kohtaa 2, **Compaq Quick Restore**. Näyttöön tulee Compaq QuickRestore -valintaikkuna.
4. Liikuta hiiren osoitinta kuvakkeiden päällä näytön vasemmassa laidassa, niin esiin tulee **Valikoiva palautus**.
5. Napsauta uudelleen asennettavan osan kuvaketta näytön kuvakeluettelosta. Näyttöön tulee viesti, jossa kysytään, haluatko varmasti palauttaa tämän ohjelman.
6. Napsauta **Kyllä**-painiketta.

Vianetsintä

Jollei ratkaisumalli korjaa ongelmaasi, yritä kaikkia kyseisen virheen ratkaisuehdotuksia tai yritä ratkaisua uudelleen.

Ongelman ilmenemismuoto
Ei ääntä.
Äänenvoimakkuus on liian pieni.

Tämän osan tiedot on jaettu kolmeen alueeseen: ongelman ilmenemismuoto, ongelma ja ratkaisu.

Ongelman ilmenemismuoto -sarakkeessa kuvataan ongelman ilmenemismuoto tai varoitus. **Ongelma**-sarakkeessa on vähintään yksi ongelman aiheuttanut syy. **Ratkaisu**-sarakkeessa kuvataan, miten sinun tulee toimia ongelman ratkaisemiseksi.

Huomautus: Jotkin tiettyjen ongelmien ilmenemismuodot eivät koske käyttämääsi konetta. Katso näyttöön tai kirjoittimeen liittyvien erityisongelmien ratkaisuohteita laitteiden mukana toimitetuista oppaista.

Ääni

Ongelma	Ratkaisu
Kaiuttimista ei kuulu mitään.	Kytke kaiuttimet toimintavalmiuteen.
Kaiuttimen johtoja ei ole liitetty asianmukaisesti.	Sammuta tietokone tavalliseen tapaan. Liitä kaiuttimet uudelleen. Katso ohjeita <i>Pika-asennusoppaasta</i> . Varmista aina, että noudatat värikoodausta: liittimet liitetään samanvärisiin portteihin.
Ääni on vaimennettu.	Napsauta Windows-tehtäväpalkin Äänenvoimakkuus -kuvaketta ja poista valintamerkki Vaimenna -ruudusta.
Tietokone on torkkutilassa, minkä näkee siitä, että tietokoneen etupaneelin virran merkkivalo ei pala.	Katso ohjeita tämän oppaan kohdasta Tietokoneen herättäminen.
Kaiuttimissa on virta, mutta niistä ei kuulu.	Käytä kaiuttimia, joissa on virta.
Äänenvoimakkuus on liian pieni.	Napsauta Windows-tehtäväpalkin Äänenvoimakkuus -kuvaketta, napsauta Äänenvoimakkuus-liukusäädintä ja vedä sitä ylöspäin. Voit myös painaa Äänenvoimakkuuden lisäys -painiketta Compaq Internet -näppäimistössä.

Ongelman ilmenemismuoto	Ongelma	Ratkaisu
Ääni vääristyy.	Äänenvoimakkuus on liian suuri.	1. Napsauta Windows-tehtäväpalkin Äänenvoimakkuus -kuvaketta. 2. Napsauta Äänenvoimakkuus-liukusäädintä ja vedä sitä alaspäin. Voit myös painaa Compaq Internet -näppäimistön Äänenvoimakkuuden vähennyspainiketta.
Äänenvoimakkuuden kuvaketta ei näy Windowsin tehtäväpalkissa.	Kaiuttimet saattavat olla epäkunnossa. Multimedia-asetuksia on muutettu.	Soita Compaqin tekniseen tukeen. Katso lisätietoja takuutodistuksesta. 1. Valitse Windowsin tehtäväpalkista Käynnistä - Asetukset - Ohjauspaneeli. Näyttöön tulee Ohjauspaneeli-ikkuna. 2. Kaksoisnapsauta Multimedia-kuvaketta. Näyttöön tulee Multimedia-valintaikkuna. 3. Napsauta Näytä äänenvoimakkuus tehtäväpalkissa -valintaruutua. 4. Ota asetus käyttöön napsauttamalla OK-painiketta.
Ääni-CD- tai DVD-levy ei soi.		Katso tämän osan aiheet <i>CD tai DVD</i> .

CD-ROM, CD-RW tai DVD-ROM

Ongelman ilmenemismuoto

CD-ROM-, CD-RW- tai DVD-ROM- asema ei lue levyä tai käynnistyminen kestää liian kauan.

CD-äänilevyn äänittäminen on vaikeaa tai ei onnistu.

CD-levy ei tule asemasta, vaikka poistopainiketta on painettu.

Ongelma

CD-levy ei ole kunnolla asemassa.

DVD-ROM-aseman käynnistyminen kestää kauemmin, koska aseman on tunnistettava toistettavan levyn tyyppi, kuten ääni- tai videolevy.

CD- tai DVD-levy on likainen.

Windows ei tunnista CD-ROM-, CD-RW-, DVD-ROM- tai yhdistelmäohjaimia.

Vääränlainen tai huonolaatuinen tietovälinetyyppi.

Levy voi olla asetettu asemaan huonosti, tai virta voi olla katkennut CD- tai DVD-levyä toistettaessa.

Ratkaisu

Aseta CD-levy uudelleen asemaan.

Odota n. 30 sekuntia, että DVD-asema tunnistaa käytettävän levytyypin. Jos levy ei vielä käynnisty, katso muut tämän otsikon alla esitetyt ratkaisuvaihtoehdot.

Puhdista CD- tai DVD-levy tietokoneliikkeestä saatavilla CD-puhdistusvälineillä.

1. Valitse Windowsin tehtäväpalkista **Käynnistä - Asetukset - Ohjauspaneeli**. Näyttöön tulee Ohjauspaneeli-ikkuna.
2. Kaksoisnapsauta **Järjestelmä**-kuvaketta. Näyttöön tulee Ominaisuudet: Järjestelmä - valintaikkuna.
3. Valitse **Laitehallinta**-välilehti.
4. Napsauta CD- tai DVD-levyn vieressä olevaa +-merkkiä ja valitse asennettu ohjain.
5. Napsauta **Poista**-painiketta ja sitten **OK**-painiketta kahdesti.
6. Käynnistä tietokone uudelleen, jolloin Windows yrittää tunnistaa CD-ROM tai DVD-ROM-ohjaimen uudelleen.

Kokeile erimerkkistä tietovälinettä. Eri valmistajien levyjen laatu vaihtelee huomattavasti.

1. Sammuta tietokone.
2. Paina suoristetun paperiliittimen päällä kevyesti CD-ROM-, CD-RW-, DVD-ROM- tai yhdistelmäaseman ovelle olevaa kolaa. Jos kolaa ei näy, voit asettaa paperiliittimen luukun alle.

Levykeasema

Ongelman ilmenemismuoto

Ei lue asemasta: näyttöön tulee Keskeytä, uudelleen, peruuta? -viesti.

Ei järjestelmälevy tai levyvirhe -ilmoitus tulee näyttöön käynnistyksen yhteydessä.

Ongelma	Ratkaisu
Asemassa on alustamaton levyke.	Levykkeen alustaminen: 1. Kaksoisnapsauta Windows-työpöydän Oma tietokone -kuvaketta. 2. Valitse levykeasema (A) . 3. Valitse Tiedosto - Alusta . 4. Valitse haluamasi asetukset ja käynnistä levykkeen alustus napsauttamalla Käynnistä -painiketta.
Levyke on vahingoittunut.	Vaihda ehjä levyke vahingoittuneen tilalle.
Tietokoneen asemassa on levyke, joka ei sisällä käynnistämiseen tarvittavia järjestelmätiedostoja.	Kun aseman toiminta lakkaa (vihreä valo sammuu), poista levyke ja paina välinäppäintä. Järjestelmän pitäisi käynnistyä.
Levyvirhe.	Käynnistä tietokone uudelleen painamalla uudelleenkäynnistyspainiketta . Jos järjestelmä palauttaa virheilmoituksen, katso lisätietoja kohdasta Järjestelmätiedostot ovat vahingoittuneet.
Järjestelmätiedostot ovat vahingoittuneet.	1. Pane käynnistyslevyke levykeasemaan. 2. Käynnistä tietokone uudelleen. 3. Kirjoita A:> -kehotteeseen SYS C: ja paina ENTER -näppäintä. Seuraava ilmoitus tulee näyttöön: JÄRJESTELMÄ SIIRRETTY. Tämä palauttaa järjestelmätiedostot tietokoneen kiintolevyille. 4. Käynnistä tietokone uudelleen.
Kiintolevyasema on vioittunut.	Soita Compaqin tekniseen tukeen. Katso lisätietoja takuutodistuksesta.

Ongelman ilmenemismuoto	Ongelma	Ratkaisu
Levykeaseman merkkivalo palaa jatkuvasti.	Levyke ei ole asianmukaisesti paikoillaan.	Poista levyke ja pane se levykeasemaan uudelleen seuraavalla tavalla: Aseta levyke levyasemaan liukuva suojalevy edellä ja työnnä, kunnes levyke napsahtaa paikoilleen.
Levykeasema ei voi tallentaa tietoja levykkeelle.	Levyke on vahingoittunut.	Poista vahingoittunut levyke ja pane ehjä levyke asemaan. Jollei ongelma poistu, suorita Windowsin Ohjattu säätötoiminto. 1. Valitse Windowsin tehtäväpalkista Käynnistä - Ohjelmat - Apuohjelmat - Järjestelmätyökalut ja valitse Ohjattu säätötoiminto . Ohjattu säätötoiminto tulee näyttöön. 2. Valitse Suorita säätötehtävät nyt -vaihtoehto. 3. Napsauta OK -painiketta.
	Levykettä ei ole alustettu.	Levykkeen alustaminen: 1. Kaksoisnapsauta Windows-työpöydän Oma tietokone -kuvaketta. 2. Valitse levykeasema (A) . 3. Valitse Tiedosto - Alusta . 4. Valitse haluamasi asetukset ja käynnistä levykkeen alustus napsauttamalla Käynnistä -painiketta.
	Levyke on kirjoitussuojattu.	Liu'uta levykkeen kirjoitussuojauksen kieleke vapautusasentoon.
	Levyke on täynnä tai tiedosto on liian suuri.	Käytä toista levykettä tai pakkaa tiedosto.
	Tallenna tiedosto -komentoa ei voida suorittaa asianmukaisesti.	Kun tallennat tietoja levykeasemaan, tarkista, että olet valinnut aseman kirjaimen oikein.
Levykeasema ei pysty lukemaan levykettä.	Levyke on vahingoittunut.	Vaihda ehjä levyke vahingoittuneen tilalle.
	Levykeasema on vioittunut.	Soita Compaqin tekniseen tukeen. Katso lisätietoja takuutodistuksesta.

Ongelman ilmenemismuoto	Ongelma	Ratkaisu
	Levykettä ei ole alustettu.	Levykkeen alustaminen: 1. Kaksoisnapsauta Windows-työpöydän Oma tietokone -kuvaketta. 2. Valitse levykeasema (A) . 3. Valitse Tiedosto - Alusta . 4. Valitse haluamasi asetukset ja käynnistä levykkeen alustus napsauttamalla Käynnistä -painiketta.
	Levykkeen tyyppi on väärä.	Varmista, että käytät oikeaa, levyasemasi vaatimaa levyketyyppeä.
	Levykeasema on voittunut.	Soita Compaqin tekniseen tukeen. Katso lisätietoja takuutodistuksesta.

Näyttö

Ongelman ilmenemismuoto

Näyttö on pimeä, eikä sen virran merkkivalo syty.

Näyttö on pimeä.

Näyttöruutu täyttää vain osan näytöstä.

Ongelma	Ratkaisu
Näytön virtajohtoa ei ole liitetty näyttöön tai pistorasiaan.	Kytke virtajohto uudelleen sekä näytön taakse että pistorasiaan.
Näyttöön ei ole kytketty virtaa.	Paina näytön etupuolella olevaa virtapainiketta .
Näytön liitinkaapelia ei ole liitetty asianmukaisesti tietokoneen taakse.	Tarkista, etteivät näytön videoliittimen nastat ole taipuneet. Jos nastat eivät ole taipuneet, kytke näytön videoliitin uudelleen tietokoneeseen.
Näytönsäästäjä on käytössä.	Aktivoi näyttöruutu painamalla mitä tahansa näppäintä tai liikuttamalla hiirtä.
Tietokone on torkkutilassa, kuten näppäimistön LED-paneelistä näkyy.	Katso ohjeita tämän oppaan kohdasta Tietokoneen herättäminen.
Jos käytössäsi on litteä näyttö (vain tietyissä malleissa), saatat tarvita digitaalisen videoliittymän ja -liittimen.	Katso lisätietoja takuutodistuksesta.
Jos käytössäsi on litteä näyttö (vain tietyissä malleissa), esitystarkkuuden asetukset eivät ole oikeat.	- Valitse Windowsin tehtäväpalkista Käynnistä - Asetukset - Ohjauspaneeli. Näyttöön tulee Ohjauspaneeli-ikkuna. - Kaksoisnapsauta Näyttö-kuvaketta. Näyttöön tulee Näyttö: ominaisuudet -valintaikkuna. - Napsauta Asetukset-välilehteä. - Napsauta näytön tarkkuuden liukusäädintä ja vedä sitä oikealle. Toista sama työpöydän liukusäätimen kohdalla. Kasvata resoluutio suurimmaksi mahdolliseksi. - Hyväksy asetus napsauttamalla OK-painiketta.

Ongelman ilmenemismuoto	Ongelma	Ratkaisu
Näyttö on liian himmeä.	Kirkkaus ja kontrasti on säädetty väärin.	Säädä näytön säätimillä kirkkautta ja kontrastia.
Resoluutiota ei voi säätää haluttuun tarkkuuteen.	Windows ei tunnista näytönohjainta.	1. Valitse Windowsin tehtäväpalkista Käynnistä - Asetukset - Ohjauspaneeli. Näyttöön tulee Ohjauspaneeli-ikkuna. 2. Kaksoisnapsauta Järjestelmä-kuvaketta. Näyttöön tulee Järjestelmän ominaisuudet - valintaikkuna. 3. Valitse Laitehallinta-välilehti. 4. Napsauta näyttösovittimien vieressä olevaa plusmerkkiä ja valitse asennettu näyttösovitin. 5. Napsauta Poista-painiketta ja sitten OK-painiketta. 6. Käynnistä tietokone uudelleen, niin Windows yrittää tunnistaa näytönohjaimen.

Kiintolevy

Ongelman ilmenemismuoto	Ongelma	Ratkaisu
Järjestelmä tuntuu lukkiutuneen.	Käytettävä ohjelma ei enää vastaa komentoihin.	Sammuta Windows normaalisti. Jos se ei onnistu, katkaise virta painamalla Palauta -painiketta vähintään neljän sekunnin ajan. Käynnistä tietokone uudelleen painamalla uudelleen Palauta-painiketta.
Näyttöön tulee kiintolevyn virheilmoitus.	Osa kiintolevystä on vioittunut.	Korjaa asema suorittamalla Windowsin Ohjattu säätötoiminto. 1. Valitse Windowsin tehtäväpalkista Käynnistä - Ohjelmat - Apuohjelmat - Järjestelmätyökalut ja valitse Ohjattu säätötoiminto . Ohjattu säätötoiminto tulee näyttöön. 2. Valitse Suorita säätötehtävät nyt -vaihtoehto 3. Napsauta OK -painiketta.
Näyttöön tulee kiintolevyn virheensuojauksen virheilmoitus.	Osa kiintolevystä voi olla vioittumassa tai olla jo vioittunut.	Soita Compaqin tekniseen tukeen. Katso lisätietoja takuutodistuksesta.

Ongelman ilmenemismuoto	Ongelma	Ratkaisu
	Kiintolevyasema on vahingoittunut.	Tarkista kiintolevy vikojen varalta kiintolevyn itsetestauksen avulla. Testaus on osa BIOS-toimintoa. Katso alla oleva kohta. Huomautus: Siirry nuolinäppäimillä vaihtoehdosta toiseen ja valitse painamalla ENTER-näppäintä. 1. Käynnistä tietokone uudelleen ja siirry BIOS-asetusten valikkoon painamalla F10-näppäintä. 2. Valitse BIOS-asetuksista tallennus ja IDE DPS-itsetestaus. 3. Ikkunassa näkyvät järjestelmän kaikki käytettävissä olevat kiintolevyt. 4. Valitse ylä- ja alanuolinäppäimillä kohdeasema ja paina F10-näppäintä. 5. Ikkunassa näkyy testin arvioitu aika (esimerkiksi 10 Gt:n levyasemassa 20 minuuttia). 6. Aloita testaus painamalla F10-näppäintä. 7. Järjestelmä suorittaa tällöin kaksi itsetestausta. (Koska BIOS suorittaa nämä testit, näytön päivittyminen ei ole tilan todellinen tieto.) 8. Ikkunassa näkyy testien tulos. Jatka painamalla mitä tahansa näppäintä. (Jos levyasema ei toimi kunnolla, signature-virhe ilmoitetaan. Levyasema tunnistaa jatkossa virheen.) Testaa kiintolevy uudelleen tai testaa muu levyasema valitsemalla IDE DEPS -itsetestaus. Soita Compaqin tekniseen tukeen. Katso lisätietoja takuutodistuksesta.

Internet-käyttö

Ongelman ilmenemismuoto
Yhteyttä Internetiin ei voi muodostaa.
Internet-ohjelmien automaattinen käynnistys ei onnistu.
WWW-sivustojen lataaminen kestää liian kauan.

Ongelma	Ratkaisu
Internet-palveluntarjoajan (ISP) tiliä ei ole määritetty oikein.	Tarkista Internet-asetukset tai ota yhteyttä Internet-palveluntarjoajaan.
Puhelinlinja ei toimi.	Ota yhteyttä puhelinyhtiöön.
Modeemi ei ole asianmukaisesti asennettu.	Irrota modeemi, varmista tietokoneen ja pistorasian välisen puhelinjohdon liitännät sekä tietokoneen ja puhelinten väliset liitännät.
WWW-selain ei ole oikein asennettu.	Tarkista, että WWW-selain on asennettu ja määritetty toimimaan Internet-palveluntarjoajan tilin kanssa.
Sinun on kirjauduttava ISP-palveluun, ennen kuin jotkut ohjelmat käynnistyvät.	Kirjaudu ISP-palveluun ja käynnistä haluamasi ohjelma.
Modeemi ei ole asianmukaisesti asennettu.	Varmista, että oikea modeeminopeus ja COM-portti on valittu. - Valitse Windowsin tehtäväpalkista Käynnistä - Asetukset, - Ohjauspaneeli. Näyttöön tulee Ohjauspaneeli-ikkuna. - Kaksoisnapsauta Modeemit-kuvaketta. Windows havaitsee asentamasi modeemin tai modeemit. - Napsauta Ominaisuudet-painiketta. Näyttöön tulee ominaisuusikkuna. - Tarkista, että modeemin portti on oikein määritetty ja modeemin enimmäisnopeus valittu. Palauta asetukset tarvittaessa. - Sulje ominaisuusikkuna napsauttamalla OK-painiketta. - Sulje Ominaisuudet: Modeemi -ikkuna napsauttamalla Sulje-painiketta. - Palaa Windows-työpöytään napsauttamalla Ohjauspaneelin oikeassa yläkulmassa olevaa Sulje-painiketta.

Näppäimistö ja johdoton rullahiiri

Ongelman ilmenemismuoto	Ongelma	Ratkaisu
Tietokone ei tunnista näppäimistökomentoja eikä kirjoittamista.	Näppäimistön liitin ei ole asianmukaisesti kytketty.	1. Napsauta Windows-tehtäväpalkin Käynnistä-painiketta ja valitse sitten Sammuta. Näyttöön tulee Sammuta Windows -valintaikkuna. 2. Valitse Sammuttaa tietokoneen -vaihtoehto. 3. Napsauta OK-painiketta. 4. Kun tietokone on sammutettu, liitä näppäimistö uudelleen tietokoneeseen ja käynnistä tietokone uudelleen.
	Käytettävä ohjelma ei enää vastaa komentoihin.	Sammuta tietokone hiiren avulla. Katso lisätietoja kohdasta Hiiren vastaanotin ei ole asianmukaisesti kytketty.
	Näppäimistö täytyy korjata.	Katso lisätietoja takuutodistuksesta.
Hiiri ei vastaa liikkeeseen tai on hidas.	Hiiren vastaanotin ei ole asianmukaisesti kytketty.	Sammuta tietokone näppäimistön avulla. 1. Tuo Käynnistä-valikko näyttöön painamalla CTRL- ja ESC-näppäimiä samanaikaisesti. 2. Valitse nuolinäppäimillä Sammuta ja paina ENTER-näppäintä. 3. Valitse Sammuttaa tietokoneen. Ylä- tai alanuolinäppäimen käyttäminen saattaa olla tarpeen. 4. Valitse OK-vaihtoehto painamalla ENTER-näppäintä. 5. Kun tietokone on sammutettu, liitä hiiren vastaanotin (tai näppäimistö) uudelleen tietokoneen takaosaan ja käynnistä tietokone uudelleen.
	Hiiren kuula täytyy puhdistaa.	Irrota kuulakotelon kansi hiiren pohjasta ja puhdista kuula tietokoneliikkeestä saatavilla hiiren puhdistusvälineillä.
	Käytettävä ohjelma ei enää vastaa komentoihin.	Sammuta tietokone näppäimistön avulla. Katso lisätietoja tietokoneen sammuttamisesta näppäimistön avulla kohdasta Hiiren vastaanotin ei ole asianmukaisesti kytketty.
Hiiri siirtyy vain pysty- tai vaakasuunnassa.	Hiiri täytyy korjata.	Vaihda hiiri. Katso lisätietoja takuutodistuksesta.

Ongelman ilmenemismuoto

Hiiri ei toimi asennuksen jälkeen tai sitä ei tunnisteta.

Ongelma	Ratkaisu
Vastaanotin ei ehkä ole asianmukaisesti kytketty.	Varmista, että vastaanotin on asianmukaisesti kytketty. Vastaanottimen kaapeli liitetään tietokoneen USB-porttiin tai PS/2-hiiriporttiin. Toiminta on optimaalista, kun sijoitat vastaanottimen vähintään 20 senttimetrin (tai 8 tuuman) päähän sähkölaitteista, kuten tietokoneesta, tietokoneen näytöstä tai ulkopuolisista tallennusvälineistä.
	Varmista, että PS/2-hiiriportin kokoonpano on oikea. Katso tietoja portin oikeasta kokoonpanosta tämän ohjeen aiemmista osista.
	Muodosta yhteys vastaanottimen ja hiiren välille. Paina vastaanottimen yhdistämisspainiketta ja paina hiiren alla olevaa yhdistämisspainiketta.
	Varmista, että olet asentanut paristot oikein. Jos työskentelet metallipinnalla, kokeile vastaanottimen kääntämistä kyljelleen, että se vastaanottaisi signaalin paremmin.
	Irrota vastaanottimen kaapeli ja liitä se uudelleen tietokoneeseen.
Järjestelmässä voi olla muita laitteita, jotka eivät sovi yhteen hiiren kanssa.	Tarkista näiden laitteiden IRQ/-osoitteiden asetukset ristiriitojen varalta ja muuta asetuksia tarvittaessa.

Muisti

Ongelman ilmenemismuoto

Näyttöön tulee ilmoitus muistin riittämättömyydestä.

Ongelma

Tietokoneen koko muisti on avoinna olevien sovellusten käytössä, ja tehtävän suorittamiseen tarvitaan muistia.

Ratkaisu

Karsi tarpeettomat, Windowsin automaattisesti käynnistämät ohjelmat.

1. Napsauta Windows-tehtäväpalkin **Käynnistä**-painiketta.
2. Valitse **Suorita**. Näyttöön tulee Suorita-valintaikkuna.
3. Kirjoita Avaa-ruutuun **MSCONFIG**.
4. Napsauta **OK**-painiketta. Näyttöön tulee Järjestelmän kokoonpanosovellus -valintaikkuna.
5. Valitse **Käynnistys**-välilehti ja poista valintamerkki tarpeettomien ohjelmien kohdalta.
6. Sulje ohjelmat ja käynnistä Windows, jotta vapautettu muistikapasiteetti saadaan käyttöön.

Virta

Ongelman ilmenemismuoto	Ongelma	Ratkaisu
Tietokone ei käynnisty.	Jännitteen valintakytkimen asento ei vastaa alueesi jännitteen arvoa (115 V tai 230 V).	Aseta jännitteen valintakytkin oikeaan asentoon tai ota yhteyttä Compaqin tekniseen tukeen. Katso lisätietoja takuutodistuksesta.
	Pistorasia on rikki.	Testaa pistorasian toimivuus jollakin toisella sähkölaitteella.
Väärä toiminto -virheilmoitus tulee näyttöön.	Käytetty ohjelma ei ole Microsoftin käyttämällesi Windows-versiolle hyväksymä sovellus.	Varmista, että ohjelmalla on Microsoftin käyttämällesi Windows-versiolle myöntämä hyväksyntä (katso ohjelman pakkauksesta).
	Kokoonpanotiedostot ovat vahingoittuneet.	Tallenna (jos mahdollista) tiedostot, sulje kaikki sovellukset ja käynnistä tietokone uudelleen. Jos järjestelmä palauttaa virheilmoituksen, varmuuskopioi tiedot ja käytä QuickRestore-palautusohjelmaa. Varoitus: QuickRestore alustaa kiintolevyn, eli kaikki datatiedostot menetetään.
Tietokone ei käynnisty.	Järjestelmätiedostot saattavat olla vahingoittuneet. Yritä käynnistää tietokone uudelleen käynnistyslevykkeen tai Windowsin käynnistyslevykkeen avulla.	1. Pane käynnistyslevyke levykeasemaan. 2. Käynnistä tietokone uudelleen. 3. Kirjoita A:>-kehoitteeseen SYS C: ja paina ENTER-näppäintä. Seuraava viesti tulee näyttöön: JÄRJESTELMÄ SIIRRETTY. Tämä palauttaa järjestelmätiedostot kiintolevyllesi. 4. Käynnistä tietokone uudelleen. Jos tämä toimenpide ei käynnistä tietokonetta uudelleen, soita Compaqin tekniseen tukeen. Katso lisätietoja takuutodistuksesta.
	Päivitettäessä on käytetty virheellisiä muistimoduuleita tai ne on asennettu väärään paikkaan.	Tarkista muistimoduulien asennuksen oikeellisuus ottamalla yhteyttä Compaqin tekniseen tukeen. Katso lisätietoja takuutodistuksesta.
	Kiintolevyasema on vioittunut.	Soita Compaqin tekniseen tukeen. Katso lisätietoja takuutodistuksesta.

Ongelman ilmenemismuoto	Ongelma	Ratkaisu
Ei järjestelmälevy tai levyvirhe-ilmoitus tule näyttoon.	Tietokoneen asemassa on levyke, joka ei sisällä käynnistämiseen tarvittavia järjestelmätiedostoja.	Kun levyaseman merkkivalo sammuu, poista levyke ja paina välilyöntinäppäintä. Tietokoneesi käynnistyy.
	Levyvirhe.	Käynnistä tietokone uudelleen painamalla uudelleenkäynnistyspainiketta. Jos järjestelmä palauttaa virheilmoituksen, katso lisätietoja kohdasta Järjestelmätiedostot ovat vahingoittuneet.
	Järjestelmätiedostot ovat vahingoittuneet.	1. Pane käynnistyslevyke levykeasemaan. 2. Käynnistä tietokone uudelleen. 3. Kirjoita A:\-kehoitteeseen SYS C: ja paina ENTER-näppäintä. Seuraava viesti tulee näyttöön: JÄRJESTELMÄ SIIRRETTY. Tämä palauttaa järjestelmätiedostot kiintolevyillesi. 4. Käynnistä tietokone uudelleen.
	Kiintolevyasema on vahingoittunut.	Soita Compaqin tekniseen tukeen. Katso lisätietoja takuutodistuksesta.

Kirjoitin

Ongelman ilmenemismuoto

Kirjoitin ei tulosta mustaa väriä.

Kirjoitin tulostaa, mutta merkit eivät tulostu paperille.

Ongelmat

Värikasetin musta väri on lopussa.

Kasetin muste on lopussa.

Kasetin suutin on tukossa.

Ratkaisut

Vaihda värikasetti.

▲ **Varoitus:** Älä yritä asentaa värikasettia siirtämällä värikasetin kannatinta käsin.

1. Napsauta Windows-tehtäväpalkin **Käynnistä**-painiketta, valitse **Ohjelmat** ja napsauta sitten tietokoneeseen asennettua kirjoitinmallia.
2. Valitse **Kirjoittimen hallinta**.
3. Valitse **Kasetit**-välilehti.
4. Valitse Kasetti-valikosta asennettava kasetti.
5. Valitse Toiminto-valikosta haluamasi toiminto.
6. Valitse **Asenna/Vaihda kasetti**. Kasetin kannatin siirtyy latauspaikkaan kirjoittimen keskelle.
7. Avaa kirjoittimen kansi.
8. Poista tarvittaessa vanha kasetti ja aseta uusi kasetti paikalleen.
9. Sulje kirjoittimen kansi.
10. Valitse **Jatka**.

Vaihda kasetti seuraamalla edellisen kohdan (Värikasetin musta väri on lopussa) ohjeita.

Varmista, että suutinta suojaava teippi on poistettu.

Ongelman ilmenemismuoto	Ongelmat	Ratkaisut
Tulostuslaatu on huono.	Ohjaimet on asennettu väärin.	Pura ohjainten asennus ja asenna ne uudelleen. 1. Valitse Windowsin tehtäväpalkista Käynnistä-Ohjelmat, valitse kirjoittimen malli ja valitse Poista ohjaimet. 2. Noudata näyttöön tulevia ohjeita. Ohjelma purkaa kirjoitinohjaimen asennuksen. 3. Asenna kirjoitinohjain uudelleen panemalla kirjoittimen mukana tullut kirjoitinohjaimen CD-levy CD-asemaan. Joissakin järjestelmissä asennusohjelma käynnistyy automaattisesti. Seuraa näytön ohjeita. Suorita asennusohjelma manuaalisesti noudattamalla seuraavia ohjeita: 4. Valitse Windowsin tehtäväpalkista Käynnistä - Ohjelmat ja valitse Resurssienhallinta. 5. Valitse CD-asema, jossa kirjoitinohjaimen CD-levy on. 6. Suorita asennusohjelma kaksoisnapsauttamalla <i>Setup.exe</i>-tiedostoa. 7. Noudata näyttöön tulevia ohjeita.

Ongelman ilmenemismuoto	Ongelmat	Ratkaisut
	Kasetin muste voi olla loppumassa.	Vaihda kasetti seuraamalla Värikasetin musta väri on lopussa -kohdan ohjeita tämän osan alussa.
	Kasetin suuttimet on puhdistettava.	1. Napsauta Windows-tehtäväpalkin Käynnistä-painiketta, valitse Ohjelmat ja napsauta sitten tietokoneeseen asennettua kirjoitinmallia. 2. Valitse Kirjoittimen hallinta. 3. Napsauta Kasetit-välilehteä. 4. Valitse Puhdista suuttimet. Kirjoitin tulostaa puhdistuskuvion. 5. Säädä tulostuslaatu noudattamalla ruudussa olevia testiohjeita. Voit joutua suorittamaan testin jopa kolme kertaa. 6. Jos tulostuslaatu ei ole tarpeeksi hyvä, asenna kasetti uudelleen ja suorita testi. 7. Jos tulostuslaatu ei vielääkään ole tarpeeksi hyvä, pyyhi kasetin suuttimet.
	Kasetti on kohdistettava.	1. Napsauta Windows-tehtäväpalkin Käynnistä-painiketta, valitse Ohjelmat ja napsauta sitten tietokoneeseen asennettua kirjoitinmallia. 2. Valitse Kirjoittimen hallinta. 3. Valitse Kasetit-välilehti. 4. Napsauta Kohdista kasetit -painiketta. Kirjoitin tulostaa kasetin kohdistussivun. Testaa ja korjaa kasetin kohdistus noudattamalla näytön ohjeita. 5. Valitse OK.

Faksimodeemi

Ongelman ilmenemismuoto	Ongelmat	Ratkaisut
Fakseja ei voi lähettää eikä vastaanottaa.	Faksimodeemia ei ole liitetty kunnolla.	Yhdistä faksimodeemi uudelleen ja tarkista samalla seuraavat kytkennät: tietokoneen ja modeemin yhteys (ulkoinen modeemi) sekä tietokoneen ja seinässä olevan puhelinpistokkeen yhteys.
Virheellinen liitäntä.	Puhelinnumeroa ei ole annettu oikein tai valittu numero ei ole faksinumero.	Tarkista pakollinen suuntanumero. Tarkista myös, että faksin numero on oikea.
	Tietokone tai faksilaite on sammutettu tai faksiohjelma suljettu.	Joillakin toisen valmistajan faksiohjelmillä voidaan vastaanottaa fakseja ainoastaan silloin, kun ohjelma on avoinna.
	Faksimodeemin virhe.	Soita Compaqin tekniseen tukeen. Katso lisätietoja takuutodistuksesta.

Ongelman ilmenemismuoto	Ongelmat	Ratkaisut
Faksin lähetyks käynnistyy, mutta katkeaa kesken lähetyksen.	Linjahäiriö.	Yritä lähettää faksi uudelleen valitsemalla faksinumero uudelleen.
	Toisen valmistajan faksiohjelma ei havaitse faksimodeemiohjainta.	Varmista, että oikea modeeminopeus ja COM-portti on valittu. 1. Valitse Windowsin tehtäväpalkista Käynnistä - Asetukset - Ohjauspaneeli . Näyttöön tulee Ohjauspaneeli-ikkuna. 2. Kaksoisnapsauta Modeemit -kuvaketta. Windows tunnistaa asentamasi modeemin. 3. Napsauta Ominaisuudet -painiketta. Näyttöön tulee ominaisuusikkuna. 4. Tarkista, että modeemin portti on oikein määritetty ja modeemin enimmäisnopeus valittu. Palauta asetukset tarvittaessa. 5. Sulje ominaisuusikkuna napsauttamalla OK -painiketta. 6. Sulje Ominaisuudet: Modeemi -ikkuna napsauttamalla Sulje-painiketta. 7. Palaa Windows-työpöytään napsauttamalla Ohjauspaneelin oikeassa yläkulmassa olevaa Sulje -painiketta.
	Toisen valmistajan faksiohjelma ei toimi oikein muiden ohjelmien kanssa.	Sulje kaikki sovellukset faksiohjelmaa lukuun ottamatta ja valitse faksinumero uudelleen.
	Saman linjan toisen puhelimen luuri nostettiin.	Varmista, että saman linjan kaikki kuulokkeet ovat paikoillaan.
	Paperi on loppunut vastaanottavasta faksilaitteesta.	Ota yhteyttä faksin vastaanottajaan ja kysy, onko faksilaitteessa paperia.
	Hiiri täytyy korjata.	Soita Compaqin tekniseen tukeen. Katso lisätietoja takuutodistuksesta.

Pelit

Ongelman ilmenemismuoto	Ongelmat	Ratkaisut
Peli lopettaa vastaamisen (lukkiutuu) usein.	Pelin valmistajan määrittämät laitteiston ja ohjelmiston vähimmäisvaatimukset eivät täyty.	Katso vähimmäisvaatimukset pelin oppaista tai pelin pakkauksesta.
	Pelin määrittämiä ei tehty oikein asennuksen yhteydessä.	Asenna ohjelma uudelleen, huomioi kaikki tietokoneeseen liittyvät asetukset ja oletusvalinnat ja käynnistä peli uudelleen.
Kuva vääristyy tai näyttö tyhjenee pelin esittelyn aikana.	Väärä pelin versio.	Ota yhteyttä pelin valmistajaan, jotta saat pelin päivitetyn version.

Ennalta- ehkäisevä kunnossapito

9

Tässä luvussa

Mitä ennaltaehkäisevä kunnossapitoon?, 9-2

Tiedostojen varmuuskopiointi, 9-3

Tarpeettomien tiedostojen poistaminen, 9-4

Kiintolevyn toiminnan optimointi, 9-8

Virustorjuntaohjelmisto, 9-9

Compaq-tuki, 9-12

Kun yrität käynnistää tietokoneen, se ei käynnisty. Näytölle tulee virheilmoitus, joka estää sinua tekemästä työtäsi — eikä lähellä ole ketään, joka voisi auttaa sinua. Apua!

Tietokoneongelmia saattaa tulla, mutta säännöllinen ennaltaehkäisevä kunnossapito auttaa jopa ratkaisevasti niiden välttämässä.

Tässä luvussa annetaan ohjeita, joiden avulla tietokone pysyy huippukunnossa jatkuvasti, ja annetaan tietoja tärkeistä Compaqin huolto- ja tukityökaluista.

Huomautus: Tässä luvussa olevat ohjeet on laadittu Microsoft Internet Explorer -ohjelmaan perustuen, koska se on normaalisti tietokoneen mukana toimitettava Internet-selain.

Mitä ennalta- ehkäisevä kunnossa- pitoon?

Autosi tarvitsee sitä, ihmisillekin se tekee hyvää — ja myös tietokoneesi hyötyy siitä. Säännöllisen ennaltaehkäisevän kunnossapidon avulla välttyt tavallisilta tietokoneongelmilta.

Ennaltaehkäisevä kunnossapito on itse asiassa helpompaa kuin luuletkaan. Siihen ei vaadita erikoistyökaluja tai -osaamista. Muutamien perustoimenpiteiden avulla tietokone pysyy huippukunnossa.

Ennaltaehkäisevän kunnossapidon perustoimenpiteisiin kuuluvat mm. seuraavat toimenpiteet:

- Varmuuskopioiden tekeminen tiedostoista
- Tarpeettomien tiedostojen poistaminen
- Kiintolevyn toiminnan optimointi
- Virustarkistusten tekeminen

Suorita nämä ennaltaehkäisevät kunnossapitotoimenpiteet alla olevien suositusten mukaan tai useammin, jos käytät tietokonetta paljon.

Toimenpiteet	Suoritustiheys
Tiedostojen varmuuskopiot (katso seuraava huomautus)	Kerran kuukaudessa
Tarpeettomien tiedostojen poistaminen	Tarvittaessa
Kiintolevyn toiminnan optimointi	Kerran kuukaudessa
Virustarkastukset	Tarvittaessa

Huomautus: On suositeltavaa tehdä tärkeitä tiedostoista varmuuskopioita useammin.

Tiedostojen varmuuskopiointi

Voit tehdä tiedostojen varmuuskopiot Microsoft Varmuuskopiointi -ohjelmalla kiintolevylle, levykkeille, a Zip-levykkeille, CD-RW-levylle, tai toisen samassa verkossa toimiva tietokoneen kiintolevylle.

Jos alkuperäiset tiedostot vahingoittuvat tai häviävät, voit palauttaa ne varmuuskopioista.

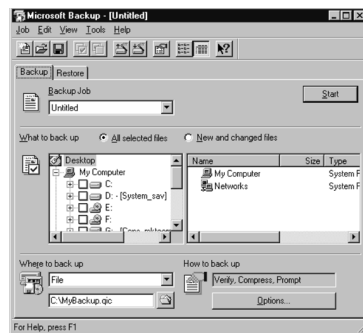

Tiesitkö tämän?

On suositeltavaa suorittaa Microsoft Varmuuskopiointi -ohjelma ennen tiedostojen poistamista kiintolevyltä. Jos poistat vahingossa tärkeän tiedoston, sen varmuuskopio voidaan tarvittaessa palauttaa.

Microsoft Varmuuskopiointi -ohjelman käyttäminen

1. Sulje kaikki avoimet ohjelmat.
2. Valitse Windowsin tehtäväpalkista **Käynnistä - Ohjelmat - Apuohjelmat - Järjestelmätyökalut** ja valitse **Varmuuskopiointi**. Näyttöön tulee Microsoft Varmuuskopiointi -valintaikkuna.
3. Valitse levyasema, josta haluat tehdä varmuuskopion.
4. Aloita varmuuskopioiden tekeminen napsauttamalla **Käynnistä**-painiketta.

Tarpeettomien tiedostojen poistaminen

Mitä enemmän käytät tietokonetta, sitä enemmän luot myös tiedostoja. Ajan myötä kiintolevyn sisäinen rakenne muuttuu tukkoiseksi ja tietokoneen suorituskyky heikkenee.

On helppoa selvittää mitä tiedostoja kiintolevylle on tallennettu ja sitten poistaa tarpeettomat tiedostot.

Vihje

*Jos et ole aivan varma, **älä** poista tiedostoa.*

Kiintolevyn sisällön selvittäminen

1. Kaksoisnapsauta Windows-työpöydän **Oma tietokone** -kuvaketta. Näyttöön tulee Oma tietokone -ikkuna.
2. Napsauta hiiren kakkospainikkeella sitä kiintolevyä, jolle haluat luoda lisää vapaata tilaa ja valitse **Ominaisuudet** ponnahdusvalikosta.
3. Valitse **Yleiset**-välilehdellä **Levyn siivous**.
4. Valitse poistettavat tiedostot.
5. Napsauta **OK**-painiketta.

▲ **Varoitus:** Kun poistat tiedostoja, varmista, että poistettavien tiedostojen joukossa ei ole järjestelmän tai ohjelmien toimimisen kannalta välttämättömiä tiedostoja, joiden tiedostotunnisteet ovat mm. seuraavia:
.exe, .dll, tai .ini.

Vihje

Jos suurennat Väliaikaiset Internet-tiedostot -kansion käyttämää levytilaa, aiemmin avatut sivut näkyvät nopeammin, mutta tietokoneen muiden tiedostojen käytettävissä oleva levytila pienenee.

Väliaikaisten Internet-tiedostojen koon suurentaminen

1. Kaksoisnapsauta Windows-työpöydän Microsoft Internet Explorer -kuvaketta.
2. Valitse **Työkalut**-valikosta **Internet-asetukset**.
3. Napsauta **Asetukset**-painiketta.
4. Lisää sivujen varastointiin käytettävän levytilan määrää napsauttamalla liukusäädintä ja siirtämällä sitä oikealle.
5. Ota uusi asetus käyttöön napsauttamalla **OK**-painiketta.
6. Ota asetus käyttöön napsauttamalla **OK**-painiketta.

Vihje

Sivuhistoria-tiedosto pitää kirjata WWW-sivuista, joilla olet käynyt. Jos unohdat URL-osoitteen, voit tarkistaa sen Sivuhistoria-luettelosta.

Tiesitkö tämän?

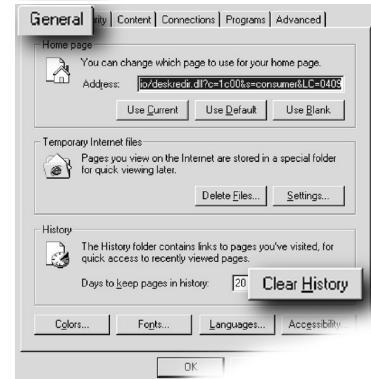
Windowsin Ohjatun säätötoiminnon avulla voit ajastaa ennalta ehkäiseviä kunnossapito-ohjelmia, jotka hoitavat seuraavia tehtäviä:

- *Saavat ohjelmat toimimaan nopeammin.*
- *Tarkastavat, onko kiintolevyssä ongelmia.*
- *Vapauttavat kiintolevytilaa.*

Sivuhistoria-tiedoston poistaminen

Sivuhistoria-tiedoston poistaminen vapauttaa tietokoneen kiintolevytilaa.

1. Kaksoisnapsauta Windows-työpöydän Microsoft Internet Explorer -kuvaketta.
2. Valitse Internet Explorer -selaimen **Työkalut**-valikosta **Internet-asetukset**.
3. Napsauta **Yleiset**-välilehteä.
4. Valitse **Tyhjennä**.
5. Tyhjennä Sivuhistoria-tiedosto napsauttamalla **OK**-painiketta.

Huomautus: Sivuhistoria-kentässä voit määrittää, kuinka monta päivää Sivuhistoria pitää kirjata sivuista, joilla on käyty.

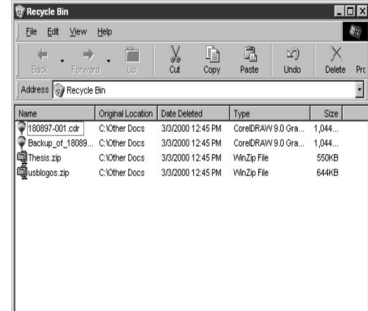
Poistetut tiedostot siirretään **Roskakoriin**, mutta ne vievät vielä kiintolevytilaa. Kun Roskakori tyhjenetään, tiedostot poistetaan lopullisesti järjestelmästä ja kiintolevytilaa vapautuu.

Roskakorin tyhjentäminen

1. Kaksoisnapsauta Windows-työpöydän **Roskakori** -kuvaketta.

 Varoitus: Roskakorista poistettuja tiedostoja ei voi palauttaa.

2. Napsauta yksittäisiä tiedostoja ja paina **Poista**-painiketta. Voit myös poistaa kaikki tiedostot kerralla napsauttamalla **Tiedosto**-valikon **Tyhjennä roskakori** -komentoa.
3. Vahvista tiedoston poisto napsauttamalla **Kyllä**-painiketta.

Kiintolevyn toiminnan optimointi

ScanDisk-ohjelmalla voit tarkistaa, onko kiintolevyllä teknisiä virheitä ja korjata vaurioituneet alueet.

Vihje

ScanDisk- ja eheytysohjelman suorittamiseen kuluu vähemmän aikaa, kun ne suoritetaan säännöllisesti.

Kun optimoit tietokoneen kiintolevyn toiminnan, siirrät tiedostot lähemmäksi toisiaan, jotta koko kiintolevytila käytettäisiin tehokkaasti. Tällöin ohjelmat toimivat nopeammin ja tietoja voidaan myös hakea nopeammin kiintolevyiltä.

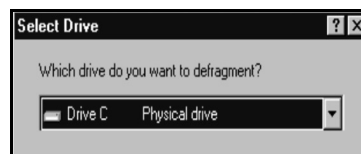
ScanDisk-ohjelman käyttäminen

1. Sulje kaikki tilinäytössä avoinna olevat ohjelmat — Compaq-Huoltoyhteys, tulostin, Pointcast, Norton, jne. (Tilanäyttö sijaitsee Windowsin tehtäväpalkin oikeassa reunassa näytön alaosassa.)
2. Valitse Windowsin tehtäväpalkista **Käynnistä - Ohjelmat - Apuohjelmat - Järjestelmätyökalut** ja valitse **Virheentarkistuksen tila**.
3. Valitse levyasema, jonka tilan haluat tarkistaa.
4. Aloita levyn tilan tarkistaminen napsauttamalla **Tarkista-** painiketta.

Levyn eheytysohjelman käyttäminen

1. Sulje kaikki avoinna olevat ohjelmat.
2. Valitse Windowsin tehtäväpalkista **Käynnistä - Ohjelmat - Apuohjelmat - Järjestelmätyökalut** ja valitse **Eheytyksen tila**.
3. Valitse levyasema, jonka haluat eheyttää.
4. Aloita levyn eheytyksen napsauttamalla **Eheyttä-** painiketta.

Huomautus: Jos levyä ei ole eheytetty pitkään aikaan, eheytyksen saattaa kestää jopa yli tunnin.

Virustorjunta-ohjelmisto

Tietokonevirus saattaa tuhota kaikki kiintolevyllä olevat tiedot. Virus voi päästä tietokoneeseen seuraavien reittien kautta:

- levyke
- CD-, DVD- tai CD-RW-levy
- sähköposti
- Internetistä ladattavat saastuneet tiedostot

Jotkut virukset häiritsevät tietokoneen toimintaa välittömästi, toiset on asetettu aktivoitumaan tiettyinä päivinä.

Tietokoneessasi on virustentorjuntaohjelma. Jotta tiedostot olisivat turvassa tietokoneviruksilta, niitä on etsittävä aktiivisesti.

Joka kuukausi luodaan kuitenkin satoja uusia viruksia, joten virustentorjuntaohjelma pitäisi päivittää usein.

Virustorjuntaohjelmiston asentaminen

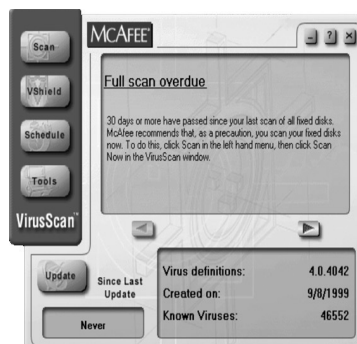
Virustorjuntaohjelmaa ei asenneta oletusarvoisesti. Voit asentaa sen kaksoisnapsauttamalla työpöydän -kuvaketta.

Virustorjuntaohjelmiston poistaminen

Voit poistaa virustorjuntaohjelman seuraavasti: valitse **Käynnistä - Asetukset - Ohjauspaneeli - Lisää tai poista sovellus**. Valitse **McAfee** luettelosta ja napsauta **Lisää/Poista**-painiketta.

Virusten etsiminen

1. Paina **Ohje?**-painiketta näppäimistössä.
2. Napsauta **McAfee VirusScan** -kuvaketta. VirusScan Launcher avautuu näyttöön.
3. Napsauta **Scan**-painiketta. McAfee VirusScan -ikkuna ilmestyy näyttöön.
4. Valitse **Where & What**-välilehti. Oletuksena on C-asema eli paikallinen kiintolevyasema. Jos haluat tarkistaa myös muut asemat, napsauta **Browse** ja valitse haluamasi aseman kirjain.
5. Napsauta **Scan Now**.

Tiesitkö tämän?

Uusia viruksia löytyy joka päivä. Kuukauden aikana löydetään joskus jopa useita satoja viruksia.

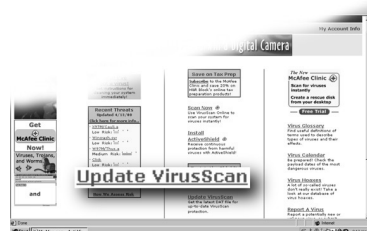
Vihje

Ota tavaksesi DAT-tiedostojen säännöllinen päivittäminen ja suorita päivitys aina, kun uusista ja vaarallisista viruksista annetaan varoitus.

McAfee VirusScan -ohjelman päivittäminen

Varmista käyttämäsi virustentorjuntaohjelman tehokkuus päivittämällä säännöllisesti järjestelmän VirusScan-ohjelma. Suojaa ohjelmasi uusimmilta viruksilta ja asenna uusimmat virustentorjuntatiedostot (DAT-tiedostot) seuraavien ohjeiden mukaan.

1. Siirry VirusScan-konsoliin, joka on järjestelmäalustan oikeassa alareunassa.
2. Napsauta hiiren oikealla painikkeella Vshield-kuvaketta.
3. Päivitä DAT-tiedostot valitsemalla automaattinen päivitys.

McAfee tarjoaa vuoden ajan ilmaisia DAT-tiedostopäivityksiä. Voit myös tilata huolto- ja päivityspalvelun edullisesti.

McAfee VirusScan -ohjelmiston päivittäminen

Virustentorjunnan päivittämisen lisäksi voit myös asentaa koneeseesi uusimman virustenskannausversion (virustenesto-ohjelmisto). Päivitä ohjelma McAfee VirusScan -ohjelman automaattisen päivityksen toiminnolla.

Tärkeä osa ennaltaehkäisevää kunnossapitoa on, että olet valmistautunut mahdollisiin hätätilanteisiin.

Tässä osassa annetaan ohjeita, joiden avulla voit luoda virustorjunnan hätälevykkeen.

Jos tietokoneeseen on päässyt virus, et voi ehkä käyttää kiintolevyä olleenkaan tai käynnistää Windowsia. Hätälevykkeellä on kaikki tietokoneen käynnistämiseen vaadittavat käyttöjärjestelmätiedostot.

Tiesitkö tämän?

Jos tietokone täytyy käynnistää joskus hätälevykkeeltä, on erittäin suositeltavaa, että suoritat tietokoneen ja sen tiedostojen virustarkistuksen välittömästi.

Virustorjunnan hätälevykkeen luominen

1. Paina näppäimistön **Ohje ?** -painiketta, niin pääset käyttämään Compaq-tukipalveluita.
2. Napsauta **McAfee VirusScan** -kuvaketta. VirusScan Launcher avautuu näyttöön.
3. Napsauta **Työkalut**-painiketta. Toolbox-apuohjelma avautuu näyttöön.
4. Napsauta **Hätälevyke**-painiketta. Ohjattu hätälevykkeen luominen ilmestyy näyttöön.
5. Laita alustettu levyke levykeasemaan.
6. Napsauta **Älä alusta**.
7. Napsauta **Seuraava**-painiketta.
8. Napsauta **Valmis**-painiketta.
9. Nimeä levyke **Virustorjunnan hätälevykkeeksi** ja laita se viileään ja kuivaan paikkaan.

Compaq-tuki

Jos tietokoneen suhteen ilmenee ongelmia tai jos sinulla on kysyttävää, katso, löytyisikö seuraavasta vastausta.

- Paina näppäimistön **Ohje ?** -painiketta, niin pääset siirtymään Compaq-huolto- ja tuki-kansioon, josta löydät WWW-tukea ja tietokoneen käyttöön liittyviä vihjeitä.
- Compaqin työpöydän Ohje-kuvakkeen kaksoisnapsautus avaa myös tämän kansion.
- Katso tämän oppaan luvusta Tarvitsetko apua? ehdotuksia ongelman korjaamiseksi.
- Etsi vastausta ongelmaan tässä kohdassa esitellyistä työkaluista.

Työpöydältä ja tilinäytöstä saa käyttöön seuraavat tukityökalut:

Kuvake	Compaq-tukipalvelut
Compaq-huoltoyhteys 	Tämä ylläpito-ohjelma pitää tietokoneesi huippukunnossa turvallisten, Internetin kautta lähetettävien automaattisten ohjelmapäivitysten avulla. Asenna toiminto kaksoisnapsauttamalla työpöydän kuvaketta. Kun asennus on valmis, pyörivä Q ilmoittaa päivityksestä. Napsauta Asenna . Sitten vain odottelet rauhassa uusimpia teknisiä tietoja!
McAfee virustentorjunta-ohjelma 	Tarvitsetko tehokkaan ohjelman suojaamaan tietokonettasi viruksilta? Tutustu työpöydän huolto- ja tuki-kansiossa olevaan McAfee-virustentorjuntaohjelmaan. Asenna ohjelma napsauttamalla kuvaketta. Tämä virustentorjuntaohjelma havaitsee ja tuhoaa mahdollisesti vaaralliset virukset. Sinä saat ohjelman ostajana ilmaiset virustentorjuntaohjelmien päivitykset vuoden ajan rekisteröitymisestä. Suojaa sijoitustasi McAfeella!

Compaq-huoltoyhteys

Compaq-huoltoyhteys on innovatiivinen tapa päivittää tietokoneesi Internetin kautta. Kun olet ottanut **Compaq-huoltoyhteyden** käyttöön ja olet yhteydessä Internetiin, tietokoneesi ottaa yhteyden tietoturvalliseen Compaq Service Centreen. Tietokoneeseesi päivitetään automaattisesti uusimmat ohjaimet ja apuohjelmat. Yhteys on turvallinen eikä toimintoa käytettäessä lähetetä mitään henkilökohtaisia tietoja. Ota **Compaq-huoltoyhteys** käyttöön napsauttamalla **Q**-kuvaketta. Ota **Compaq-huoltoyhteys** pois käytöstä käynnistämällä tietokone uudelleen.

Compaq-vianmäärittäsohjelma on helppo tapa tarkistaa järjestelmä ja diagnosoida ongelmia.

Windowsin-työpöydässä näytölle tulee edistymispalkki samalla, kun sovellus analysoi tietokonetta ja hankkii tietoja sen komponenteista.

Noin minuutin kuluttua näyttöön tulee osien tietojen tiivistelmä.

Oireiden arviointi

1. Paina näppäimistön **Ohje ?** -painiketta, niin pääset käyttämään Compaq-tukipalveluita.
2. Napsauta **Compaqin vianmäärittä** -kuvaketta. Ikkunan yläreunassa on joukko kuvakkeita.
3. Voit lukea tiedot analysoidusta kohteesta napsauttamalla kuvaketta. Seuraavassa taulukossa on välilehtien kuvaukset.

Välilehti	Kuvaus
Yleiskatsaus	Sisältää tietoja tietokoneestasi.
Testi	Valitsee testattavat laitteet.
Tila	Näyttää testien edistymisen ja havaitut viat.
Loki	Näyttää tiedot kaikista laitetesteistä ja yksityiskohtaiset tulokset.
Virhe	Raportti havaituista virheistä.

10

A collage of icons representing various media and technology. It includes a globe showing the Americas, a newspaper with a grid pattern, a film reel, a CD/DVD disc, a musical treble clef, and a video game controller. The icons are arranged in a cluster, overlapping each other.

CD-RW-asema

Vihje

Jotta levyn pinta ei naarmuuntuisi, käsittele levyä aina siten, että kosketat sitä reunoista tai keskellä olevasta reiästä.

Tiesitkö tämän?

CD-RW-asemassa on seuraavanlaisia ominaisuuksia:

- *Tukee standardeja CD-levyjä, kerran kirjoitettavia CD-R-levyjä ja uudelleen kirjoitettavia CD-RW-levyjä.*
- *Voit luoda omia CD-äänilevyjä, jakaa tietoja ja tallentaa niitä varmuuskopiointia ja muuta tiedon varastointia varten.*

CD-levyjen luominen CD-RW-aseman avulla

Tarvitset CD-RW-aseman CD-levyjen luomiseen. Laitteiston kokoonpanotiedot ovat yksikön sivussa.

Levyn asettaminen CD-RW-asemaan

1. Paina CD-RW-aseman etupuolella olevaa **avauspainiketta**.
2. Ota levy suojakotelosta varovasti. Kosketa ainoastaan levyn sisä- ja ulkoreunoja. Vältä koskettamasta levyn pintaa.
3. Aseta levy levykelkan pyöreälle osalle. Jos kelkassa on tuet, työnnä levy varovasti niiden alle, jotta se menee oikein asemaan.
4. Sulje asema painamalla **avauspainiketta** uudelleen.

Levyn poistaminen

1. Paina CD-RW-aseman etupuolella olevaa **avauspainiketta**.
2. Poista levy levyalustasta varovasti ja pane levy takaisin koteloon.
3. Sulje asema painamalla **avauspainiketta** uudelleen.

Jos CD-kelkka ei avaudu, kun painat **avauspainiketta** tai kun napsautat hiiren oikeanpuoleisella painikkeella aseman kirjainta Windowsin Resurssienhallinnassa ja valitset **poistopainikkeen**, poista CD-levy laitteesta käsin.

Adaptec Easy CD Creator

Vihje

Sulje kaikki muut Windows-ohjelmat, ennen kuin asennat Adaptec Easy CD Creator -ohjelman.

Tiesitkö tämän?

Järjestelmässä on oltava Internet Explorer 4.01 -selain (tai uudempi), ennen kuin Easy CD Creator -ohjelma voidaan asentaa. Jos järjestelmässä ei ole Internet Explorer -selainta, ohjelma kehottaa asentamaan Internet Explorer 5 -selaimen, ennen kuin Easy CD Creator -ohjelman asentamista voi jatkaa.

Easy CD Creator on helpoin tapa tallentaa tärkeät tiedot CD-levylle. Muutamalla hiiren painikkeen napsautuksella voit luoda CD-äänilevyjä, joita voi soittaa CD-soittimissa kotona tai autossa. Voit myös luoda CD-tietolevyjä ja tallentaa niihin kiintolevyllä olevia kansioihin ja tiedostoihin tallennettuja tietoja.

Varoitus: Easy CD Creator on suunniteltu helpottamaan sellaisen materiaalin tuottamista, jonka tekijänoikeuden omistat itse tai jonka kopiointiin olet saanut luvan tekijänoikeuden omistajalta.

Adaptec Easy CD Creator -ohjelman asentaminen

Ohjelman asentaminen on tarpeen vain, jos sitä ei ole aiemmin asennettu koneeseen tai jos tietokoneen alkuperäiset tehdasasetukset on palautettu.

Asenna ohjelma ohjeiden mukaan.

Varoitus: Ennen kuin asennat Adaptec Easy CD Creator -ohjelman, muut mahdolliset CD-tallennusohjelmat **on poistettava**. Myös kaikki jaetut kansiot on poistettava ohjelman niin pyytäessä.

1. Asenna Adaptec Easy CD Creator -ohjelma seuraavasti: Pane Adaptec Easy CD Creator -levy CD-RW-, DVD-ROM- tai CD-ROM-asemaan ja käy läpi seuraavat vaiheet:

Huomautus: Asenna Easy CD Creator- ja DirectCD-ohjelma seuraavien ohjeiden mukaan.

Jos automaattinen käynnistys on käytössä, Adaptec Installation -ikkuna tulee automaattisesti näyttöön ja vaiheet 2 ja 3 voidaan jättää huomiotta.

2. Valitse Käynnistä - **Suorita**.
3. Kirjoita ruutuun *E:\setup*. Korvaa E-kirjain käytettävän aseman (CD-RW-, CD-ROM- tai DVD-ROM-aseman) kirjaimella.

4. Valitse Adaptec Installation -ikkunasta **Easy CD Creator** -vaihtoehto ja haluamasi kieli. Noudata näyttöön tulevia ohjeita.
5. Päätä asennus valitsemalla **Finish**. Adaptec Installation -ikkuna tulee uudelleen näkyviin. (Toista DirectCD-ohjelman asennuksen kohdat 4–6.)
6. Sulje Adaptec Installation -ikkuna valitsemalla **Exit**.
7. Kun käynnistät tietokoneen pyydettyäessä uudelleen, muutokset tulevat voimaan.

Easy CD Creator -ohjelman käyttäminen

Vihje

Kaikki muut sovellukset kannattaa sulkea ennen Easy CD Creator -ohjelman käynnistämistä.

Easy CD Creator -ohjelman käynnistäminen

Voit käynnistää Easy CD Creator -ohjelman kahdella tavalla: Voit käynnistää ohjelman Käynnistä-valikosta tai Create CD -valikosta. Ohjeita Create CD -valikon käyttämisestä annetaan seuraavassa osassa.

Käynnistä Easy CD Creator -ohjelma Käynnistä-valikosta seuraavasti:

- Valitse Windowsin tehtäväpalkista **Käynnistä - Ohjelmat - Adaptec Easy CD Creator - Features** ja valitse **Easy CD Creator**.

Create CD -valikon käyttäminen

Create CD -valikko tulee näkyviin, kun käynnistät tietokoneen ensimmäistä kertaa Easy CD Creator -ohjelman asentamisen jälkeen tai kun laitat tyhjän CD-levyn kirjoittavaan CD-asemaan. Voit avata Create CD -valikon myös Käynnistä-valikosta. Avaa Create CD -valikko Käynnistä-valikosta seuraavasti:

- Valitse Windowsin tehtäväpalkista **Käynnistä - Ohjelmat - Adaptec Easy CD Creator** ja valitse **Create CD**.

CD-Guide-oppaan käyttäminen

CD-Guide on piirretty hahmo, joka auttaa sinua CD-ääni- ja CD-datalevyjen luomisessa sekä CD-levykoteloiden kansien ja CD-tarrojen suunnittelussa.

Näytä ja piilota CD-Guide-opas seuraavasti:

- Napsauta työkalurivin **CD Guide** -painiketta.

CD-ääni- ja CD-datalevyjen luominen

Easy CD Creator -ohjelmalla voit tehdä CD-äänilevyjä, joita voit soittaa koti- ja autostereoilla ja tietokoneella, jossa on nauhoittava CD-asema tai CD-ROM-asema. CD-äänilevyä käytetään musiikin soittamiseen, ei tietojen tallentamiseen kuten CD-tietolevyä.

Vihje

Parhaan tuloksen saat käyttämällä laadukkaita CD-levyjä ja välttämällä nimettäviä levyjä.

Vihje

CD-levyn polttaminen on herkkätoimintoinen prosessi. Tietokoneen käyttäminen samaan aikaan muihin tehtäviin (esimerkiksi tulostamiseen, Internetin käyttöön ja tiedostojen kopiaointiin) saattaa häiritä polttoprosessia. Jatka muita töitä vasta sitten, kun CD-levy on valmis.

CD-äänilevyn luominen

Luo CD-äänilevy seuraavasti:

1. Avaa Easy CD Creator -ohjelma Käynnistä-valikosta. Valitse **Käynnistä - Ohjelmat - Adaptec Easy CD Creator - Features** ja valitse **Easy CD Creator**.
2. Avaa Audio-CD Layout -valintaikkuna. Napsauta työkalurivin **Next**-painikkeen vieressä olevaa pientä nuolta ja valitse luettelosta **Audio CD**. Näyttöön tulee Audio CD Layout -valintaikkuna.
3. Pane tyhjä CD-levy nauhoittavaan CD-asemaan (kohdeasemaan).
4. Jos äänitit nauhoja valmiilta CD-äänilevyiltä, pane levy CD-asemaan (lähdeasemaan). Jos nauhoitat WAV- tai MP3-tiedostoja, jatka seuraavasta vaiheesta.

Huomautus: Voit yhdistellä CD-äänilevyille mitä tahansa nauhoja, WAV- tai MP3-tiedostoja.

5. Kun valitset Resurssienhallinnan vasemmasta osasta CD-aseman, jossa CD-musiikkilevy on, oikealle puolelle näyttöön tulee levyn sisältämien raitojen luettelo. Jos nauhoitat WAV- tai MP3-tiedostoja, valitse kansio, jossa tiedostot sijaitsevat.

Huomautus: Jos CD-musiikkilevyn tiedot ovat paikallisesti tietokoneen kiintolevyllä, näkyviin tulevat levyn nimi, artistin nimi sekä kaikkien raitojen nimet. Jos näitä tietoja ei näy ja käytettävissäsi on Internet-yhteys, lataa CDDb™ Disc Recognition Service -online-palvelun tiedot napsauttamalla työkalurivin CDDb Internet -painiketta. (AOL-käyttäjien Internet-yhteyden on oltava käytössä ennen painikkeen napsauttamista.)

6. Valitse nauhoitettava ääniraita tai WAV- tai MP3-tiedosto Resurssienhallinnan oikeanpuoleisesta osasta ja napsauta **Lisää**-painiketta. Toista, kunnes Audio CD Layout -valintaikkunassa on kaikki ne nauhat ja tiedostot, jotka haluat nauhoittaa.

Tiesitkö tämän?

Tavallinen CD-levy sisältää 650 megatavua tietoa. Se on enemmän kuin 250 000 sivua tekstiä. Jos kirjassa on 200 sivua, CD-levyn sivumäärä riittäisi yli 1 200 kirjaan... Markkinoilla on myös pitkiä CD-levyjä, joiden sisältämä tietomäärä voi olla jopa 700 megatavua.

Huomautus: Jos haluat nauhoittaa muilta CD-musiikkilevyiltä, toista vaiheet 4 - 6 kaikkien levyjen osalta, joilta haluat nauhoittaa. Itse nauhoitusprosessin aikana Easy CD Creator pyytää panemaan asemaan sen CD-musiikkilevyn, joka sisältää äänitettävän raidan.

7. Valitse **Create CD**. Näyttöön tulee CD Creation Setup -ikkuna.
8. Aloita tallennus napsauttamalla **OK**-painiketta.

CD-datalevyn luominen

Easy CD Creator -ohjelmalla voit luoda CD-datalevyn, johon voi tallentaa tietokoneen tietoja, kuten kiintolevyn tiedostoja ja kansioita. Tämä on erityisen hyödyllistä tärkeiden tiedostojen varmuuskopioinnissa tai niiden jakamisessa työtovereille. CD-äänilevystä poiketen CD-datalevyä käytetään ainoastaan tietojen tallentamiseen eikä sitä voi toistaa CD-soittimella. Luo CD-datalevy seuraavasti:

1. Avaa Easy CD Creator -ohjelma Käynnistä-valikosta. Valitse **Käynnistä - Ohjelmat - Adaptec Easy CD Creator - Features** ja valitse **Easy CD Creator**.
2. Avaa Data CD Layout -valintaikkuna. Napsauta työkalurivin **Next**-painikkeen vieressä olevaa pientä nuolta ja valitse luettelosta **Data CD**. Näyttöön tulee Data CD Layout -valintaikkuna.
3. Pane tyhjä CD-levy nauhoittavaan CD-asemaan (kohdeasemaan).
4. Valitse Resurssienhallinnasta tallennettava datatiedosto tai -kansio ja napsauta **Lisää**-painiketta. Toista, kunnes Data CD Layout -valintaikkunassa ovat kaikki ne tiedostot ja kansiot, jotka haluat tallentaa.
5. Valitse **Create CD**. Näyttöön tulee CD Creation Setup -ikkuna.
6. Aloita tallennus napsauttamalla **OK**-painiketta.

Tietojen kopiointinen CD-levyltä Easy CD Creator -ohjelmalla

Tiesitkö tämän?

Kaikki ohjelmat käyttävät omia ohjaimiaan. Jos päätät käyttää omaa CD-levyn tallentamisohjelmaasi, poista Easy CD Creator -ohjelma tietokoneesta ohjainristiriitojen ehkäisemiseksi.

CD-levyn monistaminen

Kopioitaessa CD-levystä tehdään yleensä työkopio ja alkuperäistä levyä säilytetään turvallisessa paikassa.

Huomautus: Easy CD Creator -ohjelma on suunniteltu helpottamaan sellaisen materiaalin tuottamista, jonka tekijänoikeuden omistat itse tai jonka kopioimiseen olet saanut luvan tekijänoikeuden omistajalta. Jos et omista tekijänoikeutta tai jos et ole saanut lupaa sen omistajalta, saatat rikkoa tekijänoikeuslakia ja joutua maksamaan vahingonkorvauksia ja suorittamaan muita velvoitteita. Jos et ole varma oikeuksistasi, ota yhteyttä lainopilliseen neuvonantajaan. Tarkasta myös, salliiko kaupallisten CD-levyjen käyttöoikeus kopioiden tekemisen. Esimerkiksi joidenkin CD-pelien kopioiminen on ehdottomasti kiellettyä. Näin ollen niiden kopioiminen omaan käyttöön on laitonta.

CD Copier -ohjelman käynnistäminen

Käynnistä CD Copier seuraavasti:

- Valitse Windowsin tehtäväpalkista **Käynnistä-Ohjelmat-Adaptec Easy CD Creator-Features** ja valitse **CD Copier**.

CD-levyn monistaminen

Monista CD-levy seuraavasti:

1. Pane alkuperäinen CD-levy, josta haluat tehdä kopioita, nauhoittavaan CD-asemaan tai CD-ROM-asemaan.
2. Varmista, että kiintolevyllä on tarpeeksi tilaa lähdetiedon kopioimiseen.
3. Valitse Lähde ja kohde -välilehden **Kopioi kohteesta** -luettelosta asema, jossa alkuperäinen CD-levy on.
4. Valitse **Lisäasetukset**-välilehti ja sen jälkeen valitse **Kopioi levy** -kohdan **Kopioi lähde-CD-levy ensin kiintolevyille** -valintaruutu.
5. Valitse **Nauhoita kohteeseen** -luettelosta asema, jossa tyhjä CD-levy on. Tämä on nauhoittava CD-asema.
6. Aloita CD-levyn kopioiminen napsauttamalla **Kopioi**-painiketta.

Vihje

Voit tehdä tietokoneellasi muita tehtäviä sillä aikaa kun CD-levy alustetaan. DirectCD-ohjelma tuo näyttöön ilmoituksen, kun levy on alustettu.

Vihje

Kun alustat levyn DirectCD-ohjelmalla, voit lukea tiedostoja CD-R- ja CD-RW-levyiltä ja kirjoittaa niille suoraan kaikista sovelluksista, jotka voivat lukea tästä asemasta ja kopioida siihen.

Esimerkkejä:

- Sovellukset, kuten Microsoft Word, kun käytät **Tallenna-** tai **Tallenna nimellä** -komentoja.
- Windowsin Resurssienhallinta, kun siirrät tiedostoja asemasta toiseen vetämällä ja pudottamalla.

Mikä on DirectCD?

DirectCD täydentää esimasterointiohjelmia; se ei korvaa niitä.

DirectCD on hyödyllinen ja kätevä ohjelma, jos haluat lisätä tietoja levyille useasti. Voit tallentaa tiedostoja suoraan CD-R- ja CD-RW-levyille Windowsin Resurssienhallinnasta tai suoraan taulukkolaskenta- tai tekstinkäsittelyohjelmasta tai muusta sovelluksesta käyttämällä **Tallenna-** tai **Tallenna nimellä** -toimintoa. Esimerkkejä toiminnoista, joita voit tehdä:

- Tietojen arkistointi ja niiden poistaminen kiintolevyltä.
- Kiintolevyllä olevien tiedostojen varmuuskopiointi CD-levylle.
- Tiedostojen siirtäminen työssä käytettävästä tietokoneesta kotikoneeseen.

DirectCD-datalevyn luominen

Ennen kuin luot DirectCD-levyn, varmista, että järjestelmään on asennettu DirectCD-komponentti. DirectCD on ohjelma, jolla on entistäkin helpompaa tallentaa tietoja CD-R- tai CD-RW-levylle, sillä CD-RW-asema näkyy Windowsin Resurssienhallinnassa muiden asemien tapaan. Toisin sanoen CD-RW-asema käsittelee tiedostoja samalla tavalla kuin kiintolevy tai levyasema. Windowsin Resurssienhallinnassa voit vetää ja pudottaa tiedostoja ja hakemistoja suoraan CD-R- tai CD-RW-levylle, antaa niille uuden nimen tai lisätä ja poistaa niitä. Voit tallentaa taulukkolaskenta- tai Word-asiakirjojen tai muiden sovellusten **Tallenna-** tai **Tallenna nimellä** -komennoilla tiedostoja suoraan CD-R- tai CD-RW-levylle.

Huomautus: CD-R- ja CD-RW-levyt on alustettava, ennen kuin niille voi tallentaa tietoja. Jos näyttöön tulee DirectCD-ohjelman ilmoitus, levy on jo alustettu.

1. Pane tyhjä CD-R- tai CD-RW-levy CD-RW-asemaan.
2. Valitse päävalikosta **Data**.
3. Valitse seuraavasta valikosta **DirectCD**.
4. DirectCD-ohjelman ohjattu toiminto käynnistyy ja se ohjaa käyttäjää vaihe vaiheelta CD-R- tai CD-RW-levyn valmistelussa tallennuskelpoiseksi.

CD-R- ja CD-RW-levyn alustaminen

CD-R- ja CD-RW-levyt on alustettava ensin, ennen kuin niille voi tallentaa tietoja. Toimi seuraavasti:

1. Käynnistä DirectCD-ohjelma yllä olevien ohjeiden mukaan. Näyttöön tulee DirectCD-ohjelman ohjatun toiminnon ikkuna.
2. Napsauta **Next**-painiketta. Näyttöön tulee ikkuna, jossa esitetään aseman tiedot.
3. Napsauta **Next**-painiketta. Näyttöön tulee ikkuna, jossa levy alustetaan.
4. Napsauta **Next**-painiketta. Näyttöön tulee ikkuna, jossa levyille annetaan nimi.
5. Anna levyille nimi tässä ikkunassa.

Huomautus: CD-levyn nimessä voi olla enintään 11 merkkiä.

6. Valitse **Finish**, niin levyn alustaminen alkaa.
7. Kun napsautat **OK**-painiketta, niin DirectCD-levy on valmis käytettäväksi.
8. Jos alustat CD-RW-levyä, joka on jo alustettu aikaisemmin, voit valita joko **nopean** tai **täydellisen** alustamisen.

Tiesitkö tämän?

DirectCD-ohjelma perustuu UDF v1.5 -tiedostomuotoon. Tietoa tallennetaan CD-R- ja CD-RW-levyille pakettikirjoitustekniikalla. Näin pääset käyttämään CD-RW-asemaa.

Huomautus: Jos tietokoneessasi on useita CD-RW-asemia, näyttöön tulee ikkuna, jossa esitetään aseman tiedot. Valitse alustusasema ja napsauta **Next**-painiketta. Ikkunassa esitetään CD-R-aseman tiedot:

- Ikkunan laiteosiossa esitetään aseman mallinumero ja tiedot siitä, onko se lukittu vai ei.
- Napsauta **Properties** (Ominaisuudet) -painiketta, niin voit katsoa lisätietoja asemasta.
- Ikkunan tietovälinetyyppi-osiossa on tietoja asemassa olevan CD-levyn tyypistä ja tietoja, miten sitä voi käyttää.

Huomautus: DirectCD-ohjelmassa käytetään uutta pakettikirjoitustekniikkaa ja Universal Disk Format (UDF) -tiedostomuotoa. DirectCD-ohjelmalla voit lisätä levyille tietoa useasti suurissa tai pienissä erissä. Tiedot tallennetaan levyille pieninä paketteina. On mahdollista tallentaa jopa yksittäinen tiedosto kerrallaan. CD-R- ja CD-RW-levyille tallennettavien pakettien määrää ei ole rajoitettu.

UDF (Universal Disk Format) on uusi tiedostojärjestelmä, jota käytetään mm. optisissa tietovälineissä (kuten CD- ja DVD-levyissä). UDF on monellakin tapaa tavallisissa CD-levyissä käytettyä ISO 9660 -järjestelmää parempi. UDF käyttää pakettikirjoitustekniikkaa ja se hyväksytään alan johtavien valmistajien laitteissa standardina.

Tiesitkö tämän?

Kun kehotat DirectCD-ohjelmaa poistamaan CD-levyn CD-RW-asemasta, ohjelma antaa asemassa olevan levyn tyypin ja käyttötarkoituksen mukaan erilaisia alustusasetuksia.

Tiesitkö tämän?

Sulje tai määritä CD-R-levy valmiiksi ennen sen poistamista, jos haluat lukea sen toisesta tietokoneesta, jossa on standardi CD-ROM- tai DVD-ROM-asema.

Tietojen lisääminen DirectCD-ohjelman CD-levylle

Voit lisätä tietoa monella tavoin CD-R- tai CD-RW-levylle, joka on alustettu käytettäväksi DirectCD-ohjelmassa ja joka ei ole vielä täynnä:

- Vedä ja pudota tiedostoja tai kansioita Windowsin Resurssienhallinnassa CD-RW-asemaa merkitsevään asemaan.
- Valitse Windows-sovelluksen Tiedosto-valikosta **Tallenna nimellä** ja valitse tämän jälkeen CD-RW-aseman kirjain.

Tietojen lisääminen CD-levylle

1. Pane DirectCD-ohjelman CD-levy CD-RW-asemaan.
2. Odota, kunnes näyttöön tulee DirectCD-ohjelman ikkuna, jossa ilmoitetaan levyn olevan valmis.
3. Napsauta **OK**-painiketta ja jatka tiedon tallentamista CD-levylle.

DirectCD-ohjelman CD-levyn poistaminen

1. Paina CD-RW-aseman **poistopainiketta** tai napsauta hiiren oikeanpuoleisella painikkeella Windowsin tehtäväpalkissa olevaa CD-RW-asemaa ja valitse **Poista**. Näyttöön tulee levyn poistoikkuna. (Ikkuna voi olla erilainen tietovälineen tyypin mukaan.)
2. Lue ikkunan teksti ja valitse haluttu toiminto.
3. Valitse **Finish** tai **OK**, niin DirectCD-ohjelma poistaa CD-levyn asemasta.

Jewel Case Creator

Vihje

CD-levyt naarmuuntuvat helposti. Säilytä CD-levyt aina kotelossa.

Tiesitkö tämän?

CD-levy on valmistettu laadukkaasta muovista. Käytetyt CD-levyt voidaan kierrättää. Tarkista paikalliset kierrätysmahdollisuudet.

Jewel Case Creator -ohjelman käyttäminen

Jewel Case Creator -ohjelmalla voit tehdä omia CD-kotelon kansia ja CD-levyn tarroja, joista näkyvät CD-levyn nimi ja sisältö. Jewel Case Creator -ohjelmassa on valmiita malleja, joissa on erilaisia kuvia ja tekstejä CD-ääni- ja CD-datalevyille. Voit myös muokata kannen ja tarran ulkoasua lisäämällä omia kuviasi sekä muuttamalla taustoja sekä tekstin asettelua ja tyyliä.

Seuraavissa osiossa kuvataan yleisimpiä Jewel Case Creator -ohjelmalla suoritettavia tehtäviä. Katso lisäohjeita animoidusta käyttöoppaasta tai Jewel Case Creator -ohjelman online-ohjeesta.

Jewel Case Creator -ohjelman käynnistäminen

Käynnistä Jewel Case Creator -ohjelma seuraavasti:

- ➔ Valitse Windowsin tehtäväpalkista **Käynnistä-Ohjelmat-Adaptec Easy CD Creator-Features** ja valitse **Jewel Case Creator**.

Olemassa olevan CD-levyn sisällön lisääminen

Add CD Contents -ominaisuuden avulla on helppo merkitä CD-levyn nimi, artisti ja raitaluettelo CD-kotelon kansiin. Olemassa olevan CD-levyn sisällön hakeminen:

1. Pane CD-levy nauhoittavaan CD-asemaan tai CD-ROM-asemaan. Jos CD-levyjä on useammassa kuin yhdessä asemassa, Jewel Case Creator pyytää valitsemaan, missä asemassa käytettävä CD-levy sijaitsee.
2. Valitse **Add**-valikosta **CD Contents**. Jewel Case Creator lisää CD-levyn tiedot (kuten nimen, artistin ja raidat) oikeisiin tekstikenttiin. Jos CD-äänilevyn tiedot eivät löydy paikallisesti, Jewel Case Creator lataa tiedot **CDDb™ Disc Recognition Service** -palvelusta Internetin kautta.

Tiesitkö tämän?

CD-levyn kopioiminen voi rikkoa tekijänoikeusmääräyksiä. Ota selvää maassasi sovellettavista laeista.

Aiheiden valitseminen

Jewel Case Creator -ohjelmassa voit valita sopivan sovelluksen mukana tulevista aiheista. Aiheisiin kuuluu niin taustoja (esimerkiksi kuvia) kuin tekstejä, jotka on suunniteltu joko CD-ääni- tai CD-datalevyille. Valitse aihe seuraavasti:

1. Valitse **Format**-valikosta **Change Themes**. Näyttöön tulee Change Theme -valintaikkuna.
2. Valitse käytettävä aihe **Available Themes** -luettelosta. Kun valitset aiheen, se tulee näkyviin valintaikkunan oikealla puolella olevaan esikatseluikkunaan.

Huomautus: Aiheen vaihtaminen ei vaikuta kotelon kanteen tai levyn tarraan. Et voi kuitenkaan peruuttaa ennen aiheen vaihtamista tehtyjä muutoksia.

3. Napsauta **OK**-painiketta.

Kansien ja CD-levyn tarrojen tulostaminen

Seuraavissa osioissa käsitellään paperityypin valitsemista ja kansien ja tarrojen tulostamista.

Paperityypin valitseminen

Jewel Case Creator -ohjelmassa on luettelo paperityypeistä, joissa tiettyjen, tavallisten kansi- ja tarrapaperityyppien asettelu on määritetty valmiiksi.

Huomautus: Paperityyppi on valittava kannen tai tarran ensimmäisellä tulostuskerralla. Aiemmin valitut paperityypit voi muuttaa seuraavasti:

1. Valitse **File**-valikosta **Page Setup**.
2. Napsauta kantta tai tarraa, jonka haluat tulostaa: **Front/Inside Cover, Back Cover** tai **CD Label**.

Tiesitkö tämän?

Jos kopioit CD-levyä ja polttaminen kestää kauan tai levy ei kokeiltaessa toimi.

3. Valitse **Current paper type** -luettelosta paperi, jolle haluat tulostaa. Jewel Case Creator luettelee tuetut kansi- ja tarrapaperityypit. Jos kansi- tai paperityyppi, jota haluat käyttää, ei ole luettelossa, valitse **Generic** (tavallinen paperi).
4. Valitse paperityypit jokaiselle tulostettavalle kannelle ja/tai tarralle.
5. Napsauta **OK**-painiketta.

Kansien ja tarrojen tulostaminen

Tulosta kansi tai CD-levyn tarra seuraavasti:

1. Valitse **File**-valikosta **Print**. Näyttöön tulee tulostuksen valintaikkuna.
2. Paperityyppi on valittava kannen tai tarran ensimmäisellä tulostuskerralla. Katso tämän osan kohtaa Paperityypin valitseminen.
3. Valitse **Paper**-kohdasta tulostettavat kansi- ja tarrasivut. Voit tulostaa useita kansia ja tarroja samanaikaisesti, jos olet valinnut vastaavan paperityypin.
4. Joissakin paperityypeissä, kuten joissakin tavallisissa CD-tarroissa, on valittava, mikä paperilla oleva tarra- tai kansikuva tulostetaan. Jewel Case Creator tulostaa korostetun vaihtoehdon.
5. Napsauta **OK**-painiketta.

Vianetsintä

Tiesitkö tämän?

Internetissä on paljon tietoa CD-levyjen polttamisesta. Englanninkielistä tietoa voit etsiä esimerkiksi antamalla hakukoneeseen hakuehdoksi lausekkeen CD-Recordable FAQ.

Ohjeiden saaminen

Voit katsoa ohjelmiston online-ohjeesta vastauksia Adaptec-ohjelmistoa, virheilmoituksia ym. koskeviin kysymyksiin napsauttamalla painikerivin Ohjetta.

Vianetsintävihjeitä

CD-levyn polttaminen on herkkä prosessi. Jos tietokoneen on suoritettava liian monia tehtäviä samanaikaisesti, seurauksena saattaa olla niin kutsuttuja puskurin alituksia. Tämä tarkoittaa sitä, että kirjoittavaan CD-asemaan kulkeva tietovirta on katkennut eikä CD-levyä voi sen jälkeen käyttää.

Jos näyttöön tulee virheilmoituksia tai poltettu CD-levy ei toimi kunnolla tai ei lainkaan, katso seuraavia, yleisiä vianetsintävihjeitä:

- Älä käynnistä muita ohjelmia CD-levyn polttamisen aikana. Odota, kunnes CD-levy on valmis.
- Sulje kaikki käynnissä olevat sovellukset ennen Easy CD Creator -ohjelman käynnistämistä painamalla CTRL + ALT + DEL -näppäinyhdistelmää ja valitse **Lopeta tehtävä** kaikkien muiden ohjelmien kuin Resurssienhallinnan ja Systrayn kohdalla.
- Suorita kiintolevyllä (tai kiintolevyillä) sekä ScanDisk- että Defrag-ohjelmat levytilan optimoimiseksi. (Käynnistä ohjelmat valitsemalla **Käynnistä - Ohjelmat - Apuohjelmat - Järjestelmätyökalut**.)
- Tyhjennä \WINDOWS\TEMP-väliaikaishakemisto - siirrä tai poista kaikki tiedostot ja kansiot.
- Poista näytönsäästäjät ja KAIKKI virranhallintaohjelmat käytöstä.
- Älä suorita muita toimintoja nauhoituksen aikana. Sulje kaikki muut ohjelmat.
- Älä nauhoita pakatusta asemasta. Lisätietoja saat valitsemalla aseman ominaisuudet -valintaruudun.
- Katkaise kaikki verkkoyhteydet.

- Varmista, että C- asemassa on riittävästi vapaata levytilaa. Suositus on noin 1,5 kertaa CD-levylle tallennettava määrä.
- Kokeile erimerkkistä tallennusvälinettä. Suositeltavaa on käyttää sellaisia tyhjiä levyjä, joissa on vihreä tai sininen väripinta.
- Käytä merkkivälineitä.

Viranomaisten hyväksynnät

11

Tässä luvussa

Ilmoitukset ja
määräykset, 11-2

Tietoliikenneverkon
hyväksynnät, 11-5

Turvallisuus- ja
yhteensopivuus-
lausekkeet, 11-8

Energiayhteensopivuus,
11-10

Tämä luku sisältää erityishuomautuksia ja määräyksiä, jotka liittyvät Compaq-tuotteisiin. Osa määräyksistä on maakohtaisia.

Ilmoitukset ja määräykset

Yhdysvaltain tietoliikennekomission ilmoitus

Tämä laite on testattu ja sen on havaittu täyttävän liittovaltion tietoliikennekomission (FCC) säädösten 15. osan mukaiset B-luokan digitaalilaitteen raja-arvot. Nämä raja-arvot antavat riittävän häiriösuojan asuintiloihin tehtävissä laiteasennuksissa. Tämä laite tuottaa, käyttää ja voi säteillä radiotaajuista säteilyä, ja mikäli laitetta ei ole asennettu ja käytetty ohjeiden mukaisesti, se voi häiritä radioliikennettä. Ei kuitenkaan voida taata sitä, etteikö häiriöitä voisi ilmetä joissakin laiteasennuksissa. Jos tämä laite aiheuttaa radio- tai TV-vastaanottiin häiriöitä (jotka voidaan havaita kytkemällä laite päälle ja pois päältä), kokeile häiriöiden poistamista esimerkiksi seuraavilla toimenpiteillä:

- Suuntaa vastaanottimen antenni uudelleen tai siirrä sen paikkaa.
- Lisää laitteen ja vastaanottimen välistä etäisyyttä.
- Kytke laite ja vastaanotin eri virtapiireissä oleviin pistorasioihin.
- Kysy ohjeita jälleenmyyjältä tai kokeneelta radio- tai TV-asentajalta.

Muutokset

Tiedoksi käyttäjälle: Käyttäjän tälle laitteelle tekemät muutokset, joita Compaq Computer Corporation ei nimenomaisesti ole hyväksynyt, voivat vaikuttaa tätä laitetta koskeviin Compaqin sitoumuksiin.

Tämä laite on liittovaltion tietoliikennekomission (FCC) säädösten 15. osan mukainen. Sen toiminnan on täytettävä seuraavat kaksi ehtoa: 1) tämä laite ei saa aiheuttaa häiriöitä ja 2) tämän laitteen on siedettävä muualta tulleita häiriöitä, mukaan lukien laitteen toimintaan epädullisesti vaikuttavat häiriöt.

Tämä tuote tunnistetaan siinä olevasta tuote-, sarja- tai mallinumerosta.

Euroopan unionin ilmoitus (Vaatimustenmukaisuusvakuutus)

Laitteet, joissa on CE-merkintä, ovat Euroopan yhteisön komission määräämän sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan direktiivin (89/336/ETY) sekä pienjännitelaitedirektiivin (73/23/ETY) mukaisia. Jos tuote sisältää myös tietoliikennetoimintoja, se on direktiivin R&TTE (1999/5/EC) mukainen.

Näiden direktiivien vaatimustenmukaisuus viittaa seuraavien eurooppalaisten normien täyttämiseen (suluissa vastaavat kansainväliset standardit ja määräykset):

- EN 55022 (CISPR 22) – Sähkömagneettiset häiriöt
- EN55024 (IEC61000-4-2, 3, 4, 5, 6, 8, 11) – Sähkömagneettinen immuuteetti
- EN61000-3-2 (IEC61000-3-2) – Voimajohtojen harmoniset yliaallot
- EN61000-3-3 (IEC61000-3-3) – Voimajohtojen värinä
- EN 60950 (IEC 60950) – Tuoteturvallisuus

Tietoliikenne- verkon hyväksynnät

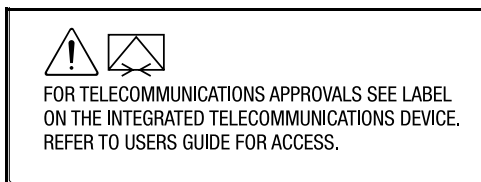
Tietoliikennelaitteiden hyväksynnät

Tämän tietoliikennelaitteen liittäminen puhelinverkkoon on hyväksytty niissä maissa, joiden hyväksyntämerkinnät ovat näkyvissä tietokoneen takana tai modeemissa olevassa tuotteen nimikyltissä.

Voit tarvittaessa asettaa tuotteen määriykset sijaintimaan mukaan laitteen mukana toimitettavalla ohjelmalla. Jos valitset muun kuin sijaintimaasi, modeemisi asetukset voidaan määrittää tavalla, joka on maan tietoliikennesäädösten vastainen. Modeemisi ei myöskään välttämättä toimi oikein, jos et valitse oikeaa maata. Jos valitessasi maata näyttöön tulee viesti, jossa ilmoitetaan, että kyseistä maata ei tueta, tämä tarkoittaa sitä, että tässä maassa kyseisen modeemin käyttö ei ole hyväksytty. Älä käytä tätä modeemia tällaisessa tapauksessa.

Laite on suunniteltu toimimaan kaikissa EU:n puhelinverkoissa. Laitteella voi kuitenkin olla yhteistoimintavaikeuksia joissakin EU:n yleisten puhelinverkkojen liitännöissä. Pulssivalintaa ei ole tarkoitettu käytettäväksi yleisissä valintaisissa puhelinverkoissa. Tätä toimintoa tuetaan vain vaihteiden ja muiden pulssivalintaa vaativien laitteiden vuoksi. Verkkoyhteensopivuus riippuu ohjelmiston kytkentäasetuksista, jotka määritetään automaattisesti maata valittaessa. Jos käyttäjällä on vaikeuksia verkkoasetusten kanssa, tämän tulisi ottaa yhteys laitetoimittajaan.

Kaksi seuraavaa kuvaketta ja niihin liittyvät tiedot kuuluvat pöytä- ja tornimallisiin tietokoneisiin. Niiden tarkoitus on opastaa tuotteen tietoliikennettä säätelevien hyväksymistietojen löytämisessä.

Tämä laite täyttää FCC-määräysten osan 68 säännökset. Kannettavien tietokoneiden pohjassa ja pöytäkoneiden modeemissa on tarra, joka sisältää muun muassa tämän laitteen liittovaltion tietoliikennekomission (FCC) rekisterinumeron ja REN-luvun. Pyydettyäessä nämä tiedot on ilmoitettava puhelinyhtiölle.

REN-luku

REN-luku on hyödyllinen määritettäessä, kuinka monta laitetta voidaan liittää puhelinlinjaan siten, että ne kaikki soivat, kun numeroon soitetaan. Useimmilla alueilla (muttei kaikilla) kaikkien yhteen linjaan kytkettyjen laitteiden REN-lukujen summa ei saa ylittää viittä (5). Puhelinlinjaan kytkettävien, REN-luvulla määräytyvien laitteiden suurimman lukumäärän selvittämisessä auttaa paikallinen puhelinyhtiö.

Tämän tuotteen modeemin REN-luku ei ylitä 1,0:aa.

Tämän laitteen mukana toimitetaan FCC-määräykset täyttävä 6-napainen modulaarinen pistotulppa. Tämä laite on tarkoitettu liitettäväksi puhelinverkkoon tai rakennuksen puhelinjohtoon

6-napaisella modulaarisella liittimellä, joka täyttää FCC-määräysten osan 68 vaatimukset.

Jos puhelinlaitteet aiheuttavat häiriöitä puhelinverkkoon, puhelinyhtiö voi katkaista yhteydet väliaikaisesti. Mahdollisuuksien mukaan yhtiö antaa asiasta ennakkoilmoituksen. Jos etukäteisilmoitus ei kuitenkaan ole mahdollinen, asiakkaalle ilmoitetaan mahdollisimman pian. Tällöin ilmoitetaan myös valitusmahdollisuudesta tietoliikennekomissiolle.

Puhelinyhtiö voi tehdä järjestelmiinsä, laitteisiinsa, toimintoihinsa tai menetelmiinsä sellaisia muutoksia, jotka voivat vaikuttaa laitteen asianmukaiseen toimintaan. Jos näin tapahtuu, asiasta annetaan ennakkoilmoitus, jotta käyttäjällä olisi mahdollisuus keskeyttömään puhelinpalveluun.

Jos tämän puhelinlaitteen käytössä ilmenee ongelmia, huolto- ja korjaustietoja on saatavilla paikallisesta puhelinyhtiöstä. Puhelinyhtiö voi pyytää sinua irrottamaan laitteen verkosta, kunnes ongelma on ratkaistu tai kunnes olet varma siitä, että laite toimii kunnolla.

Turvallisuus

Turvallisuus on tietokonetta käytettäessä tärkeää. Tämän osan ohjeita noudattamalla saat tietokoneen käyttäminen sujuu helposti.

Tärkeitä turvallisuusohjeita

Kun käytät tätä laitetta, ota perusturvallisuusnäkökohdat aina huomioon tulipalon, sähköiskujen ja henkilövahinkojen välttämiseksi. Ota huomioon seuraavat turvallisuusnäkökohdat:

1. Älä käytä tätä tuotetta veden läheisyydessä, esimerkiksi kylpyammeen, pesualtaiden ym. lähellä, kosteissa tiloissa tai uimaaltaiden lähellä.
2. Vältä laitteen käyttämistä ukkosmyrskyn aikana. Salamointi saattaa aiheuttaa sähköiskuvaaran.
3. Älä käytä laitetta kaasuvuodon ilmoittamiseen vuotopaikan läheisyydessä.
4. Irrota modeemikaapeli aina pistorasiasta, ennen kuin avaat laitteen kotelon tai kosketat eristämätöntä modeemikaapelia, liitintä tai laitteen sisäisiä osia.
5. Jos laitteen mukana ei toimiteta puhelinjohtoa, käytä ainoastaan nro 26 AWG -johtoa tai suurempaa tietoliikennejohtoa tulipalovaaran minimoimiseksi.

Pane nämä ohjeet talteen myöhempää käyttöä varten.

Varoitus

Tässä tietokoneessa voi olla litiumioni- tai nikkelimetallihybridiaakku. Akun väärästä käsittely voi aiheuttaa tulipalon ja kemiallisten palohaavojen riskin. Älä pura, murskaa, puhkaise tai oikosulje akun napoja, äläkä upota akkua veteen, hävitä sitä polttamalla tai altista yli 60 °C:n lämmölle.

Paristot

Saat lisätietoja tosiaikakellon pariston vaihtamisesta Compaqin valtuuttamalta jälleenmyyjältä tai huoltopalvelusta.

Varoitus: Paristoja tai akkuja ei saa hävittää tavanomaisten kotitalousjätteiden mukana. Hävitä tai kierrätä ne yleisen jätehuoltojärjestelmän avulla paikallisten määräysten mukaisesti tai palauta ne Compaqille, valtuutetulle Compaqin yhteistyökumppanille tai ostopaikkaan.

Varoitus

Tietokoneessa on paristokäyttöinen tosiaikakellopiiri. Jos paristoa ei vaihdeta tai käsitellä oikein, on olemassa räjähdysvaara ja henkilövahinkojen riski. Paristoa ei saa ladata, purkaa, poistaa, upottaa veteen tai hävittää polttamalla.

Varoitus

Tätä laitetta saavat korjata ainoastaan Compaqin kouluttamat valtuutetut asentajat. Vianetsintä- ja korjaustoimet sallivat ainoastaan alikokoonpano- ja moduulitason korjaukset. Yksittäisten piirilevyjen ja alikokoonpanojen monimutkaisuuden vuoksi käyttäjän ei tule yrittää korjata komponentteja eikä tehdä muutoksia painettuihin piirikortteihin. Luvaton korjausyritys voi vaarantaa turvallisuuden.

Energiayhteensopivuus

Viranomaisten ilmoitukset ovat tietokoneessa.

Energy Star -yhteensopivuus

Energy Star -logolla merkityt Compaq Internet PC -tuotteet noudattavat USA:n ympäristönsuojeluviraston (EPA) Energy Star 2.0 -tietokonenormeja. EPA:n Energy Star -logo ei merkitse EPA:n hyväksyntää. Energy Star -yhteistyökumppanina Compaq Computer Corporation on päättänyt, että Energy Star -logolla merkityt tuotteet täyttävät Energy Star -ohjeet tehonkäytöstä.

EPA:n Energy Star -tietokonenormeilla pyritään parantamaan energiankulutuksen hyötysuhdetta ja vähentämään ilman saastumista käyttämällä energiaa tehokkaammin hyödyntäviä laitteita kotitalouksissa, toimistoissa ja tehtaissa. Compaqin tuotteet ovat päässeet tähän tavoitteeseen vähentämällä sähkön kulutusta silloin, kun niitä ei käytetä. Tietokoneen virransäästötoimintojen käyttöä koskevat ohjeet ovat tietokoneen mukana toimitetun käyttöoppaan virransäästön hallintaa käsittelevässä jaksossa.

Tietokoneen virransäästön hallintatoimintoa tuetaan seuraavassa käyttöjärjestelmässä: Microsoft Windows -käyttöjärjestelmä.

Tietokoneen käyttäminen

Varoitus

Hyvin pieni osa väestöstä voi saada epilepsiakohtauksia katsoessaan tietyn tyyppisiä vilkkuvia valoja tai kuvioita, joita esiintyy yleisesti päivittäisessä elinympäristössä. Nämä henkilöt saattavat saada kohtauksia katsoessaan tietynlaisia televisiokuvia tai pelatessaan tiettyjä pelejä, mukaan lukien Internet PC:llä pelattavat pelit. Henkilöillä, joilla ei ole ollut aikaisempia kohtauksia, voi siitä huolimatta olla piilevä epilepsia. Ota yhteys lääkäriin, jos koet seuraavia oireita pelejä pelatessasi: näkökyvyn muuttuminen, lihasten nykiminen, muut tahdosta riippumattomat liikkeet, ympäristötietoisuuden kadottaminen, henkisesti sekava olotila tai kouristukset.

Sanasto

Tässä sanastossa on yleisesti käytettyjen termien määritelmiä, joiden tarkoitus on auttaa uusia käyttäjiä ymmärtämään tietoteknisiä käsitteitä.

1394-portti Uudenlainen liitin, jota käytetään erittäin nopeat tiedonsiirto-ominaisuudet omaavien oheislaitteiden, kuten videokameroiden, liittämiseen. 1394-standardi synkronoi ääni- ja videotiedostot siirtämällä dataa tarkoitettulla nopeudella — reaaliajassa. Katso: *oheislaitte*. Katso myös: *USB-portti*.

Acrobat Reader Adobe Systemsin kehittämä ohjelma, jonka voi ladata ilmaiseksi Adoben WWW-sivustosta osoitteesta (www.Adobe.com). Acrobat Reader -ohjelmalla voi lukea sähköisiä asiakirjoja juuri sen näköisinä (fontti, värit ja kuvat) kuin miksi niiden laatija on ne tarkoittanut. Sen jälkeen, kun asiakirja on muunnettu PDF-muotoon, sitä voi tarkastella samannäköisenä kaikilla tietokoneilla, joihin on asennettu Acrobat Reader riippumatta siitä, millä ohjelmalla asiakirja on laadittu. (Jos tavallisia sähköpostiliitteitä halutaan näyttää alkuperäisessä muodossaan, tietokoneessa on oltava saman ohjelman sama tai uudempi versio ja samat fontit kuin mitä laatija on käyttänyt.) Yritykset, ammattiorganisaatiot ja kerhot säästävät tulostus- ja postikuluja jakamalla tiedotteita työntekijöilleen ja jäsenilleen Internetin kautta. Acrobat Readerilla tiedotteen voi tulostaa alkuperäisessä muodossaan. Katso: *PDF*. Katso myös: *fontti*.

apuhjelma Pieni ohjelma, joka auttaa tietokonetta hallitsemaan järjestelmäresursseja ja näin saavuttamaan parhaan mahdollisen suorituskyvyn. Esimerkkejä tällaisista apuohjelmista ovat virustentorjunta-, vianmääritys-, tiedostojen varmuuskopiointi- ja fontinhallinta-apuohjelmat.

asema Laite, joka lukee tallennusvälinettä ja joskus myös kirjoittaa sille. Esimerkkejä tällaisista laitteista ovat CD-ROM-, CD-R-, CD-RW-, DVD-ROM-, Zip-, levyke- ja kiintolevyasemat.

avattava valikko Vaihtoehtoluettelo, joka avautuu, kun valikkorivin valikkoa tai valintaikkunan alanuolta napsautetaan hiirellä.

bitti Pienin mahdollinen sähköisen tiedon yksikkö — yksi numero (joko 1 tai 0). Katso: *tavu*.

bittikartta Määrittää tietyn alueen näytöstä sekä jokaisen kuvapisteen värin kyseisellä näytön alueella. GIF ja JPEG ovat esimerkkejä bittikarttoja sisältävistä graafisista kuvatiedostotyypeistä.

C

CD Extra, CD Plus tai Enhanced CD Monistunto-CD-levyjä, joiden ensimmäisessä istunnossa on tietty määrä ääniraitoja ja toisessa istunnossa yksi CD-ROM XA -dataraita. Muut ominaispiirteet on määritetty Blue Book -standardissa. Vaihtoehto, jossa yhdelle CD-levylle on yhdistetty tavallista, tavallisessa äänisoittimessa soitettavaa CD-DA-ääntä ja tietokonesovellus.

CD-levy (compact disc) CD-soittimessa (digitaaliset musiikkitalenteet) tai CD-ROM-asemassa (tietotekninen data, kuten ohjelmat) käytetty tallennusväline. Molemmat CD-tyypit ovat vain luku -tietovälineitä; kun tiedot on nauhoitettu tai tallennettu, levyjä voi vain toistaa tai lukea.

CD-levykotelo Saranoitu muovikotelo CD-levyjen säilyttämiseen.

CD-levyketelon kansi CD-levyn sisällön ilmaiseva paperinpala, joka voidaan panna CD-levyketelon sisään.

CD-R-levy (kirjoitettava CD) CD-R-asemassa käytettävä tallennusväline sellaisten tietojen kirjoittamiseen tai nauhoittamiseen, joita ei voi poistaa.

CD-ROM (vai luku -CD-tallennusväline) CD-ROM-asemassa käytetty tallennusväline. Data on vain luku -muotoista; sitä ei voi poistaa eikä sen päälle voi kirjoittaa. Levyssä on kolme kerrosta. Peruskerros on kirkas muovilevy, johon on painettu mekaanisesti pienen pieniä syvennyksiä tai uurteita, joihin digitaalinen data kirjoitetaan.

CD-ROM-asema Asema, joka lukee CD-ROM-levyä (tai CD-äänilevyä) kohdistamalla lasersäteen kirkkaaseen muovilevyyn ja tulkitsemalla, miten laservalo heijastuu kiiltävästä alumiinipinnasta. CD-ROM-asema on vain luku -asema; sillä ei voi kirjoittaa levyille.

CD-RW-asema Asema, jossa on kolme laservirtalähdettä ja joka pystyy kirjoittamaan CD-RW-levylle sekä poistamaan tai lukemaan sen tietoja. Suuritehoisin laser-säde sulattaa kiteisen tallennuspinnan. CD-RW-asema lukee CD-ROM-, CD-R- ja CD-RW-levyjä. Sillä voi kirjoittaa sekä CD-R- että CD-RW-levyille.

CD-RW-levy (uudelleenkirjoitettava CD-levy) CD-RW-asemassa käytettävä tietoväline sellaisten tietojen tallentamiseen, joiden päälle voidaan kirjoittaa tuhansia kertoja.

Ctrl+Alt+Delete Lukkiutunut ohjelma (joka ei vastaa) suljetaan pitämällä **Ctrl-** ja **Alt-**näppäimiä painettuina, painamalla sitten **Delete**-näppäintä ja vapauttamalla lopuksi kaikki kolme näppäintä. (Tallentamattomat tiedot menetetään.) Sammuta lukkiutunut järjestelmä painamalla **Ctrl+Alt+Delete**-näppäinyhdistelmää uudelleen. Tallentamattomat tiedot poistuvat koneen muistista. Kun tietokone käynnistyy uudelleen, näytölle tulee virheilmoitus siitä, että Windowsia ei ole suljettu oikein. Sen jälkeen kone tarkastaa, onko kiintolevyllä virheitä. Sulje kaikki avoinna olevat ohjelmat ennen uuden ohjelman asentamista. Sulje sen jälkeen kaikki taustalla toimivat ohjelmat — paitsi Resurssienhallintaa ja Systray-ohjelmaa — yksi kerrallaan painamalla **Ctrl+Alt+Delete**-näppäinyhdistelmää. Näitä kahta ohjelmaa tarvitaan asennuksen aikana. Jos suljet vahingossa Resurssienhallinnan tai Systrayn, sammuta tietokone. Käynnistä tietokone uudelleen ja sulje taas ohjelmat. Pane asennuslevy (tai -levyke) asemaan ja noudata valmistajan ohjeita. Kaikkien, mukaan lukien taustalla toimivien, ohjelmien sulkemisella varmistetaan asennuksen onnistuminen ilman tiedostoristiriitoja.

D

data Tietokoneella käsiteltävää tietoa.

disc imageYksi suuri tiedosto, joka edustaa tarkasti koko data- ja ohjelmajoukkoa siinä muodossa kuin missä se on CD-levyllä, sekä sisällön että loogisen muodon suhteen. Tämä voi olla ISO 9660 -kuva tai jokin yksinoikeudellinen muoto, kuten Easy CD Creatorin käyttämä .cif-muoto.

disc-at-onceCD-levyjen kirjoittamistapa, jossa yksi tai useampi raita kirjoitetaan samalla kertaa ja CD-levy suljetaan sulkematta kirjoittavaa laseria. Kaikki kirjoittavat CD-asetat eivät tue disc-at-once-toimintoa.

DSL-modeemiModeemi, joka muodostaa Internet-yhteyden digitaalista liittymäpalvelua käyttäen olemassa olevan kuparisen puhelinlinjan kautta.

DVD-ROM-asemaDVD-levyjä lukeva asema. Taaksepäin yhteensopiva CD-tekniikan kanssa. Lukee myös vanhoja CD-äänilevyjä sekä CD-ROM-, CD-R- ja CD-RW-levyjä.

DVD-ROM-levy (vai luku -DVD-tallennusväline)CD-levyn kokoinen levy, joilla voi olla täyspitkiä elokuvia, musiikkivideoita ja kolmiulotteisia kuvia sisältäviä multimediatietokonepelejä. Saatavissa on sekä yksi- että kaksipuolisia levyjä.

E

Explorer Katso: *Microsoft Internet Explorer* ja *Resurssienhallinta*.

F

faksimodeemi Modeemi, jonka välityksellä fakseja voi lähettää ja vastaanottaa tietokoneella. Faksimodeemilla voi lähettää asiakirjoja faksilaitteisiin ja muihin tietokoneisiin, joissa on faksimodeemi. Sillä voi lähettää faksin useaan paikkaan samalla kertaa.

floppy diskLevykkeestä joskus käytetty termi. Katso: *levyke*.

fonttiTietylle kirjasimelle määritetty, täydellinen kirjaimien, numeroiden, välimerkkien ja symbolien joukko. Tekstinkäsittelyohjelmaa käytettäessä asiakirjan ulkoasua voidaan muokata valitsemalla suuresta fonttimäärästä.

G

GIF Internetissä näytettävien kuvien tiedostomuoto. Nämä kuvat tunnistaa helposti .gif-tiedostotarkentimesta. GIF-tiedoston voi tallentaa WWW-sivustosta tietokoneen kiintolevyille. Osoita kuvaa hiirellä ja kaksoisnapsauta. Näyttöön tulee pikavalikko. Valitse **Tallenna kuva nimellä...** Näyttöön tulee **Tallenna nimellä** -valintaikkuna. Valitse kansio, nimeä tiedosto ja napsauta **Tallenna**-painiketta. Katso: *tiedoston tarkennin*. Katso myös: *JPEG*.

graafinen käyttöliittymäKuvien välityksellä tapahtuva käyttäjän ja tietokoneen välinen kommunikointi. Osoitinlaitteella, kuten hiirellä, kuvaketta napsauttamalla käyttäjä kertoo tietokoneelle, mitä hän haluaa tehdä. Katso: *kuvake*. Katso myös: *käyttöliittymä*.

grafiikkaKuvat, muun muassa piirustukset, ympyrä- ja pylväsdiagrammit, tiekartat, arkkitehtoniset piirustukset ja konepiirustukset, muoti- ja piirustukset, sävellysten partituurit, sarjakuvat, animoidut kuvat ja valokuvat. Nämä kuvat näkyvät näytöllä grafiikkakortin avulla. Katso: *SVG*.

H

hakemisto Katso: *kansio*.

hakukone Internetistä käynnistettävä ohjelma, jolla voi etsiä tietoa suurista tietokannoista hakusanoja tai -lauseita käyttämällä. Katso: *tietokanta*.

hiiren osoitin Näytöllä näkyvä nuoli, joka liikkuu hiiren liikkeiden mukaisesti.

hiiri Laite, jota pöydällä (tai hiirimatolla) liikuteltaessa näytöllä näkyvä osoitin tai kohdistin liikkuu. Kohde valitaan napsauttamalla, ohjelma käynnistetään kaksoisnapsauttamalla ja pikavalikko tuodaan näyttöön hiiren oikealla painikkeella napsauttamalla. Katso: *hiiren osoitin* ja *kohdistin*. Katso myös: *napsautus*, *kaksoisnapsautus* ja *oikealla painikkeella napsautus*.

HTML-kieli Internetissä selaimella näytettäväksi suunniteltujen asiakirjojen vakiokieli. Asiakirjoihin upotetut ohjausmerkit merkitsevät muiden sähköisten tiedostojen sijainteja. WWW-sivulta toiselle voidaan siirtyä hyperlinkkejä napsauttamalla. Selaimelle muotoillut asiakirjat tunnistaa .htm- tai .html-tiedostotunnisteesta. Katso: *hyperlinkki*. Katso myös: *tiedoston tarkennin*.

http:// (hypertext transfer protocol) Tämä protokolla ohjaa selaimen pyydettyyn WWW-sivustoon ja siirtää sivuston käyttämällesi tietokoneelle. Pyyntö viestitään tietokoneelle näppäimistöllä tai hiirellä. WWW-sivuston osoite (URL) kirjoitetaan selaimen osoitekenttään tai WWW-sivulla olevaa hyperlinkkiä napsautetaan hiirellä. Tietokone lähettää pyynnön WWW-palvelimelle käyttäen hypertehtekstin siirtoprotokollaa. WWW-palvelin lähettää pyynnön muille Internetiin yhteydessä oleviin palvelimiin ja tietokoneisiin. Kaikkialla maailmassa palvelimet ja tietokoneet tunnistavat saman protokollan. Niiden yhteinen kieli mahdollistaa World Wide Webin toiminnan. Katso: *URL*, *selain*, *hyperlinkki* ja *palvelin*.

hyperlinkki Upotettu linkki toiseen asiakirjaan tai WWW-sivustoon. Kun hiiren osoitin asetetaan hyperlinkin (värillisen tekstin tai kuvan) päälle, se muuttuu pieneksi kädeksi . Kun hyperlinkkiä napsautetaan, selain näyttää uuden asiakirjan tai WWW-sivuston. Katso: *HTML-kieli*.

I

ikkuna Kehystetty alue, joka näkyy Windows-työpöydällä sen jälkeen, kun kohde on valittu tai ohjelma käynnistetty.

Internet Maailmanlaajuinen tietokoneverkkojen yhdistelmä. Verkot ovat yhteydessä toisiinsa siten, että käyttäjät voivat jakaa sähköisiä tietoja.

Internet Explorer Katso: *Microsoft Internet Explorer*.

Internet-näppäimistö Näppäimistö, joka muistuttaa kirjoituskoneen näppäimistöä, mutta johon on ohjelmoitu erikoispainikkeet Internet-yhteyden muodostamiseksi.

ISP (Internet-palveluntarjoaja) Internet-yhteyspalveluja tarjoava yritys. Palvelun käyttämiseen tarvitaan ISP-ohjelma, käyttäjänimi, salasana sekä yhteyspuhelinnumero(t).

J

johdanto Nauhoitettavan istunnon jokaisen istunnon alussa oleva alue, joka jätetään tyhjäksi sisällysluetteloa varten. Johdanto kirjoitetaan, kun istunto lopetetaan. Se vie tilaa CD-levyltä 4500 sektoria ja aikaa noin yhden minuutin. Johdanto sisältää myös CD-levyn seuraavan kirjoitettavan osoitteen, jonka mukaan seuraavia istuntoja voidaan lisätä, jos CD-levyä ei ole suljettu.

JPEG Internetissä näytettävien kuvien, erityisesti valokuvien, tiedostomuoto. Nämä kuvat tunnistaa helposti *.jpg*-tiedostotarkentimesta. JPEG-tiedostoja, joihin tallentuu enemmän tietoa yhtä kuvapistettä kohden kuin GIF-tiedostoihin, käytetään monimutkaisiin ja tarkkoihin kuviin. Katso: *GIF*.

julkisohjelma Ohjelma, jota voi kokeilla ennen ostamista. Kokeiluajan päätyttyä, yleensä 30 päivän kuluttua, ohjelma purkaa itse asennuksensa, ellet maksa sitä. Julkisohjelman voi ladata Internetistä. Katso: *ohjelma*.

järjestelmätiedosto Resurssitiedosto, joka sisältää käyttöjärjestelmän tarvitsemia resursseja, kuten fontteja, kuvakkeita ja oletusvalintaikkunoita.

K

kaapelimodeemi Modeemi, jolla voi muodostaa Internet-yhteyden kaapelipalvelun avulla. Koska kaapelimodeemi on jatkuvassa yhteydessä Internetiin, se mahdollistaa nopean ja suurikapasiteettisen tiedonsiirron.

kaksoisnapsautus Kohteen avaaminen painamalla ja nopeasti vapauttamalla hiiren vasen painike kaksi kertaa nopeasti peräkkäin.

kansio Kansiota edustaa keltaisen pahvikansion näköinen kuvake. Tietokonekansio sisältää muita kansioita (alikansioita) ja tiedostoja. Sekä MS-DOS-käyttöjärjestelmässä että Microsoft Windowsin aiemmissa versioissa kansioista (ja alikansioista) käytettiin termiä hakemisto (ja alihakemisto).

keskusmuisti Tietokoneen sisällä olevat RAM-muistisirut. Kaikki käynnistettävät ohjelmat ja avattavat tiedostot on kopioitava tallennuslevyltä tai -levykkeeltä tietokoneen keskusmuistiin. Tietokoneessa olevan keskusmuistin koko määrittää, kuinka monta ohjelmaa voi olla käynnissä ja kuinka paljon tietoa tietokone voi käsitellä samanaikaisesti. Muistin koko mitataan megatavuissa (miljoona

tavua tai merkkiä). Useimmissa mikrotietokoneissa on vähintään 32 megatavun keskusmuisti — Windows-ohjelmille suositeltava vähimmäiskoko. Tietokoneeseen voidaan asentaa lisämuisti (katso tämän oppaan kohta Laitteistopäivitykset). Katso: *RAM*. Katso myös: *tavu*.

keskustelu (chat) Internet-toiminto, jossa voi vaihtaa kirjoitettuja viestejä toisen henkilön (tai ryhmän) kanssa reaaliajassa. Kirjoitettu viesti näkyy heti toisen käyttäjän tietokoneella.

kiintolevy Tietokoneen sisäinen väline järjestelmätiedostojen, ohjelmien, apuohjelmien ja datatiedostojen tallentamiseen. Kiintolevy koostuu litteistä, pyöreistä levyistä. Jokaisen levyn molemmilla puolilla on lukupää, joka kelluu ohuen, nopeasti pyörivän levyn pinnan päällä olevan ilmatyynyn päällä. Tämä lukupää lukee sähköisesti tallennettuja tietoja levyltä tai kirjoittaa niitä sille. Jos tietokone putoaa lattialle, lukupää saattaa pudota levyn päälle ja aiheuttaa kiintolevyn toimintahäiriön.

kiintolevyasema Asema, joka lukee kiintolevyä ja kirjoittaa sille. Jos koneessa on suuri kiintolevy, se voi olla jaettu useaan osioon. Kutakin osiota edustaa eri kuvake ja aseman kirjain, alkaen kirjaimesta C. Osio C: sisältää tietokoneen käynnistyksessä käyttämät tiedostot. Muissa osioissa ei ole esiasennettuja tiedostoja.

kirjautuminen Käyttäjänimen ja salasanan kirjoittaminen yhteyden muodostamiseksi tietokoneverkkoon tai Internetiin. Katso: *verkko*.

kohdistin Näytöllä vilkkuva pystyviiva, joka ilmaisee, mihin seuraavaksi kirjoitettava teksti tulee.

komponentti Tietokoneen sisälle asennettu laite. Esimerkkejä näistä ovat CD-ROM-, CD-R-, CD-RW-, DVD-ROM-, Zip-, levyke- ja kiintolevyasemat, muistisirut, modeemi sekä grafiikka- ja äänikortit. Katso: *oheislaitte*.

kuvake Pieni kuva, joka esittää valikkokomentoa, tiedostoa, ohjelmaa, työkalua tai oheislaitetta.

kuvanlukija Laite, joka luo digitaalisia kuvia tulostetuista asiakirjoista ja valokuvista. Optinen merkintunnistus (OCR) ja kuvankäsittelyohjelmat mahdollistavat kuvien tallentamisen tietokoneelle ja niiden muokkaamisen sillä.

kytke ja käytä -toiminto Windows 95 -käyttöjärjestelmän myötä esitelty ominaisuus, joka yksinkertaistaa joidenkin oheislaitteiden käyttämistä. Kun laite on asennettu (valmistajan ohjeiden mukaisesti), se voidaan kytkeä tietokoneeseen tietokoneen ollessa käynnissä. Käyttöjärjestelmä tunnistaa automaattisesti uuden laitteen. (Jos laite ei ole kytke ja käytä -laite, tietokone on ensin sammutettava.) Katso: *oheislaitte*.

käynnistää Virran kytkeminen tietokoneeseen tai sen käynnistäminen uudelleen. Käynnistysprosessin aikana tietokoneen toiminnalle välttämättömät tiedot latautuvat tietokoneen muistiin. Katso: *keskusmuisti*.

käyttöliittymä Kahden yksikön välinen viestintäväline. Käyttäjän ja tietokoneen välinen käyttöliittymä on käyttöjärjestelmä (OS). Kahden tietokoneen välinen käyttöliittymä on protokolla. Internetiin liitetyt tietokoneet käyttävät hypertekstin siirtoprotokollaa (<http://>). Katso: *OS* ja *http://*.

L

laitteisto Tietokoneen konkreettiset osat — osat, joita voi fyysisesti koskettaa. Katso: *ohjelma*.

lataaminen (imuroiminen) Tiedostojen vastaanottaminen toisesta Internetissä olevasta tietokoneesta.

lataaminen (puhuroiminen) Tietojen lähettäminen toiseen, Internetissä olevaan tietokoneeseen.

lennossa Lennossa kirjoittaminen tarkoittaa suoraan lähdetiedoista CD-levylle kirjoittamista tekemättä ensin disc image -kirjoitusta.

levy Suorituskykyinen tallennusväline, kuten tietokoneen sisällä oleva kiintolevy sekä Zip- tai Jaz-asemassa käytetty siirrettävä asema.

levyke Pienen suorituskyvyn omaava, siirrettävä tallennusväline, joka on valmistettu kovaan muovikuoreen pakatusta joustavasta muovikalvosta. Koska muovikalvo on joustava, 3,5-tuumaista levykettä kutsutaan joskus nimellä floppy disk. Katso: *floppy disk*.

levykeasema Asema, joka lukee levykettä ja kirjoittaa sille.

linkki Katso: *hyperlinkki*.

loppumerkintä Istunnon lopussa oleva alue, joka ilmaisee datan loppukohdan. CD-levyn ensimmäisen loppumerkinnän pituus on 6750 sektoria. Sen jälkeisten loppumerkintöjen pituus on 2250 sektoria tai noin 30 sekuntia.

M

Microsoft Internet Explorer Microsoft Corporationin kehittämä WWW-selain. Katso: *selain*.

Microsoft Windows Maailman suosituin tietokoneiden käyttöjärjestelmä. Järjestelmälle on ominaista ikkunoiden ja kuvakkeiden käyttäminen. Jokaisella käynnissä olevalla ohjelmalla ja avoimella tiedostolla on oma ikkunansa. Komentojen opettelemisen sijasta tietokoneelle annetaan käskyjä kuvakkeita napsauttamalla. **Pienennä**-painikkeen napsauttaminen kutistaa ikkunan tehtäväpalkissa olevaksi painikkeeksi. Painikkeen napsauttaminen tuo ohjelmaikkunan taas näkyviin. Useita

ikkunoita voi olla auki samanaikaisesti ja ikkunasta toiseen voi siirtyä **Alt+Tab**-näppäinyhdistelmällä (pidä **Alt**-näppäintä painettuna, paina **Tab**-näppäintä (sarkainnäppäintä) ja vapauta sitten molemmat näppäimet). Näyttöön tulee paletti, jossa näkyy kaikkien käynnissä olevien ohjelmien kuvakkeet. Napsauta haluamasi ohjelman kuvaketta.

mikroprosessori Tietokoneen sisällä oleva piisiru, joka käsittelee erilaisista syöttölaitteista (kuten näppäimistöltä ja hiirestä) tulevat ohjeet ja tiedot ja välittää tulostuslaitteisiin (kuten näyttöön, kuittimiin ja tulostimeen).

modeemi Tietokoneen laite, jonka avulla tietoja voidaan siirtää tavallisen puhelinlinjan kautta toiseen tietokoneeseen.

moni-istunto Tietojen lisääminen CD-levylle useamman kuin yhden nauhoitusistunnon aikana. Jos tiedot linkitetään istuntojen välillä, kaikkia CD-moni-istuntolevyn tietoja voidaan tarkastella osana samaa, loogista rakennetta. Moni-istunto viittaa eri käsitteeseen kuin paketin kirjoittaminen.

MP3 MPEG-äänitason 3 -äänitiedostojen tiedostotarkennin. Tiedostomuodon tunnistaa helposti *.mp3*-tiedostotarkentimesta. Tämä tiedostomuoto pakkaa CD-steroomusiikkilevyn äänidatan kahdenteentoista osaan sen alkuperäisestä koosta huonontamatta äänenlaatua. MP3-tiedostot ovat pieniä ja niiden siirtäminen Internetin kautta on helppoa. Voit ladata tietokoneellesi MP3-muotoisia, yksittäisiä lauluja tai kokonaisia CD-levyjä. Katso: *tiedoston tarkennin*.

MPEG Motion Picture Experts Group on standardoimisjärjestö, joka vastaa elävän videokuvan pakkaamisen MPEG1- ja MPEG2-standardista.

multimedia Kaksi tietovälinemuotoa (tai useampia), kuten teksti, grafiikka, animaatio, ääni tai video, yhdessä käytettyinä.

musiikkiohjelma Musiikin säveltämiseen ja editoimiseen tarkoitettu ohjelma. Kun soitat sävelmän tietokoneeseen liitettyllä syntetisaattorilla, musiikkiohjelma muuntaa sen kirjoitetuksi partituuriksi. Musiikkiohjelma luo MIDI-tiedostoja.

N

napsautus (hiiren vasemmalla painikkeella) Kohteen valitseminen painamalla hiiren vasenta painiketta ja vapauttamalla sen nopeasti.

napsautus hiiren oikealla painikkeella Valikon tuominen esiin painamalla hiiren oikeaa painiketta ja vapauttamalla sen sitten. Katso: *ponnahdusvalikko*.

navigoiminen WWW-sivustossa tai online-asiakirjassa liikkuminen hyperlinkkejä napsauttamalla. Katso: *hyperlinkki*.

Netscape Navigator Netscape Communications Corporationin kehittämä WWW-selain. Katso: *selain*.

NIC-verkkokortti Tietokoneen piirikortti tai kortti, joka on asennettu tietokoneeseen siten, että se voidaan liittää verkkoon. Lähiverkkojen (LAN) mikrotietokoneissa ja työasemissa on yleensä erityisesti LAN-lähetystekniikkaa, kuten Ethernet- tai Token Ring -tekniikkaa, silmällä pitäen suunniteltu verkkokortti.

näytönsäästäjä Liikkuva kuva tai kuvio, joka tulee näyttöön, kun tietokonetta ei ole käytetty tiettyyn aikaan. Suunniteltu alun perin näytön suojaamiseen. Nykyään näytönsäästäjän merkitys on lähinnä viihteellinen.

oheislaite Tietokoneeseen liitetty ulkoinen laite. Esimerkkejä oheislaitteista ovat näyttö, näppäimistö, hiiri, sauvaohjain, kuvanlukija, kirjoitin ja digitaalinen kamera. Katso: *komponentti*.

ohjain Ohjelma, jonka avulla käyttöjärjestelmä (OS) tunnistaa ja käyttää siihen asennettuja tai tietokoneeseen liitettyjä laitteita, kuten tulostinta. Kaikilla siirrettäviä tietovälineitä käyttävillä asemilla ja kaikilla oheislaitteilla on ohjaimet. Päivitettyjä ohjaimia voi ladata valmistajan WWW-sivustosta. Katso: *asema* ja *oheislaite*. Katso myös: *OS*.

ohjattu toiminto Ohjelman osa, joka opastaa käyttäjän monimutkaisessa prosessissa, kuten Internet-palvelun tilaamisessa tai WWW-sivuston palvelimelle viemisessä. Useimmilla CD-ROM-levyllä on ohjatut toiminnot, jotka opastavat asennusprosessissa.

ohjelma Näkymättömällä koodilla kirjoitettu joukko ohjeita, joka kertoo tietokoneelle suoritettavan tehtävän. Jotkut ohjelmat on tehty ROM-siruiksi, joita ei voi muuttaa; ne ovat oleellisia suorittimen käyttämisen kannalta. Näitä ohjelmia kutsutaan mikro-ohjelmistoiksi. Useimmat ohjelmat asennetaan siirrettäviltä tallennusvälineiltä. Termiä ohjelma käytetään yleisesti tietyn tyyppisistä sovelluksista: sovelluksista, jotka luovat datatiedostoja. Katso: *laitteisto* ja *ohjelmisto*.

ohjelma Tavalliselta tai Zip-levykkeeltä, CD-levyltä tai Internetistä tietokoneelle asennettava ohjelma. Ohjelma voidaan päivittää tai poistaa tietokoneelta. Se voi sisältää käyttöjärjestelmän (OS) järjestelmätiedostoja, datatiedostojen luomiseen tarkoitetun sovelluksen, tietokoneen tehokkuutta parantavan apuohjelman tai viihdyttävän pelin. Katso: *OS*, *datatiedosto* ja *apuohjelma*.

oletus Ohjelman automaattisesti valitsema asetus silloin, kun käyttäjä ei itse tee valintaa. Esimerkiksi asiakirjaa tulostettaessa Tulosta-valintaikkunassa kysytään tulostettavat sivut (oletus on kaikki) sekä tulostettavien kopioiden määrä (oletus on 1). Asetuksia voi muuttaa, myös oletusasetuksia.

oma linja Puhelinlinja, joka on aina (tietokoneen sisällä olevan) modeemin käytössä. Jatkuva Internet-yhteys. Puheluliikenteeseen käytetään erillistä linjaa. Katso: *modeemi*.

online Toisen tietokoneen kanssa viestiminen modeemin tai verkon välityksellä. Olet online-tilassa, kun kirjaudut verkkoon ja muodostat yhteyden. Olet offline-tilassa, kun yhteys katkeaa tai katkaistaan. Katso: *modeemi* ja *verkko*.

online-ohje Ohjelman käytön aikana näyttöön tuotava käyttöopas. Ohje voidaan avata ikkunan yläosassa olevasta Ohje-valikosta. Windows-käyttöjärjestelmän Ohje voidaan avata tehtäväpalkin Käynnistä-painikkeesta.

OS (käyttöjärjestelmä) Käyttöliittymä, jonka kautta käyttäjä ja tietokone "keskustelevat". Microsoft Windowsissa, suosituimmassa käyttöjärjestelmässä, käyttäjä antaa komennot kuvakkeiden, valikkojen ja valintaikkunoiden kautta. Käyttöjärjestelmän pyyntöihin vastataan hiirellä ja näppäimistöllä. Katso: *Microsoft Windows*. Katso myös: *käyttöliittymä*.

P

pakattu tiedosto Tiedosto, joka on puristettu pienempään kokoon pakkausohjelmalla, esimerkiksi WinZipillä, jonka kehittäjä on Niko Mak Computing. Arkisto (toisiinsa liittyvien tiedostojen ryhmä, joka on pakattu yhteen) voidaan lähettää sähköpostiliitteenä paljon nopeammin kuin yksittäiset tiedostot. Arkisto vie vähemmän tallennustilaa levyltä. Sen tunnistaa helposti *.zip*-tiedostotarkentimesta. Arkistossa on itsensä purkava ohjelma, jonka tiedostotarkennin on *.exe* (executable). Kun kaksoisnapsautat *.exe*-tiedostoa, ohjattu toiminto opastaa tiedostojen purkamisessa. Katso: *tiedoston tarkennin ja ohjattu toiminto*.

paketin kirjoittaminen Metodi, jolla CD-levylle kirjoitetaan tietoja pienissä erissä. Pakettien pituus voi olla kiinteä tai muuttuva. Adaptecin DirectCD-ohjelma tukee pakettien kirjoittamista. Vertaa: *track-at-once* ja *disc-at-once*.

palvelin Tietokone, jossa on suuri kiintolevy, joka palvelee (antaa tietoja) muille verkon kautta siihen liitetyille tietokoneille. Lähiverkossa palvelimeen saattaa olla liitettyinä useita, samassa huoneessa olevia tietokoneita tai monikerroksisen toimistotalon kaikki tietokoneet. Kaikkien tiedostot ovat tallennettuina palvelimelle. Internet on maailman suurin tietokoneverkko. Se on palvelinten verkko. Kun lähetät tai vastaanotat sähköpostia, se kulkee useiden palvelimien kautta, joihin sekä lähettäjän että vastaanottajan tietokoneet ovat yhteydessä modeemin kautta. Kun kirjoitat WWW-sivuston osoitteen selaimen osoitekenttään, Internet-protokolla käskää WWW-palvelinta etsimään pyydetyn sivuston, siirtämään tiedostot tietokoneellesi ja näyttämään ne näytölläsi.

PDF (portable document format)

Tiedostomuoto, jossa kaikki tulostetun asiakirjan elementit ovat sähköisen kuvan muodossa. Tätä kuvaa voi tarkastella ja selata tai sen voi tulostaa tai välittää jollekulle toiselle. PDF-tiedostot on luotu Adobe Acrobat- tai Acrobat Capture -ohjelmalla tai samankaltaisilla tuotteilla. Näiden tiedostojen tarkastelemiseen ja käyttämiseen tarvitaan ilmainen Acrobat Reader -ohjelma, jonka lataaminen Internetistä on helppoa. Kun olet ladannut Readerin, se käynnistyy automaattisesti aina, kun haluat tarkastella PDF-tiedostoa.

peliportti Tietokoneen takaosassa sijaitseva portti, johon voidaan liittää risti- tai sauvaohjain tai ohjauspyörä. Katso: *sauvaohjain*.

photo CD CD-ROM XA- ja Orange Book Hybrid Disc -määrittysten mukainen CD-muoto, jota käytetään valokuvamaisten kuvien näyttämiseen ja tulostamiseen.

pienentäminen Käynnissä olevan ohjelman ikkunan kutistaminen Windows-työpöydällä olevaksi kuvakkeeksi napsauttamalla **Pienennä** -painiketta. Tämä on ikkunan oikeassa yläkulmassa oleva painike, jossa on miinusmerkki. Ikkunan saa uudelleen näyttöön napsauttamalla tehtäväpalkissa olevaa painiketta. Katso: *Microsoft Windows*. Katso myös: *suurentaminen*.

pikakuvake Windows-työpöydällä oleva kuvake, jota kaksoisnapsauttamalla voi käynnistää ohjelman. Jos pikakuvaketta ei ole, ohjelma käynnistetään napsauttamalla ensin Windows-tehtäväpalkin **Käynnistä**-painiketta. Tietokoneelle asennettujen ohjelmien valikko tuodaan näkyviin valitsemalla **Ohjelmat**, minkä jälkeen napsautetaan käynnistettävää ohjelmaa. Suosikkiohjelmiin voidaan luoda pikakuvakkeet. Katso: *kuvake ja kaksoisnapsautus*.

pikanäppäinvalikko Valikko, joka tulee näyttöön, kun Windows-työpöydällä tai -tehtäväpalkissa olevaa kuvaketta, työpöydän tyhjää aluetta tai Resurssienhallinnassa asiakirjan tai tiedoston valintaa napsautetaan hiiren oikealla painikkeella. Ponnahdusvalikon vaihtoehdot ovat useimmin käytetyt komennot, jotka liittyvät kohteeseen, jota napsautit. Katso: *napsautus hiiren oikealla painikkeella*.

polku Tiedon sarja, joka ohjaa käyttäjärjestelmän tiettyyn tiedostoon. Esimerkki: C:\Windows\Pilvet.bmp on polku Pilvet-nimiseen bittikarttatiedostoon. Se sijaitsee Windows-nimisessä kansiossa, joka puolestaan sijaitsee C-asemassa.

ponnahdusvalikko Valintaluettelo, joka tulee näyttöön, kun työpöydällä tai tehtäväpalkissa olevaa kuvaketta, työpöydän tyhjää aluetta tai Resurssienhallinnassa asiakirjan tai tiedoston valintaa napsautetaan hiiren oikealla painikkeella. Katso: *napsautus hiiren oikealla painikkeella*.

postituslista Sähköinen postituspalvelu, jonka avulla tilaajat voivat lähettää viestin yksittäiseen osoitteeseen, jossa se kopioidaan ja välitetään kaikille postituslistassa mainituille henkilöille.

product key Ainutlaatuinen kirjain- ja numerosarja, joka annetaan jokaiselle ostetulle ohjelmatuotepaketille. Asennusohjelma pyytää kirjoittamaan product key -numeron ohjelman asennuksen yhteydessä. Kun rekisteröit tuotteen, lähetät product key -numeron valmistajalle, joka tallentaa sen asiakastietokantaansa. Rekisteröiminen aktivoi tuotteen takuun. Kun soitat tekniseen tukeen, sinulta kysytään product key -numeroa. Asiakastuen teknikko vertaa sitä tietokantaan ja tarkastaa, oletko oikeutettu tukeen. Kun pidät kirjaa kaikista product key -numeroistasi, suojaat investointiasi. Ne ovat verrattavissa laitteiden sarjanumeroihin. Katso: *ohjelma*. Katso myös: *laitteisto*.

puskuri Väliaikainen tallennusalue muistissa. Toimii säilytysalueena, johon voidaan koota tietoja eri tiedonsiirtonopeuksilla ja josta ne voidaan sitten lähettää tasaisena virtana laitteeseen, joka käsittelee tiedot lopullista tallennusta varten. Kirjoittavien CD-asemien puskuri auttaa ehkäisemään puskurin alituksia.

puskurin alitus Tietokoneen kykenemättömyys pitää yllä CD-tallennukseen vaadittua tasaista datavirtaa. CD-tallennusvälineessä on sisäinen puskuri, joka suojaa keskeytyksiltä ja hidastuksilta. Jos keskeytys on kuitenkin niin pitkä, että puskuri tyhjenee kokonaan, tapahtuu puskurin alitus, joka tallentaa pysähdykset, ja CD-levy todennäköisesti vahingoittuu.

pöytämallinen tietokone Pöydälle sijoitettava PC-tietokone. Tällainen tietokone ei ole kannettava malli.

R

raita Aina, kun kirjoitat CD-levylle, luot vähintään yhden raidan, jonka edellä on rako. Jokainen istunto voi sisältää yhden raidan tai useampia ja yhden istunnon raidat voivat olla joko samaa tai eri tyyppejä. Esimerkiksi sekoitettu CD-levy sisältää data- ja ääniraitoja.

RAM (työmuisti) Tietokoneen keskusmuisti. Se sisältää käyttäjärjestelmän (OS), kaikki tietokoneella käynnissä olevat ohjelmat sekä kaikki käsiteltävät tiedot. Keskusmuisti on väliaikainen muisti; tietokoneen sammuttaminen tyhjentää sen. Mitä enemmän tietokoneessa on RAM-muistia, sitä nopeammin ohjelmat vastaavat. Katso: *keskusmuisti, OS, ohjelma*. Katso myös: *ROM*.

Resurssienhallinta Tiedostonhallintaohjelma, jossa tietokoneen kansioiden ja kaikkien kansion tiedostojen ja alikansioiden hierarkia on näkyvissä. Hierarkian hahmottaminen on hyödyllistä tiedostoja kopioitaessa ja siirrettäessä. Voit avata kansion, joka sisältää tiedoston, jonka haluat siirtää tai kopioida, seuraavasti: Napsauta tiedostoa, vedä se uuteen kansioon ja pudota se sinne. Avaa Resurssienhallinta valitsemalla **Käynnistä - Ohjelmat**. Resurssienhallintaan voi luoda pikakuvakkeen.

rinnakkaisportti Tietokoneen takaosassa oleva portti oheislaitteeseen, kuten tulostimeen, kytketyn rinnakkaiskaapelin liittämiseen. Tiedot siirretään tavu kerrallaan kahdeksan datajohdon kautta (yksi tavun jokaista bittiä kohti). Kaikki kahdeksan bittiä siirtyvät rinta rinnan ja saapuvat perille samaan aikaan. Rinnakkaisportti on sarjaporttia nopeampi, koska sarjaportti päästää tietoa lävitseen bitti kerrallaan. Katso: *tavu*. Katso myös: *sarjaportti*.

ROM (lukumuisti) Muisti, joka sisältää suorittimen perusohjeet. Lukumuisti on pysyvä muisti; tietokoneen sammuttaminen ei tyhjennä sitä. Koska ROM-muistia ei voi muuttaa eikä siihen voi kirjoittaa, sitä kutsutaan lukumuistiksi (read-only). Katso: *mikroprosessori*. Katso myös: *RAM*.

rullahiiri Hiiri, jossa on vieritysrulla (kahden painikkeen välissä) pitkien asiakirjojen tai WWW-sivujen automaattiseen vierittämiseen. Katso: *rulla* ja *hiiri*.

S

salaaminen Datan muuntaminen salaiselle koodikielelle. Salattujen tiedostojen lukemiseen tarvitaan salainen avain tai salasana. Katso: *suojattu WWW-sivusto*.

sarjaportti Pieni, tietokoneen (tai näppäimistön) takaosassa sijaitseva liitin oheislaitteeseen, kuten hiireen, kytketyn ohuen kaapelin liittämiseen. Sarjalaitteet siirtävät tietoja datajohdon kautta bitti kerrallaan. Sarjakaapelissa on kaksi johtoa kaksisuuntaiseen tiedonsiirtoon (tietojen lähettämiseen ja vastaanottamiseen samanaikaisesti). Katso: *bitti*. Katso myös: *sarjaportti*.

sauvaohjain Kaikkiin suuntiin liikkuva sauva, jolla ohjataan osoittimen tai kohteiden liikkumista näytöllä. Sitä käytetään tietokonepeleissä, jossa ajetaan, lennetään tai ammutaan näytöllä näkyviä kohteita.

selain Ohjelma, joka etsii, näyttää ja lataa tekstiä, kuvia, ääntä ja videokuvaa Internetistä. Microsoft Internet Explorer ja Netscape Navigator ovat suosittuja selainohjelmia.

soittolista CD- tai DVD-levyltä toistettavaksi valittujen raitojen luettelo.

sovellus Tietokoneohjelmaa tarkoittava tekninen termi. Katso: *ohjelma*.

sulkea istunto Kun istunto suljetaan, laite kirjoittaa sen sisältötiedot CD-levyn sisällysluetteloon. Johdanto- ja loppumerkintöjen tarkoitus on valmistaa CD-levy seuraavaa istuntoa varten.

sulkea levy Kirjoitettavan levyn "sulkeminen" siten, että sille ei enää voi kirjoittaa. Tehdään, kun viimeisen istunnon johdanto on kirjoitettu.

suojattu WWW-sivusto WWW-sivusto, jossa tiedot ovat suojattuja luvattoman käytön estämiseksi. Kun ostat tuotteita Internetin kautta, sinua pyydetään kirjoittamaan nimesi, osoitteesi, sähköpostiosoitteesi ja luottokorttisi tiedot sähköiseen muotoon. Tietojen lähettämistä suojattuun WWW-sivustoon voi verrata niiden antamiseen puhelimitse postimyyntiluettelosta tilattaessa. (Älä koskaan lähetä henkilötunnustasi Internetin kautta. Rikolliset saattavat varastaa sen.) Katso: *salaaminen*.

suoritin (mikroprosessori). Tietokoneen aivot.
Katso: *mikroprosessori*.

surfaaminen Paikasta toiseen siirtyminen Internetissä. Hyperlinkkejä napsauttamalla voi etsiä kiinnostavia aiheita. Tiettyjen tietojen etsimisen sijaan surfaaminen on Internetin selaamisen epäsuora muoto. Voit viihdyttää itseäsi napsauttamalla mitä tahansa kivalta vaikuttavaa linkkiä. Katso: *hyperlinkki*.

suurentaminen Windows-ohjelman ikkunan suurentaminen **Suurenn**a-painiketta napsauttamalla. Suurennä-painike on suurentamattoman ikkunan oikeassa yläkulmassa näkyvä painike, jossa on avoin neliö. Katso: *Microsoft Windows*. Katso myös: *pienentäminen*.

SVGA-näyttö (super video graphics array)

Videonäyttöstandardi, joka tarjoaa paremman tarkkuuden ja värien syvyyden kuin VGA-näyttö. Kuvan tarkkuuden (kirkkauden ja terävyyden) määrittää yhtä neliötuumaa kohden näytettyjen kuvapisteiden määrä. Värien syvyyden määrittää samanaikaisesti näytettävien värien määrä (256:sta 16 miljoonaan). Sekä kuvapisteiden että värien määrää rajoittaa SVGA-järjestelmän videomuistin määrä.

sähköinen ilmoitustaulu Internetissä oleva sähköinen ilmoitustaulu, johon käyttäjät voivat jättää ilmoituksia muille samoista asioista kiinnostuneille käyttäjille.

Ammattiorganisaatioilla ja erilaisilla kerhoilla on usein sähköisiä ilmoitustauluja, joilla niiden jäsenet voivat vaihtaa tietoja ja mielipiteitä.

sähköposti Internetin kautta lähetettyjä viestejä.

T

tavu Kahdeksan yhteen nivottua databittiä, joista koostuu sanoma, jota tietokone pystyy tulkitsemaan. Suurin osa tiedosta on järjestetty tavuiksi, datan vakioyksiköiksi. Yhden

näytöllä näkyvän merkin (kirjain, numero, välimerkki tai muu symboli) esittämiseksi tarvitaan yksi datatavu. Esimerkiksi tavu 01001000 edustaa isoa kirjainta H. Katso: *bitti*.

tehtäväpalkki Katso: *Windows-tehtäväpalkki*.

tiedoston tarkennin Tiedostonimen perässä olevat piste ja kolme kirjainta, jotka ilmaisevat ohjelman, jolla tiedosto on luotu. Esimerkki: *tiedostonimi.doc*. Tiedoston tarkennin *.doc* ilmaisee, että tiedosto on luotu Microsoft Wordilla.

tietokanta Samantapaisten tietojen kokoelma, joka on rakennettu siten, että hyödyllisten tietojen hakeminen on helppoa.

torkkutila Virransäätötila, joka aktivoituu, kun tietokonetta ei käytetä.

työpöytä Katso: *Windows-työpöytä*.

U

URL-osoite (uniform resource locator)

WWW-sivuston osoite, esimerkiksi **www.compaq.com**.

USB-portti (universal serial bus -portti)

Liitin useiden, erittäin nopeiden oheislaitteiden liittämiseen. USB-portit syrjäyttävät vähitellen sarja- ja rinnakkaisportit, jolloin liittimiä ja kaapeleita ei tarvita niin paljon. (Useita USB-oheislaitteita voidaan linkittää toisiinsa ketjutuksella, jolloin voidaan käyttää samaa porttia.) Windows 98 -käyttöjärjestelmässä oli ensimmäinen kiinteä USB-oheislaitteiden ohjain. Windows Millennium tukee uutta USB-standardia, joka on 40 kertaa yhtä nopea kuin edellinen standardi. Katso: *sarjaportti* ja *rinnakkaisportti*. Katso myös: *oheislaitte* ja *ohjain*.

uutispalvelin Palvelin, joka vastaanottaa Usenet-uutiset (kaikki yksittäiset, maailman 100 000 uutispalvelimelta kerätyt viestit). Yhteys uutispalvelimeen muodostetaan Internet-palveluntarjoajan kautta. Katso: *uutisryhmä*.

uutisryhmä Internetissä toimiva keskusteluryhmä, johon käyttäjät voivat jättää tai josta he voivat lukea viestejä mitä moninaisimmista aiheista.

uutisviestiohjelma Ohjelma, jolla voi lukea uutisryhmien viestejä sekä jättää niihin viestejä. Presarion oletusuutisviestiohjelma on Microsoft Outlook Express.

V.90-standardi Vuonna 1998 käyttöön otettu standardi kahden kilpäilevan 56 kB/s -modeemitekniikan ongelman ratkaisemiseksi. (Jos käyttämäsi modeemi ei ole V.90-standardin mukainen, voit ladata ohjelmapäivityksen valmistajan WWW-sivustosta.)

valintaikkuna Pieni ikkuna, jossa ohjelma kysyy käyttäjältä tietoja ennen kuin se voi suorittaa komennon digitaalisesti.

varmuuskopio Tiedostojen kopioiminen niiden häviämisen tai vahingoittumisen varalta. Varmuuskopiot voi tallentaa kiintolevylle, tavalliselle tai Zip-levykkeelle tai CD-R-levylle. Säännöllisten varmuuskopioiden tekeminen kaikista datatiedostoista siirrettävälle tallennusvälineelle on suositeltavaa, koska tietokoneiden kiintolevyt kaatuvat silloin tällöin.

verkko Vähintään kaksi toisiinsa linkitettyä tietokonetta resurssien, kuten ohjelmien, tiedostojen ja tulostimien, jakamista varten.

vierittäminen Siirtyminen asteittain näytön poikki silloin, kun asiakirja tai WWW-sivu on liian pitkä tai leveä yhdellä kertaa näytöllä näytettäväksi. Vierityspalkit sijaitsevat ikkunan oikeassa reunassa ja alareunassa. Vieritysnuolet palkkien päissä ilmaisevat, että ruudun ulkopuolella on tietoja. Kun napsautat nuolta, asiakirja vierii nuolen suuntaan. Katso: *napsautus*.

virhe Tietokoneohjelmassa oleva virhe. Tietokoneohjelmien rakenne on hyvin monimutkainen ja siksi niissä voi olla pieniä virheitä. Kun valmistaja saa tietää ongelmasta, se korjataan muuttamalla ohjelman rakennetta. Näitä muutoksia, joita kutsutaan korjaustiedostoiksi, voi ladata valmistajan WWW-sivustosta.

virus Tietokoneita vahingoittamaan kehitetty ohjelma. Virus voi tuoda epätavallisia viestejä näytölle, tuhota kiintolevyn tietoja tai aiheuttaa kiintolevyn toimintahäiriön. Jotkut virukset vaikuttavat tietokoneeseen heti, toiset on määritetty aktivoitumaan tietyssä päivänä. Katso: *virustentorjuntaohjelma*. Katso myös: *ohjelma, kiintolevy ja kiintolevyasema*.

virustentorjuntaohjelma Ohjelma, joka havaitsee tietokonevirukset ja yleensä korjaa niiden aiheuttamat vahingot. Katso: *virus*. Katso myös: *apuohjelma*.

vuorovaikutteinen Tietokoneohjelma, joka vastaa käyttäjälle ikään kuin keskustelussa. Käyttäjä antaa ohjeita, tietokone suorittaa toiminnon (tai pyytää lisätietoja). Tietokonepelit ja multimedia-opetusohjelmat ovat vuorovaikutteisia ohjelmia.

WAV Äänien tallentamiseen käytetty tiedostomuoto. WAV-äänitiedostojen tarkennin on .wav. Microsoft ja IBM ovat kehittäneet tiedostomuodon ääntä tukeville, Windows-pohjaisille ohjelmille. Katso: *tiedoston tarkennin*.

Windows Katso: *Microsoft Windows*.

Windows-tehtäväpalkki Harmaa palkki, joka näkyy näytön alareunassa, kun tietokone on käynnistynyt. **Käynnistä**-painike on tehtäväpalkin vasemmassa päässä ja ilmaisinalue (alue, jossa on kuvakkeita ja tietokoneen kello) on oikeassa päässä. Ohjelmat, jotka ovat käynnissä mutta pienennettyinä painikkeiksi, näkyvät tehtäväpalkin keskellä.

Windows-työpöytä Pääikkuna, jonka näet, kun tietokone on käynnistynyt. Työpöydällä näkyy kuvakkeita (pieniä kuvia), jotka ovat käyttöjärjestelmän osia (kuten Oma tietokone ja Roskakori), tietokoneelle asennettujen ohjelmien pikakuvakkeita sekä kansioden tai tiedostojen pikakuvakkeita. Katso: *pikakuvake*.

World Wide Web Internet-palvelinten järjestelmä, joka tukee HTML-muotoisia asiakirjoja. Katso: *HTML*. Katso myös: *palvelin*.

WWW Katso: *World Wide Web*.

WWW-selain Katso: *selain*.

Y

ylijännitesuoja Laite, joka suojaa tietokonetta virtapiikeiltä. Ylijännitesuoja säätelee tietokoneeseen tulevaa sähkövirtaa ja estää jännitepiikkien laitteelle aiheuttamat vahingot.

Z

Zip-asema Asema, joka lukee Zip-levykettä ja kirjoittaa sille. Zip-asema voi olla sisäinen (tietokoneen sisälle asennettu) tai ulkoinen (oheislaitte). Ulkoinen Zip-asema on kannettava.

Zip-levyke Suorituskykyinen, siirrettävä, Iomega Corporationin valmistama tallennusväline.

Hakemisto

Symbolit

@-merkki 5-8

A

Adaptec Easy CD Creator

CD-tallennusten tekeminen 4-20,
10-6

asema

CD-ROM 2-2, 2-3, 4-16, 4-17, 7-3

CD-ROM-, CD-RW- ja DVD-ROM-
asemien päivittäminen 7-3

CD-RW 2-2, 2-3, 4-16, 4-17, 7-3

DVD-ROM 2-2, 2-3, 4-16, 4-17, 7-3

kiintolevyasema 4-16

levyke 4-16

Zip 4-16

asemat

CD-RW 10-2

jakaminen 2-12

asentaminen

ladatut tiedostot 6-5

ohjelma 6-4

automaattinen vieritys 4-14

B

BIOS-asetukset 8-2

B-luokan digitaalisen laitteen
rajoitukset 11-2

C

CD

CD-datalevyn luominen 10-7

CD-äänilevyn luominen 10-6

Jewel Case Creator 10-13

kopioiminen 10-8

luominen 4-20

CD-asema 2-2, 2-3, 7-3

CD-datalevy

luominen 10-7

CD-levyn kopioiminen 10-8

CD-levyn monistaminen 10-8

CD-palautuslevy 8-4, 8-5, 8-6

käyttäjän asetusten palautus 8-4

käyttäjän varmuuskopio 8-4

poistuminen 8-4

tehdasasetusten palauttaminen 8-4

- CD-ROM- tai CD-RW-asema
 - vaihtaminen 7-3
- CD-ROM- tai DVD-levyn paneminen asemaan 4-18
- CD-ROM/DVD-ROM
 - puhdistaminen 8-14
 - Windows ei tunnista ohjainta 8-14
- CD-ROM/DVD-ROM-asema 2-2, 2-3
- CD-ROM/DVD-ROM-ohjauspainikkeet 4-4
 - Avauspainike 4-4
 - Eteenpäin / seuraava raita 4-4
 - Seis 4-4
 - Taaksepäin / edellinen raita 4-4
 - Toista/tauko 4-4
- CD-ROM-asema 2-2, 2-3
 - levyn asettaminen 4-17
 - levyn poistaminen 4-18
- CD-RW-asema 7-3
 - attribuutit 10-2
 - avauspainike 10-2
 - levyn asettaminen 10-2
 - levyn poistaminen 10-2
 - varmuuskopiolevy 4-20
- CD-RW-kelkka, ongelmat 10-2
- CD-äänilevy
 - luominen 10-6
- Compaq
 - vianmääritys 9-13
 - WWW-sivusto 1-4
- Compaq-tuki 9-11, 9-12
 - työkalut 9-12

D

- DirectCD
 - alustaminen 10-10
 - CD-levyjen nimeäminen 10-10
 - CD-levyn poistaminen 10-12
 - luominen 10-9
 - tietojen lisääminen 10-12
- DVD-ROM
 - elokuvan toistaminen 4-19
- DVD-ROM-asema
 - DVD-ROM-aseman vaihtaminen 7-5

E

- Easy CD Creator 4
 - asentaminen 10-3
- emokortti
 - vaihtaminen 7-1
- energiaa säästävä
 - virransäästötila 4-10
- Energy Star -tietokoneet 11-10
- ennaltaehkäisevä kunnossapito 9-1, 9-4
 - häätätilanteet 9-11
 - kiintolevyn toiminnan optimointi 9-2
 - levyn eheytysohjelma 9-8
- ScanDisk 9-8
 - tiedostojen poistaminen 9-2
 - tiedostojen varmuuskopioiminen 9-2
 - virustarkistusten tekeminen 9-2
- Ethernet
 - liittäminen 2-9
 - portti 2-2
 - verkko 2-2
- Euroopan Unionia koskeva ilmoitus 11-4

F

faksi
yhteysvirhe 8-31
FCC-muutokset 11-3

H

haku 5-5
hakukone 5-5
hiiri
automaattinen vieritys 4-14
ongelmat 8-23
vierittäminen 4-13
Hotmail 5-7
Huolto ja tuki 9-12
Huolto ja tuki -kansio 4-6
hyödyllisiä vihjeitä
luettelo 8-2
häätäpalautuslevyke 8-4, 8-5

I

ilmoitukset
Euroopan unioni 11-4
FCC 11-2
Install.exe 6-5
Internet
haku 5-6
lapsilukko 5-6
ongelma 8-22
salasana 5-7
sisällön rajoittaminen 5-6
Sivuhistoria-tiedostojen poistaminen 9-6
yhdistäminen 5-1
Internetissä surffaaminen 5-4
Internet-ohjelmisto
virustorjunta 9-9

Internet-painikkeet

Etsi 4-5
Internet-pikapainike 4-5
Musiikkikeskus 4-5
Presarioni 4-5
Suosikkisivusto 4-5
Sähköposti 4-5
Web-kauppa 4-5
Internet-palveluntarjoaja
Katso myös ISP 4-5
asetusten määrittäminen 5-2
käyttäjänimi 5-8
palvelimen nimi 5-8
sähköpostiosoite 5-8
tiliongelmat 8-22
Internet-videokamera
ominaisuudet 4-21
Internet-yhteyden
pikakäynnistyspainikkeet 4-6
Ohje 4-6
Ohjelmani 4-6

J

Jewel Case Creator 4-20, 10-13
johto
kaiutin 2-4
järjestelmätiedostot 8-26
järjestelmään kuulumaton levy,
virheilmoitus 8-27

K

kaiuttimet

- CD-soitin 4-15
- kasettisoitin 4-15
- kytkeminen toimintaan 4-15
- MP3-soitin 4-15
- äänen toistaminen 4-15
- äänenvoimakkuus 4-15
- äänituloportti 2-3, 4-15

kaksoisnapsautus 4-13

kansiot, jakaminen verkossa 2-12

kiintolevyasema

- häiriö 8-21, 8-27
- järjestelmätiedostojen tallentaminen 4-16
- koon määrittäminen 7-7
- käyttäminen 4-16
- ongelma 8-20
- optimointi 9-2, 9-8
- varmuuskopio 4-20
- vioittunut 8-26

kirjoitin

- asetusten määrittäminen 2-6
- ohjain 8-29
- ongelmat 8-28
- värikasetti 8-28, 8-30

kotiverkko

- kuvaus 2-8

kuulokeliitin, kuvaus 4-15

kuvakkeet

- Compaq-huoltoyhteys 9-12
- McAfee VirusScan 9-9, 9-12
- McAfeen virustentorjuntaohjelma 9-9, 9-12
- modeemi 5-3
- uusi sähköpostiviesti 5-9
- verkkoympäristö 2-9, 2-10

käynnistyslevyke 8-26

Käynnistä-painike 3-2, 3-3

Käynnistä-valikko

- tietokoneen sammuttaminen 3-3

Käynnistä-valikon vaihtoehdot

- Asetukset 3-3
- Kirjaudu ulos 3-3
- Ohje 3-3
- Ohjelmat 3-3
- Sammuta 3-3
- Suorita 3-3
- Suosikit 3-3

käyttäjän asetusten palautus 8-4

käyttäjän palautus 8-8

käyttäjän varmuuskopio 8-6

käyttäjänimi 2-10

käyttöjärjestelmä 3-1

L

lapsilukko, Internet-asetukset 5-6

levyke

- aseman käyttäminen 4-16
- hätälevyke 8-5
- kirjoittimen toiminta-asetukset 2-6
- poistaminen 4-18
- uudelleenalustus ei onnistu 8-15

levykeasema

- levyvirheilmoitus 8-15

levyn eheytysohjelma

- käyttäminen 9-8

levyvirhe 8-15

liitin

- värikoodit 2-2, 2-3

liittovaltion tietoliikennekomission (FCC)

- ilmoitus 11-2

Lisää/poista sovellus 6-4, 6-5

Logitech QuickCam Internet-videokamera

- asentaminen 4-21

M

McAfee Anti-Virus 9-12
McAfee VirusScan 9-9, 9-11
 päivittäminen 9-10
merkkivalot
 isojen kirjainten lukitus 4-11
 numeroiden lukitus 4-11
 sähköposti 4-11
 torkku 4-11
 vierityksen lukitus 4-11
Microsoft
 rekisteröiminen 2-5
Microsoft Certificate of Authenticity -
 aitoustodistustarran numero 2-5
Microsoft Internet Explorer 9-1
Microsoft-tuotteen rekisteröiminen 2-5
mikrofoni
 portti 2-2, 2-3
modeemi
 56 K 5-3
 ilmoitukset 11-8
 linjatasoinen tulo 2-4
 määrittäminen 5-3
 määräykset 11-6
muisti
 ongelmat 8-26
 SDRAM-muisti (Synchronous Dynamic
 Random Access Memory) 7-6
 vaihtaminen 7-6
määräykset
 viranomaiset 6
määräykset, viranomaiset 11-1

N

Netscape Navigator 5-4
nimi, käyttäjä 2-10
numeronäppäimet 4-2
nuolinäppäimet 4-2
näppäimistö
 kirjoitusnäppäimet 4-2
 numeronäppäimet 4-2
 nuolinäppäimet 4-2
 toimintonäppäimet (F1– F12) 4-2
näyttö
 litteä näyttö 8-18
 näyttö 8-18
 ongelma 8-18
 portti 2-2, 2-3
 tarkkuus 8-19

O

Ohjauspaneeli 5-3
Ohje
 Huolto ja tuki -kansio 4-6
 painike 4-6
 Windows-työpöytä 4-6
ohjelma
 ladattujen tiedostojen asentaminen 6-5
 lataaminen 6-5
ohjelman käynnistäminen 3-3
Ohjelmani-painike
 määrittäminen 4-7
 uudelleen määrittäminen 4-8
ohjelmatuki
 Huolto ja tuki -kansio 4-6
ohjelmien asenaminen 6-4
ohjelmien lataaminen 6-5
ohjepainike
 ohjelmoiminen 4-6
 uudelleen määrittäminen 4-6

ongelmat

- alustamaton levyke 8-15
 - CD-levyjen kopioiminen 10-16
 - CD-levyn asettaminen asemaan 8-14
 - CD-levyn äänittäminen 8-14
 - CD-tallennusten tekeminen 10-16
 - hiiri
 - Internet 8-22
 - järjestelmätiedostot 8-27
 - järjestelmätiedostot
 - vahingoittuneet 8-15, 8-27
 - kaiuttimet 8-12
 - kiintolevyasema 8-20
 - kiintolevyasema vahingoittunut 8-21
 - kiintolevyaseman virhe 8-15, 8-27
 - kirjoitin 8-28, 8-30
 - kokoonpanotiedostot
 - vahingoittuneet 8-26
 - levyke 8-15, 8-17
 - modeemi 8-22
 - muisti 8-26
 - muisti ei riitä 8-25
 - määrittäminen 8-12
 - näppäimistökomennot 8-23
 - näyttö 8-18
 - näytön tarkkuus 8-19
 - oireiden arviointi 9-13
 - pelit 8-33
 - puhelinlaitteet 11-7
 - tietokone 9-12
 - torkku- tai lepotila 8-12
 - virta 8-26
 - WWW-selain 8-22
 - äänenvoimakkuus 8-12
 - ääniohjain 8-12
- ## online-ohje
- avaaminen 3-4

osien päivittäminen 7-3

- Outlook Express
 - kuvaus 5-7
 - käyttöön ottaminen 5-7
 - saapuneet 5-9

P

painike

- avaus 4-18
- CD/DVD-ohjaimet 4-4
- Edellinen 4-18
- Internet-painikkeiden
 - mukauttaminen 4-9
- Internet-yhteyden pikakäynnistys 4-6
- Käynnistä 3-2, 3-3, 5-3, 6-5
- näppäimistö 4-4
- Ohje 4-6
- Ohjelmani 4-6, 4-7
- Seis 4-18
- Seuraava 4-18
- Toista/tauco 4-18
- torkku 4-10
- virta 2-4
- äänenvoimakkuus 4-7

painikkeet

- Etsi 5-5
- Lähetä ja vastaanota 5-7
- pikasähköposti 5-7
- sulje 5-9

palauttaminen 8-9

palautus 8-8

paristo

- varaosa 11-9
- varoitusta 11-9

pelit

- pelaaminen 6-3
- pelit, ongelmat 8-33
- Pika-asennusopas 2-4

pikasähköposti 5-7
poistetut tiedostot
 tyhjentäminen 9-7
portit
 äänitulo 4-15
portti
 1394 2-3
 Ethernet 2-2, 2-3
 mikrofoni 2-2, 2-3
 modeemi 2-2, 2-3
 näyttö 2-2, 2-3
 PS2 2-2, 2-3
 rinnakkaisportti 2-2, 2-3
 sarjaportti 2-2, 2-3
 USB 2-2, 2-3
 virta 2-2, 2-3
 ääni 2-2, 2-3
Presario 5000 -sarja
 etuosa 2-2
 takaosa 2-2
Presario 7000 -sarja
 etuosa 2-3
 takaosa 2-3

R

REN-luku 11-6
rinnakkaisportti 2-2
Roskakori
 tyhjentäminen 9-7
roskakorin tyhjentäminen 9-7
rullahiiri
 Katso myös kohtaa hiiri.
 kohdistimen liikkeen ohjaaminen 4-13
 vierittäminen 4-13

S

salasana
 sisällönvalvonta 5-6
salasana, asettaminen 2-10
salasana, muistaminen 5-7
ScanDisk
 käyttäminen 9-8
SDRAM 7-6
selain 9-1
Setup.exe 6-5
sisäiset osat
 avaaminen 7-3
 osien päivittäminen 7-3
Sisällönvalvonta
 kuvaus 5-6
sisällönvalvonta
 salasana 5-6
sisältö
 kiintolevyasema 9-4
Sovellus- ja WWW-painikkeet
 Ohje 4-6
 Ohjelmani 4-6
suoritin
 vaihtaminen 7-1
system tray 3-2
sähköposti
 Aihe-kenttä 5-9
 DEL-näppäin 5-9
 Hotmail 5-7
 käyttäminen 5-8
 liitteen lähettäminen 5-10
 lähettäminen 5-8, 5-9
 lähettäminen ei onnistu 5-7
 Lähetä ja vastaanota 5-7
 määritelmä 5-7
 osoitekriteerit 5-8
 Outlook Express 5-7
 saapuneet 5-9

Sulje-painike 5-9
tarkentimet 5-8
toiminnot 5-10
uusi viesti 5-9
Vastaanottaja-kenttä 5-9
vastaanottaminen 5-8
viesti / uusi viesti 5-9
viestien kirjoittaminen 5-7
viesti-ikkuna 5-9
säilytys 2-2, 2-3

T

takuu 1-4
taskbar 3-2
tehdasasetusten palauttaminen 8-4, 8-9
tehtäväpalkki
 Käynnistä-painike 3-2
tekninen tuki, yhteyden ottaminen 8-2
tiedostot
 avaaminen 4-13
 jakaminen 2-12
 käyttö verkossa 2-12
 poistaminen 9-2, 9-4
 suojaus 2-11
 varmuuskopiointi 9-3
tietokone
 asetusten muuttaminen 3-3
 ongelmat 9-1
 osien päivittäminen 7-1
tietokoneen herättäminen 4-10
tietokoneen ongelmat 9-12
tietokoneen päivittäminen 7-1
tietoliikenneverkon hyväksynnät 11-5
toimintonäppäimet (F1– F12) 4-2
Toolbox-apuohjelma 9-11
torkku-/lepotila
 ongelma 8-18
torkkutila 4-10

tuki
 työkalut 9-12
 WWW 9-12
tulostaminen
 asetukset 6-2
 asiakirjat 6-2
 CD-koteloiden kannet ja
 -levyjen tarrat 10-14
turvallisuus, ohjeet 11-8
työkalut 9-12
työpöytä 3-1, 3-2
 kuvakkeet 3-2
 ominaisuudet 3-2
 tarkasteleminen 3-2

U

uloskirjautuminen 3-3

V

vaihtaminen
 CD-ROM- tai CD-RW-asema 7-3, 7-5
 DVD-ROM-asema 7-3, 7-5
 muisti 7-6
 paristo 11-9
varmuuskopiot 8-4, 9-2
 toimenpiteet 9-3
varoitusta, paristo 11-9
verkko
 Ethernet 2-2
 käyttöön ottaminen 2-9
 yhteyshäiriöiden
 asentaminen 2-9, 2-10
verkkokäyttö
 käyttäjänimen kirjoittaminen 2-10
 salasanat asettaminen 2-10
 tiedostojen käyttöoikeudet 2-12
 tietokoneet 2-12
Verkkoympäristö-kuvake 2-9

vianmääritys 9-13
videokamera 4-21
virransäätön hallinta 11-10
virta
 portti 2-2, 2-3
virtapainike 2-2, 2-3
virtapainike, kaiuttimet 4-15
virus
 Katso myös kohtaa virustentorjunta
 McAfee VirusScan 9-9, 9-12
VirusScan 9-2
virusstorjunnan hätälevyke
 luominen 9-11
virustentorjunta
 hätälevyke 9-11
 työkalut 9-11
väliaikaiset Internet-tiedostot
 levytilan suurentaminen 9-5

W

Windows
 käyttöjärjestelmä 3-1
 tukipalvelut 9-12
 työpöytä 3-1, 3-2
Windows-työpöytä, verkkoympäristö 2-9
WWW
 haku 5-5
 selain 5-4
 suosikkisivujen avaaminen 5-5
 suosikkisivujen tallentaminen 5-5
 suosikkisivustojen avaaminen 4-6
 surffaaminen 5-4
 tiedostojen lataaminen 6-5
WWW-selaimet
 kuvaus 5-4
 yhteiset ominaisuudet 5-4
WWW-tuki 9-12

Y

yhdistäminen Internetiin 5-1
yhteyskäytännöt
 TCP/IP 2-10

Ä

äänenvoimakkuus
 säätäminen 4-7, 4-15
ääni
 CD-levyn toistaminen 4-18
 portti 2-2, 2-3
äänituloportti, kuvaus 4-15

